

Anarchistická revue

Existence

4 / 2010

15 LET
ČSAF



cena:

ProAlt / Reformy porazíme jen bojem / Proti školnému
Proti vyhánění bezdomovců / Anarchistický tábor / Reflexe 15 let ČSAF
Rozhovory s bývalými členy ČSAF / Problém generační kontinuity hnutí
Squat Berta / Squat Palác Sofia / Scream fest
Freeganismus v Olomouci / Rozhovor s FAB
N.Chomsky: Íránská hrozba / Svobodu pohybu pro imigranty

vydává Československá anarchistická federace

Čas pro reflexi

První ročník má znovuobnovená anarchistická revue *Existence* úspěšně za sebou a zdá se, že si tento publikační projekt našel opět své místo v československém anarchistickém hnutí. Ukazuje se také, že náklad do tří set kusů je odpovídající a nadále bychom ho na této úrovni chtěli udržovat – plus mínus. Nadále budeme rádi za jakoukoliv pomoc s distribucí časopisu.

Letošní čtvrté číslo začínáme reakcemi na nově nastupující pravicovou vládu, která se rozhodla nekompromisně šetřit na obyčejných lidech, zavést platby za studium, změnit pracovní právo tak, aby co nejvíce vyhovovalo zaměstnavatelům na úkor zaměstnanců, a pro ty, kteří zůstanou bez prostředků a bez domova se pomalu ale jistě začínají chystat sběrné tábory. Je jasné, že takové jednání nemůže zůstat dlouho bez odezvy. Proto také kriticky vítáme projekty, jako je například Iniciativa pro kritiku reformem a na podporu alternativ (ProAlt), a protesty proti vládní politice, které byly ve velkém zahájeny čtyřicetitisícovou demonstrací, již do Prahy svolaly odborové svazy státních zaměstnanců. V boji proti školnému se stavíme na stranu studentů z iniciativy Vzdělání není zboží! a spolu s kolektivy Freedom not Fear a Food not Bombs protestujeme proti represivním opatřením vůči těm sociálně nejbezbrannějším – bezdomovcům.

Alternativou pro nás není volba levice, reprezentované především sociálními demokraty. Vždyť i mnozí kandidáti ČSSD se neštítí fašizujících a xenofobních sloganů na svých předvolebních billboardech. Naopak podporujeme výzvu skupiny Kolektivně proti kapitálu, kterou její členové a členky šířili na zmiňované odborářské demonstraci a s níž se můžete seznámit i na těchto stránkách.

Větší část této *Existence* je však trochu sebestředná. Její hlavní téma je totiž věnováno patnáctiletému výročí založení Československé anarchistické federace (ČSAF). Tu sice stručně představíme v historické perspektivě oněch patnácti let, avšak hlavní důraz klademe na jejich reflexi z hlediska organizační a aktivistické práce. Jako vhodné ohlédnutí za uplynulými roky nám přišlo udělat rozhovory s bývalými členy federace. Reflexi dosavadních zkušeností pak přináší přednáška jednoho z dlouhodobějších členů ČSAF, kterou prezentoval na kulturně-politické akci pořádané k patnáctiletému jubileu v pražském DisCentru. Jak „oslava“ probíhala si můžete přečíst v reportáži, která je tomuto víkendů plnému přednášek, promítání a zábavy věnována.

Zmiňovaná přednáška rozebírá různé aspekty organizační práce spojené s činností anarchistické organizace – od jejich stanov a struktury až po praktické body, jako je komunikace, pořádání veřejných akcí apod. Na text pak navazuje rozvedení problematiky chybějící generační kontinuity místního anarchistického hnutí.

Volba takového hlavního tématu se přímo nabízela. Po období poměrně velmi aktivního jara (viz minulé číslo *Existence*) nám letní zvolnění umožnilo ohlédnout se trochu více nazpět a zamyslet se nad tím, jaké byly úspěchy a neúspěchy anarchistického hnutí a jaké z toho lze vyvodit závěry a poučení. To vše vyvrcholilo zmíněnou akcí, která snad bude zároveň odrazovým můstkem pro následné diskuse, které by mohly směřovat další politiku hnutí.

Z dalších událostí na antiautoritářské scéně přiblížíme mostecký *Scream fest* – street party zaměřenou proti bezohlednému rozšiřování těžby uhlí, nabídneme reportáž z letošního letního anarchistického tábora a podíváme se na squaty Berta v Moravském Krumlově a Palác Sofia v Žilině.

Pro někoho bude možná kontroverzní článek o freeganství a dumpster divingu od našeho olomouckého sympatizanta. My si ale myslíme, že je dobré zabývat se různými alternativami k současnému systému konzumu a plýtvání.

A abychom se podívali také za pomyslná humna, položili jsme pár otázek kamarádům z Bulharské anarchistické federace. Můžete se nechat obohatit pohledem Noama Chomského na aktuální politiku Spojených států amerických ohledně Íránu a Blízkého východu, nebo si připomenout ty, kteří nás sice nedávno opustili, avšak jejich odkaz je nadále živoucí. Jednou kratší zprávou se vrátíme do Řecka, kterému bylo věnováno hlavní téma minulého čísla.

Pokračování se dočkalo již podruhé také hlavní téma z *Existence* č. 2/2010 o sexuálním násilí. Ilustrací toho, jak se touto problematikou zabývají jinde, je text berlínské skupiny GAP – Gruppe Antisexistische Praxis.

Doufáme, že se nám i v příštím ročníku podaří vydávat naši/vaši anarchistickou revue stejně pravidelně jako letos a minimálně ve stejné kvalitě. Rozhodně ani trochu nepochybujeme o tom, že by nebylo o čem psát, jelikož reformy, které si na nás současná vláda nachystala, prostě nejde nechat procházet bez povšimnutí. Doufáme také, že svou nespokojenost (nejen) s kroky nové vlády vyjádří lidé takovým způsobem, aby měla nějaký – pro ně pozitivní – efekt, a že své naděje na lepší životní podmínky, zabezpečení a jistou práci opět neutopí ve volební urně.

Obsah

Editorial: Čas pro reflexi ...	2
Společnost se škrtnout nedá ...	3
Protest proti plánům na vyhánění bezdomovců z Prahy ...	4
Reformy porazíme jen bojem ...	5
rozhovor: Lidé nemají co ztratit... ..	6
Demonstrace proti školnému ...	7
CNT se připojuje k výzvě ke generální stávce // Anarchistický letní tábor 2010 ...	8
15 let ČSAF ...	9
Akce k výročí 15 let ČSAF ...	10
rozhovor: S anarchisty i bez nich ...	12
rozhovor: Nikomu nevěřte, ani nám! ...	14
Jak dospět k anarchismu - výchovou nebo revolucí? ...	16
Proč jsem odešla? ...	17
Reflexe 15 let anarchistické organizace ...	18
Problém generační kontinuity hnutí ...	22
Squat Berta – Moravský Krumlov // Squat Palác Sofia: Ako to v skutočnosti bolo, je a bude... ..	23
Scream fest ...	24
Z deníčku freegana aneb olomoucký „dumpster diving“ v létě ...	26
rozhovor: FAB – federace bez členů ...	27
Noam Chomsky: Íránská hrozba ...	28
45 let od povstání černochů ve Watts // Nekrolog: Diego Giménez Moreno ...	30
Zemřel zpěvák The Fugs, Tuli Kupferberg ...	31
V Soluni byla otevřena první samosprávná restaurace // Svobodu pohybu pro imigranty ...	32
Co dělat, když hoří? ...	33
A3 ...	36
Recenze ...	38

Anarchistická revue

EXISTENCE

4 / 2010

vydává Československá anarchistická federace
v pořadí 18. číslo (čísla 1 až 14 vyšla v letech 1998 – 2002)

kontakt:

e-mail: csaf@csaf.cz

web: www.csaf.cz

Společnost se škrtnout nedá

Nová pravicová vláda usedá rychle do svých křesel, ale již od výsledku letošních parlamentních voleb je zcela jasné, jakým směrem se vydá – prohlubováním neoliberálních reformem a škrty ve veřejných výdajích. Samotné obsazení ministerstev je naplněním pořekadla „udělat kozla zahradníkem“ – nemluvě o premiérském poradci v otázce lidských práv, Romanu Jochovi.

Mnozí voliči „nových stran“ pomalu ale jistě zjišťují, že nic nového nezvolili – buď etablované politiky v novém kabátě, nebo nové tváře Věcí veřejných, které u korýtka pochrochtávají zcela identicky jako ostatní a hledí především na zájmy soukromé. Opět se ukázalo pravdivým heslo „Kdyby mohly volby něco změnit, dávno by je zakázali.“ Žel nefungoval princip volby „menšího zla“, jímž se řídí ti, kteří – ač neradi – k volbám přeci jen jdou. Voliči většina se nechala nachytat přiblblou antiparoubkovskou kampaní a pravicovými svazáky ageisticky vyzývajícími k přesvědčování „nesvéprávných důchodců“. U té movité části společnosti se dá taková volba pochopit, jelikož jde o třídu, která díky vítězství programu pravicových stran zas o něco zvýší svůj profit. U těch ostatních je to na pováženu.

Kritika reformem

V takové situaci je velmi potěšující, že se ozývá nesouhlas s chystanými reformami. Nesouhlas, jenž není jen štekáním méně úspěšných politických stran, které se ocitly v opozici. Jedním z jeho projevů je nově vzniklá **Iniciativa pro kritiku reformem a na podporu alternativ** (ProAlt). Den před hlasováním o důvěře vládě, 9. 8. 2010, vystoupil ProAlt se svým ustavujícím prohlášením *Společnost se škrtnout nedá*. Podpis pod toto prohlášení připojilo k 8. 8. přes sto signatářů, 19. 8. jich bylo již přes 1300.

V úvodu prohlášení je shrnut základní záměr iniciativy: „*Mluví o „vládě rozpočtové odpovědnosti“. Nastolují však vládu neodpovědnosti vůči společnosti i přírodě. Je proto třeba, abychom se ke své odpovědnosti přihlásili my, občané a občanky. Chceme jasně vyjádřit nesouhlas, přispět k zastavení vládních návrhů, povzbudit aktivitu veřejnosti a zahájit diskusi o alternativách. Chceme ukázat, že společnost se z ekonomických rovnic a politických strategií škrtnout nedá.“* S tím lze jen souhlasit.

Další text stručně vyjmenovává hrozby reformem „*ve školství, ve zdravotnictví, v penzijním systému, v pracovním právu, v sociálních službách, ve vědě a výzkumu*“, kritizuje „*účelově vyvolané obavy ze státního bankrotu*“ a trefně poznamenává, „*že navrhovaná řešení vycházejí z téže neoliberální ideologie, jež nás ke krizi dovedla*.“ Prohlášení zpochybňuje strašení pravice dluhem, jenž padne na bedra příští generace, a také její plánované řešení, jehož cílem ve skutečnosti „*není dluhy splatit, nýbrž přesunout je z veřejných rozpočtů na účty domácností. Lidé budou nuceni zadlužovat se na školném, na zdravotní péči a mnozí z nich i na zaplacení základních potřeb*.“ Opomenuto není ani prohlubování sociálních rozdílů v celosvětovém měřítku, kdy „*10% nejbohatších vlastní 85% světového bohatství*“.

Hledání řešení

Shodnout se s prohlášením ProAlt v kritice nadcházející vládní politiky není velký problém. Podstatnějším bodem se ukazuje otázka hledání řešení. Ta je zde rámována tvrzením: „*Politici jsou závislí na veřejném mínění. Vyjádří-li se veřejnost dostatečně nahlas, vytváří tlak, který politici pocítí*.“ Jako příklad jsou uvedeny protesty proti dani z hlavy v Británii, generální stávky či demonstrace alterglobalistů.

Iniciativa sebe samu prezentuje jako snahu „*sdržovat občany, podporovat a případně propojovat iniciativy, které se snaží působit naznačeným směrem. (...) Chceme být prostorem pro sebevyjádření občanů, aniž by se museli připojit k některé z politických stran*.“ Prohlášení odmítá, že by bylo „*řešením současných ekonomických, sociálních a ekologických problémů rychlé zavedení údajně zázračných receptů, založených na zjednodušujících formulcích a odrážejících zájmy bohatší části společnosti*.“ Jako stěžejní vnímá „*otevřenou diskusi o současném stavu a různých možnostech řešení a budoucího vývoje*.“

Nepochybně záměrná neurčitost možných řešení je v závěru shrnuta slovy: „*Je třeba prosazovat alternativy založené na*

demokratické účasti všech, na sociální spravedlnosti a na ekologické ohleduplnosti. Cesta k nim vede přes porážku stávajících návrhů vlády. Klíčová bude mobilizace veřejnosti. Je v našem společném zájmu vyjádřit se co nejhlasitěji: protestovat a formulovat alternativy.“

Hledání alternativ

Někomu, kdo je zvyklý jen na mainstreamový tisk, by mohl připadat text radiálně kritický a buřičský. Avšak z anarchistické perspektivy jde v zásadě o zcela reformistickou výzvu, kterou by jistě mnozí označili de facto za obhajobu sociálního státu a light-kapitalismu. O oprávněnosti takového tvrzení by mohly svědčit například věty: „*V určitých případech se oproti navrhovaným reformám nebojíme hájit současný stav i s vědomím jeho chyb. Tyto chyby budou tvář v tvář hrozbám, které přináší vládní návrhy.*“

Vymaníme-li se však z klece rychlých odsudků a revolučních distancí od podobných prohlášení, bude nám jasné, že není psáno primárně pro žádné revolucionáře, ale pro co nejširší vrstvu lidí nespokojených s neoliberální politikou nové vlády. Když se na text ProAlt podívám trochu nezaujatě, budí ve mně pocit podvolování se mainstreamovému diskursu, pocit autocenzurní obavy zajít ve své kritice dál, než je oním diskursem tolerovatelné. V textu pro inspiraci uváděné protesty a stávky měly mnohdy velmi radikální průběh provázený střety s policií, přesto další části působí jako prosazování „*mírného pokroku v mezích zákona*“. Vzhledem k záměru vyvolat co nejširší diskusi to ale zcela chápu.

Musím přiznat, že je mi sympatická deklarovaná distance iniciativy od politických stran. Jelikož však jde o prohlášení a iniciativu otevřenou, nepřekvapilo by mě, kdybych mezi signatáři našel nějakého členu/ku politické strany, stejně jako lidi, kteří mají blízko k anarchistickým myšlenkám.

Základní prohlášení Iniciativy pro kritiku reformem a na podporu alternativ žádné konkrétní alternativy nenabízí. Chápu ho tedy především jako otevřenou výzvu k diskusi o nich. A tady si myslím, že anarchisté mají rozhodně co říci. Stejně jako v otázce systémové kritiky. Osobně bych se tedy nebránil do podobné veřejné diskuse zapojit – anarchistický pohled má co nabídnout.

Nebát se zajít dál

Nechceme-li bojovat jen za to, aby nám nová vláda nezmenšila klícky a neubrala denní dávku zrní, měli bychom ve své kritice, požadavcích a vizích jít dál. Nejde totiž kritizovat neoliberalismus bez toho, abychom se dostali ke kritice samotného kapitalismu, jehož neoliberální podoba je v době globalizace od něj neoddelitelná. A v tomto kontextu je zcela jedno, jestli reformy zavádějí vlády pravicové, nebo o něco pomalejším tempem ty levicové. Prohlubování sociálních rozdílů není vinou nějaké vlády, je logickým projevem jednostranného prosazování třídních zájmů. V prohlášení ProAlt se k tomu trefně píše: „*Přerozdělování pokračuje – probíhá však od chudých k bohatým*.“

Je pravda, že jsme v situaci, kdy neoliberální reformy podkopávají sociální výdobytky, za něž bojovaly generace pracujících. Přesto by bylo velmi málo chtít jen zachování několika těžce vydobytych práv. Naopak vedle jejich obrany by měly zaznívat i požadavky na jejich rozšiřování.

Diskuse jdoucí ke kořenům by se měla také zabývat rolí státu, který stále více zasahuje do soukromí lidí, rozšiřuje prostředky represe a je připraven zasáhnout proti jakémukoliv projevu, jenž by měl šanci nějakým způsobem narušit status quo. Volby takovým narušením být nemohou, jelikož ty jsou především marketingovým soubojem politických stran a na zpropagování značky je potřeba financí a náklonnosti médií, jež jsou z převážné většiny v rukou soukromého kapitálu. Chceme-li vzít vážně slova o „*alternativách založených na demokratické účasti všech, na sociální spravedlnosti a na ekologické ohleduplnosti*“, musíme odmítnout parlamentní demokracii i kapitalismus, jenž je založen na vykořisťování člověka člověkem. Cesta k takovým alternativám totiž nevede JEN „*přes porážku stávajících návrhů vlády*“.

Jako anarchisté se již od dob Bakunina stavíme proti útlaku a vykořisťování a řešením, která by mohla vést k novým formám poroby. Alternativou k současnému bezohlednému neoliberalismu pro nás tudíž není ani sociální stát a light-kapitalismus, ani státní

socialismus. Zároveň nejsme ani přívrženci zdánlivě jednoduchých řešení. Je nám však jasné, že sociálně spravedlivá a svobodná společnost může být možná jen na antiautoritářských principech a organizaci zdola.

Přijmout výzvu

Podle mého názoru je dobře, že vznikla iniciativa, jako je ProAlt. Je samozřejmě otázkou času, zda se ukáže být životaschopnou a zda se jí podaří otevřít širokou diskusi o chystaných vládních reformách, popřípadě iniciovat protesty, které by měly sílu zvrátit zhoršení situace v sociální a ekologické oblasti. V tomto procesu, jenž by měl jít ideálně mimo dosah politických stran, by neměli chybět ani anarchisté a anarchistky se svou společenskou kritikou, principy svobodného organizování a vizemi samosprávné, zdola organizované společnosti.

Je žádoucí podobné iniciativy kriticky uvítat a dát najevo, že stojíme ve své kritice o kus dál, než se odvažují ony. Ty, aby působily dojmem široké přijatelnosti, která je určena současným diskursem, si netroufají požadovat více. Toho se jako anarchisté bát nemusíme a můžeme do diskuse vstoupit právě i s vizí co nejširších svobod a podílu člověka v rozhodování o životě vlastním i jeho komunity.

Nebojme se vyjít z anarchistického ghetta a kriticky se přihlásit k širšímu celospolečenskému protestu – samozřejmě při zachování své vlastní anarchistické tváře. Můžeme tak vstoupit do diskuse s lidmi, s nimiž bychom možná jinak nenašli platformu pro vzájemnou komunikaci.

Tomáš Svačil

Protest proti plánům na vyhánění bezdomovců z Prahy

Několik aktivistů iniciativ Freedom not Fear (FNF) a Food not Bombs (FNB) 13. července 2010 před jednáním rady hlavního města Prahy protestovalo proti návrhům řešení problematiky lidí bez domova, které měla rada projednávat.

Takzvaný „Akční plán problematiky bezdomovectví pro období 2010 až 2013“, za který odpovídá radní Jiří Janeček, je ukázkou další neprofesionality i asociálnosti vrcholných politiků. Principy, na kterých staví (vyhánění bezdomovců z centra města, speciální tábory s dohledem, totalitní evidence bezdomovců), jsou v rozporu s demokratickou společností.

Radní pražského magistrátu byl před jejich zasedáním rozdán protestní dopis (viz níže). Osobně jim ho předali aktivisté a aktivistky FNF a FNB v klaunských maskách s transparenty „Pomoc místo represe“ a „Co je bezdomovec? a) obtížný hmyz, b) člověk, c) nerost“.

Radní Janeček v rozhovoru s aktivisty uvedl, že svůj plán na řešení problematiky bezdomovectví z tohoto jednání stahuje. Pokud by magistrát své záměry nepřehodnotil, budou následovat další protesty.

Iniciativa Freedom not Fear vznikla v roce 2008 i v reakci na represivní politiku pražského magistrátu, proti které protestovala. Pomohla obnovit tradiční DIY Karneval české freetekno kultury, který probíhá v pražských ulicích.

V září 2009 spolupředala Týden nepřizpůsobivosti. V jeho rámci proběhlo mimo jiné i demonstrativním obsazení chátrajícího domu na pražském Albertově, které skončilo neadekvátním policejním zásahem a odsouzením osob, které dům na protest proti postupující gentrifikaci, obsadili.

Food not Bombs je anarchistická iniciativa, jejíž dobrovolníci už od roku 1988 pracují v městských parcích, na ulicích a v jídelnách. Desítky aktivních skupin v USA, Kanadě a Evropě se věnují podávání bezplatné vegetariánské stravy. Pražská skupina pravidelně vaří zdarma pro pražské bezdomovce již několik let.

Je to pozitivní forma protestu proti stálému financování pokusů s novými zbraněmi, vedle rozrůstajícího se hladu a zvětšujícímu se počtu bezdomovců. Aktivisté FNB jsou přesvědčeni, že společnost založená na kapitalistickém systému si lidského života cení méně, než materiálního bohatství.

Text protestního dopisu předaného radním hlavního města Prahy dne 13. července 2010:

Pomoc lidem bez domova místo represe

„Ti, kdo budou projevovat nerespekt, se setkají s velmi tvrdým postupem. Vytlačujeme je tam, kde nikomu nevádí, kde nemohou být rizikem pro řádné občany Prahy...“

Jiří Janeček

Když si přišli pro bezdomovce, mlčel jsem, nejsem přeče bezdomovec. A když si pak přišli pro mě, už se nenašel nikdo, kdo by protestoval.

volně podle pastora Martina Niemollera

Vážení radní,

dnes bude Rada hlavního města Prahy projednávat „Akční plán problematiky bezdomovectví pro období 2010 až 2013“ předkládaný ambiciózním politikem Jiřím Janečkem. Vyzýváme vás, abyste tento bod zpochybnili, stávající návrhy nepřijali a otevřeli zásadní diskusi o vhodné formě pomoci lidem bez domova.

Jiří Janeček se opakovaně vyjádřil do médií, co lidi bez domova čeká: hodlá je zahnat do jakéhosi sběrného tábora na okraji metropole. Ano, čtete dobře – skupina obyvatel má být jen na základě svých sociálních problémů a způsobu života vytlačena z centra, má být omezena jejich svoboda a snad mají být dokonce postaveni pod donucovací režim v jakémsi táboře. Nechce se věřit, že po nepřilíhš davné zkušenosti se dvěma totalitními režimy chce město Praha sáhnout k takovým praktikám.

Označit jednu skupinu obyvatel jako riziko pro 'slušné občany' je nepřijatelné. Bezdomovci jistě mohou způsobovat problémy a v konkrétních krajních případech může být na místě uvážena a uměřená represe. Změní-li se ale represe na princip, jímž město zachází s jednou, jakkoli okrajovou skupinou svých občanů, jedná se o represivní, nespravedlivou a neospravedlnitelnou moc.

Je příznačné, jakým trnem v oku jsou Janečkovi a podobným ambiciózním sociálním inženýrům, kteří by si rádi vydobyli ostruhy na potlačování nejslabších členů společnosti, nevládní organizace. Ty dělají často velmi nevděčnou pomocnou práci a snaží se nabídnout lidem bez domova podanou ruku, ne policejní obušek a sběrný tábor. Zvažte sami, co lidem bez domova i všem ostatním Pražanům pomůže: zda snaha řešit konkrétní problémy pomocí, sociálním bydlením a dalšími opatřeními, nebo válka proti těm nejchudším.

Vážení radní, zvažte sami, zda je na místě útočit na ty nejchudší a nejslabší. Nebylo by spíše na místě podívat se pod prsty místnímu establishmentu, těm, kvůli kterým se budova, v níž jednáte, stala synonymem korupce, např. těm, kteří jsou zodpovědní za přinejlepším zřušované projekty jako je Opencard či propadající se tunel Blanka? Jen aby totiž pro jejich útoky na bezdomovce neplatila slova písně velké dvojice W+V:

*„Myslete si, že jsme jen lůza,
že se nás nemusíte bát.*

*Jednou však popadne vás hrůza,
až pod okny vám budem řvát.“*

Iniciativy Freedom not Fear a Food not Bombs

Schváleno

Akční plán pro otázku bezdomovectví schválili pražští radní nakonec 17. srpna 2010. Počítá se zřízením kontroverzního tábora pro lidi bez přístřeší, zavedením jednotné evidence bezdomovců nebo zvláštního týmu městské policie. Sběrný tábor pro ty, kteří nemají být na očích „slušných občanů“, nazvali předkladatelé návrhu „oáza“. Za zmínku stojí, že autorem studie, která sloužila jako podklad pro Janečkův plán, je přitom společnost ABL. Tu dříve spoluvlastnil dnešní ministr dopravy a vlastník strany Věci veřejné, Vít Bárta.

Reformy porazíme jen bojem

21. září 2010 se v Praze sešlo na 40 tisíc převážně státních zaměstnanců, aby demonstrovali proti škrtům, které se rozhodla uplatnit nová pravicová vláda v čele s premiérem Nečasem. I když v předních řadách demonstrovali policisté, kteří jindy proti demonstracím násilně zasahují a jejich účastníky neoprávněně perlustrují a buzerují, rozhodli se někteří antiautoritáři tuto odborářskou akci kriticky podpořit.

Symbolickou podporu pracujícím, jejichž životní podmínky plánuje vláda výrazně zhoršit, vyjádřila například Antifašistická akce (AFA), která vypnula obsah svých webových stránek a pro tento den zveřejnila jen prohlášení:

„Podporujeme protesty proti nejbrutálnějšímu zásahu do sociálních práv od listopadu 1989. Pracující, nezaměstnaní, studenti a důchodci, stejně jako chudí lidé žijící z minima v Česku, i v celé Evropě, jsou obviňováni z toho, že si žili nad poměry a mají zaplatit státní dluhy. Státní dluh stejně jako krize jsou ale nedílnou součástí kapitalismu a nebyly způsobeny těmi, kteří jsou z nich obviňováni. Největší část dluhu ve skutečnosti připadá na vrub státně-byrokratické elitě, která ale jakoukoli odpovědnost odmítá a přesvědčuje nás, že skutečnými viníky jsme my všichni ostatní. Připomínáme, že boj proti škrtům se nemůže vést jen na demonstracích oficiálních odborových organizací, ale hlavně na samotných pracovištích, ve školách a na ulicích. Organizujeme se, bojujeme za svá práva!“

Do pražských ulic vyrazili členové a členky kolektivu Kolektivně proti kapitálu (KPK) s letákem, který shrnuje asociální útok vlády na pracující a vyjadřuje se k možnostem, jak tento útok odvrátit. Myslíme si, že rozhodně stojí za přečtení a další šíření. Proto ho také přetiskujeme jako příspěvek k protestům proti vládním reformám v tomto čísle *Existence*:

Reformy porazíme jen bojem

Nejedná se o nic menšího než o tvrdý útok na naše životní podmínky. Snižování mezd státních zaměstnanců, škrtů sociálních výdajů, důchodová reforma, zvyšování DPH, školné, zhoršování pracovních podmínek změnou zákoníku práce... Cílem vládních opatření je jít na ruku potřebám kapitálu, dát mu k dispozici víc zdrojů a zvýšit moc jeho představitelů (šéfů a manažerů) na pracovištích.

Není to poprvé. Zažili jsme liberalizaci cen v roce 1991, reformy pravice v čele s ODS v roce 1997, nevyplácení mezd v letech 1999/2000 i reformy levice během roku 2005, kdy ČSSD zjednodušila firmám propouštění a deregulovala nájemné. Současné vládní plány se s tím ale nedají srovnat. Teď jde o skutečnou ofenzívu proti pracujícím:

- Jedná se o útok na nás všechny. Na zaměstnance z veřejného sektoru i soukromého, na lidi pobírající dávky (některou z dávek přitom pobírají tři pětiny z nás) i na penzisty a imigranty. Vládní útok přichází poté, co soukromý sektor zasáhlo propouštění a výluky v době krize a následně přesčasy, zvyšování intenzity práce a v lepším případě stagnující mzdy. Totéž, ale v horším teď hrozí ve veřejném sektoru a všichni bez rozdílu máme být terčem škrtů. Pracující jako celek tak čelí jak útoku kapitálu na jednotlivých pracovištích, tak útoku státu na úrovni celé společnosti.
- Politici i představitelé kapitálu vědí, o co se hraje. „*Máte příležitost, která se již nemusí opakovat,*“ vyzval politiky prezident Klaus. Jinými slovy apeluje: Pracující v Česku se zatím nenačili kolektivně bránit, využijte toho a utáhněte šrouby co nejdříve, dokud se nezamátoří.
- Nejedná se přitom o přechodná opatření. Nejsou jen „na dobu, než pomínou následky krize“ či než „se zmenší státní dluh“. Proto je důležité postavit se jim teď hned.

Abychom ale měli šanci na úspěch, nestačí jen protestovat, být s dobrými úmysly. Potřebujeme vědět, kdo na čí straně stojí, a hlavně se musíme opřít o vlastní, nezávislou politiku, kterou postavíme proti politice státu a zaměstnavatelů. Jejím základem musí být: řídme se jen svými vlastními zájmy.

- Zní to sobecky? Stát a firmy dělají totéž. Stát se též nestará, jak budeme vycházet s penězi, když nám seškrtá platy a zdraží potraviny. A šéfové firem neřeší, že pro nás řetězení smluv na dobu



určitou a flexibilizace pracovního trhu znamená pracovní nejistotu. Máme si snad kvůli snižování státního dluhu nechat poslušně sahat na peníze, abychom se tím víc byli nuceni zadlužovat my sami kvůli bydlení, studiu či nové pračce? Je na čase, abychom se začali chovat sobecky, s ohledem jen na vlastní zájmy, i my, kteří jsme závislí na (nemanážerských) mzdách či dávkách, či chcete-li, my jako pracující třída.

- Nenechme si namluvit, že jsme zodpovědní za státní dluh. Stát nejsme my. My nejsme zodpovědní za správu státu, jeho rozpočtu ani za stav ekonomiky. Za státní dluh a stav hospodářství jsou odpovědní politici a šéfové, kteří z něj mají zisky. Je na nich, aby hledali řešení – na nás je, abychom si vymohli, že se nedotkne našich kapes.

Povést se nám to může jen tehdy, bude-li politiky a šéfy naše „Ne!“ bolet.

- Naše obavy z budoucnosti ani nadávání ani víra v opoziční politiky reformy nezastaví. Velké demonstrace mohou povzbudit a ukázat sílu, samy o sobě ale nestačí. Chceme-li si ubránit životní úroveň, neobejdě se to bez mobilizace na pracovištích, státních i soukromých. Naše síla je tam, kde můžeme narušit výrobu zisku: v nemocnicích, na školách, v kancelářích, supermarketech a továrnách. Na nic jiného zaměstnavatelé (a stát je jedním z nich) neslyší tak jako na stávkou. Stejně tak mohou stát bolet blokády státních úřadů.

- Nespoléhejme na odbory. Nikdy nekopou výlučně jen za pracující. Odbory berou vždy ohledy na „potřeby a možnosti ekonomiky“ = vždy berou ohledy na zájmy kapitálu a zaměstnavatelů. Odbory jsou vždy připravené k ústupkům. Už teď šéfka odborů zaměstnanců státní správy navrhuje vládě místo snižování mezd „jen“ jejich zmrazení na tři roky (o jejich reálný pokles by se pak postarala inflace)!

- Spoléhat se můžeme jen sami na sebe. Stejně jako máme vlastní zájmy, stejně tak potřebujeme i vlastní sebe-organizaci – nezávislou na odborech a jejich vyjednávání. Samozřejmě, tím víc odpovědnosti a participace to od nás vyžaduje. Chceme-li vyhrát, musíme něco „investovat“. Kdo bude spoléhat na politické strany všech barev, parlamentních či mimoparlamentních, nebo odbory, prohraje zaručeně. A nadlouho.

- Využijme toho, že vládní plány míří na nás na všechny. Čím víc pracujících mají poškodit, tím víc se vláda vydává na křehký led: tím víc lidí má důvod se proti ní postavit. Pozor, politici to vědí, a proto se nás snaží už teď rozdělit: staví pracující ze soukromého sektoru proti „zhýčkaným“ státním zaměstnancům, svádějí vinu na ty, co „zneužívají“ dávky... Skočíme jim na to? Budeme na sebe ukazovat navzájem, sektor po sektoru, a žalovat vládě „nás ušetřete, ale tamtěm sáhněte na peníze, ti si žijí nad poměry“? Nebo budeme dost inteligentní na to, abychom se nenechali rozdělovat a řídili se našimi kolektivními, třídními zájmy?

Kapitál hledá nové zdroje a ukrojit si chce z našich mezd a důchodů. Naším bezprostředním úkolem je obrana našich životních podmínek. Takové boje musíme v kapitalismu svádět pořád. Kromě okamžitých výdobytků jsou jejich nejcennějším výsledkem kolektivní zkušenosti a sebedůvěra pracujících, díky nimž může naše třída čelit poručníkovaní šéfů a státu ve všech jeho verzích a které nám dovolí vidět dál než za současnou společnost, v níž musíme vzdorovat tak mocnému soupeři, jako je kapitál.

Kolektivně proti kapitálu, Praha 20. září 2010

Lidé nemají co ztratit...

Následující rozhovor byl poprvé zveřejněn 29. května 2010 v německém verzi na webu Syndikalismus.tk. Na otázky ohledně oznámení sociálních škrťů rumunskou vládou odpovídá anarchosyndikalista Diogenes (30) z Bukurešti. Tento rozhovor uveřejňujeme, jelikož ilustruje podobnou situaci, kterou zažíváme u nás, v jiné východoevropské zemi.

Diogenes se žije jako sociální pracovník, jehož zaměstnavatelem je město Bukurešť. Po oznámení snížení platů a propouštění se stal jedním z přímo dotčených vládními úspornými opatřeními. Vláda chce na základě požadavků Mezinárodního měnového fondu snížit mzdy ve veřejném sektoru o 25%, důchody a dávky v nezaměstnanosti pak o 15%. Odbory svolaly celostátní demonstraci požadující odvolání škrťů. Již v minulosti se však ukázaly hrozby z větší části zkorumpovaných odborů jako prázdné.

19. května vyšlo do ulic Bukurešti více než 50.000 pracujících, učitelů a důchodců. Ve sloganech, které skandovali, požadovali odstoupení vlády. Myslíš si, že demonstrace byla úspěšná a že vláda vezme zpět své rozhodnutí o škrtech v sociální oblasti? Co si vůbec myslíš o demonstraci z 19. května?

Protesty, které proběhly 19. května, byly iniciovány odborovými svazy, které působí v Rumunsku. Podle mého názoru tyto odbory nemají nic společného s ochranou práv pracujících a jsou velmi blízko k definici žlutých odborů. Mnozí z odborářských vůdců jsou milionáři a tyto odbory sbírají obrovské množství peněz (1% z hrubého příjmu zaměstnance), a protože zákon ukládá zaměstnavateli podepsat kolektivní smlouvu (která musí být projednána s odbory), tak i když lidé odmítají přispívat na účet odborů, rumunský stát automaticky vezme částku ve výši 0,6% z hrubé mzdy zaměstnance pod záminkou, že tyto peníze budou tvořit zvláštní fond pro kolektivní vyjednávání. Představuje to obrovské množství peněz – miliony eur měsíčně. To je čistá matematika, žádné spekulace. Spravují obrovský peněžní obnos. Proč ještě potřebují brát peníze lidem, kteří se odmítají připojit k odborům?

Těmto odborům chybí transparentnost. Odborářští šéfové si jen udržují svá místa, nikdy jsem neslyšel o jednání nebo volbách v rámci odborů. Závěr, který z toho nutně vyplývá, je, že tyto odbory jsou pochybným byznysem a nemají nic společného s obranou práv pracujících.

Co si myslím o demonstraci, která se konala 19. května? Omlouvám se, že to tak říkám, ale jsem přesvědčen, že dav 50.000 lidí tam demonstroval bez jakéhokoli výsledku, a myslím si také, že opozice vidí současnou situaci jako příležitost k nahrazení nynější mizerné vlády stejně mizernou, ale jejich vlastní. Jsem přesvědčen, že všechna ta kritika, která je směřována od odborů k vládě, nereprezentuje nic víc než aktivitu opozice. Proč by odborový předák slevoval ze své pozice? Budou čekat na zájem opozice, protože s vládou se vždy dohodnou. Dokud se na scéně neobjeví autentický duch vzpoury, nic se nezmění.

Nevím, jestli vláda zruší rozhodnutí o snížení mezd, ale jsem si jist, že krize bude naložena na bedra chudých tak jako tak – ať už spuštěním vládního plánu snižování mezd, či prostřednictvím jakéhokoli jiného alternativního projektu vlády nebo opozice v parlamentu. Toto je hlavní směr státní politiky. To je jejich morálka.

V zahraničí, včetně Německa, se dostalo demonstrací slušné pozornosti. Zejména v radikálně levicových a syndikalistických reportech je cítit očekávání, že v Rumunsku se nyní může udát to, co je v Řecku skutečností: generální stávky a masové protesty. Jsou taková očekávání reálná?

Taková velká očekávání povedou k velkému zklamání, když se věci nevyvinou jiným směrem. Jak by mohlo být něco takového možné, když vezmete v potaz aktivitu odborů, které existují v Rumunsku? Generální stávka a masové protesty musí být iniciativou pracujících bez zásahu těchto tak vládních odborových svazů, které – a o tom nemám žádné pochyby – budou dělat vše možné pro to, aby zneužily dělnickou revoltu k něčemu neproduktivnímu a ve prospěch vlády nebo dalších.

Nicméně možnost, že by propukl masivní protest, se rodí právě teď, což je způsobeno rostoucí chudobou uvnitř dělnické třídy: rostoucí nezaměstnanost, neschopnost dlužníků platit své půjčky, malé a velmi drahé domy atd. Hlavní podmínky, aby se takové

protesty mohly konat, jsou: 1) že se uskuteční spontánně a 2) že budou organizovány vně parazitujících organizací, které operují pod maskou odborářství.

Podmínky, které vedou k masovým protestům v Řecku, jsou mnohem měkčí než kruté podmínky, na které musí přistupovat rumunští pracující. Uvidíme, jestli zdejší duch solidarity bude stejně silný jako solidarita mezi Řeky... ale nesmíme zapomínat, že Řekové mají dlouhou tradici organizování odborů zdola a rovněž jsou seznámeni s radikálními myšlenkami, zatímco Rumuni nikoli. Nicméně musíme vytvářet precedenty pro tyto typy situací a anarchistická agitace by byla v těchto časech velmi užitečná.

V minulosti oznámily několikrát generální stávky konkrétní pobočky odborů. Avšak tyto výzvy moc členů odborů nenásledovalo, nebo zástupy stávkujících zůstaly doma a nepřenesly protest na ulici a tím pádem na veřejnost. Jsou odbory vůbec schopné vyvinout skutečný tlak? A ve kterých odvětvích vidíš nevyhnutelné úspěchy odborářských akcí?

Velká část zaměstnanců, kteří byli vyzváni k účasti, nezástala doma, nýbrž ve své práci, a to pod tlakem zaměstnavatelů. Jak jsem již řekl – žluté odbory mají monopol a celá situace zavání podvodem. Kdo oznámil zaměstnancům, že bude velký protest? Ne odborářští předáci. Udělali to zaměstnavatelé a zaměstnavatelé rovněž rozhodli, kdo by měl na protest jít a kdo by měl zůstat v práci. Neexistuje vůbec žádná komunikace mezi vedoucími představiteli odborů a jejich členy. Šéfové a vůdci odborových svazů nemají žádnou vůli a žádný zájem vyvinout skutečný tlak.

Nicméně jsem byl stejně jako vy ohromen akcemi důchodců. Víím, že je v Rumunsku aktivních několik sdružení důchodců, ale nemohu říci, kdo je tak dobře zorganizoval. Hnání zoufalstvím vyjádřili solidaritu, jakou nikdo nečekal. Rovněž oznámili, že v pondělí 31. května budou opět protestovat svázání řetězy, aby upozornili na své otročké podmínky. Jejich sociální kategorie je jednou z nejvíce znevýhodněných a musí bojovat přežití. Nebudu přehánět, když řeknu, že roky 2010 a 2011 budou léta s největším nárůstem počtu úmrtí mezi důchodci. Se svými minimálními důchody si nemohli v minulosti dovolit víc než jídlo. S 15% snížením důchodů, bez lékařské péče (vláda již uzavřela mnoho lékařských zařízení) a podpory na vytápění a další životní potřeby pro ně budou nadcházející roky nejhorším obdobím za posledních 60 let. Tyto škrty nejsou nic míň než genocida.

Jsou kolegové v tvém oboru také nějak zapojeni do protestů? Probíhají mezi tvými kolegy nějaké diskuse o škrtech a protestních akcích?

Nejsem členem odborů a ani být nechci. V případě reorganizace, protože nejsem členem svazu, budu mezi prvními, kteří přijdou o práci, jelikož zaměstnavatel vytvoří seznam všech lidí, kteří budou muset odejít, a tento seznam bude projednán s odborovými předáky. To je více než jisté. Diskuse s mými kolegy souvisejí s touto reorganizací a mnoho z nich se rozhodlo připojit k odborům a podílet se na protestech.

Také diskuse o škrtech podněcují k odporu, ale takovému, který je potlačen zevnitř ještě před tím, než se dostane ven. Propaganda slovy nestačí k tomu, aby se tento odpor rozhořel, jak by bylo třeba. Lidé musí získat sebevědomí plynoucí z jejich obrovské síly, kterou mají na své straně a která se nazývá solidarita.

Jak bys popsala náladu mezi lidmi, zejména v rámci dělnické třídy? Jsou na místě témata, jako je třídní boj či zápas za nekaptalistickou společností?

Potupná situace, která určuje náladu lidí, nemůže přinést nic jiného než vztek, což je předvídatelné. Odbory to vědí, vláda to ví a opozice toho využívá. Není to nic nového pod sluncem. Nakolik se projevuje při protestních demonstracích a do jaké míry je autentický – toť otázka. V této situaci, kdy lidé bojují o přežití, by měly protesty dosáhnout a následovat koncept porušování zákona. S parazitujícími odbory na hřbetu je těžké si představit, že se anti-kapitalismus a třídní boj stanou společným tématem, o kterém budou lidé diskutovat. Nastolení takové debaty je především limitováno alternativními řešeními, jako je progresivní zdanění namísto okrajování platů a důchodů.

Minimální mzda je tu 705 lei měsíčně, což činí asi 160 eur. Na druhou stranu ceny jsou zde někdy větší než v Německu. Po 20

letech kapitalismu, kdy musíte zaplatit 65.000 eur za jednopokojový byt, zatímco většina pracujících bere kolem 200 – 300 eur měsíčně, by si měli lidé uvědomit skutečnost, že kapitalismus prostě nefunguje.

Byla na protestech nějaká výraznější účast anarchosyndikalistů nebo anarchistů?

Ani ne. Nejsem nikde organizován a nejsou tu ani žádné zdola organizované odbory. Anarchistické hnutí v Rumunsku je v plenkách

a o to víc je aktivní v uměleckých projevech a undergroundové kultuře.

Co by bylo nejlepší, aby se zamezilo útokům vlády?

Generální stávka, která by paralyzovala ekonomiku. A já bych přidal – jako hobby - sabotáže bank, které vykrádají životy lidí. Lidé nemají co ztratit. Anarchosyndikalismus pro budoucnost!

Díky moc za tento rozhovor!

Demonstrace proti školnému

V neděli 27. června 2010 uspořádala v Praze iniciativa Vzdělání není zboží! protest proti zavádění školného na veřejných vysokých školách a obecně proti komodifikaci terciárního vzdělávání. Na akci zazněly zajímavé proslovy, avšak účast pouhých dvou stovek lidí budila dojem, že studentům je jejich vlastní osud naprosto lhostejný. Průběh demonstrace přibliží tisková zpráva iniciativy:

Mladí lidé v Praze protestovali proti školnému. „Bohaté rodiče pro všechny!“, „Vzdělání nemá cenu“ a „Zaplat, nebo táhni“ hlásaly transparenty nad dvouseťhlavým davem, který zaplnil v neděli odpoledne prostranství před Rudolfinem a následně došel až k budově Ministerstva školství.

Nejen studenti, ale i jejich vyučující přišli veřejně vyjádřit nesouhlas s plánovaným zpoplatněním studia na veřejných vysokých školách. Mezi řečníky se tak objevil například profesor Stanislav Štech z Univerzity Karlovy nebo básnička a vysokoškolská pedagožka Kateřina Kováčová z Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem.

Za studenty promluvil například student UK Matěj Stropnický a místopředseda Akademického senátu Univerzity Karlovy Josef Šlerka. Úvodní a závěrečná slova pak padla z úst Terezy Virtové a Lenky Kužvartové, představitelky iniciativy Vzdělání není zboží. Ta totiž celou akci zorganizovala.

Proslovy se dotýkaly různých témat a pohledů, v ústředním bodě se ale protly: Vzdělání není zboží a zahraniční zkušenosti ukazují, že jeho zpoplatnění nepovede ke zvýšení jeho kvality. Ani motivace studentů vzdělávat se neroste, spíš může dojít k tomu, že si studující budou chtít od školy koupit „hrotové diplomy“.

Univerzity ztratí hodně na své staleté tradici akademické obce, změní se v montovny absolventů – kvalifikované pracovní síly. Reforma terciárního vzdělávání je také úzce navázaná na další komplexní změny, zejména ve vědě a výzkumu. Dohromady otevírají rizika, která zastánci reformy hrubě podceňují nebo o nich veřejně vůbec nemluví.

Akce začala v 17.00 na náměstí Jana Palacha, kde se sešlo na dvě stovky lidí. Kolem šesté skončila první část projevu a demonstranti se průvodem vydali po Smetanově nábřeží přes most Legií do Karmelitské ulice, kde sídlí Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy.

Iniciativa Vzdělání není zboží! doufá, že se jí pomocí podobných akcí podaří aktivizovat další odpůrce reformou ve vzdělávacím systému, vědě a výzkumu. „Chceme vybízet k celospolečenské diskuzi, která nebude založená na zkratkovitých soudech a nálepkách,“ píše ve svém prohlášení.

Projev iniciativy Vzdělání není zboží!

Sešli jsme se zde na protest proti záměru rodící se vládní koalice zavést školné. Kolem toho vznikl značný mediální humbuk, který však zakrývá i další závažné změny, které má nová vláda přinést. Jedná se například o změny v zákoníku práce, důchodovou, zdravotnickou a daňovou reformu.

Touto akcí se chceme vyjádřit proti školnému, jehož zavedení se nás jako studentů palčivě dotkne. Zároveň jej ale vnímáme jako jednotlivost v celé vlně neoliberálních opatření, údajně nezbytných pro lepší budoucnost nás všech. Ty mají za cíl maximalizovat privátní zisky na úkor veřejné sféry, připravit lidi o pracně vybojované sociální jistoty. Bohužel se tak děje za nadšeného příkyvování nemalé části společnosti.

Ale je zde i jasný nesouhlas. Jako iniciativa se chceme snažit o propojení odpůrců reformou vysokého školství, vědy a výzkumu. Chceme také vybízet k celospolečenské diskuzi, která nebude založená na zkratkovitých soudech a nálepkách.

Současnou vyhrcošenou situaci kolem školného můžeme vnímat jako příležitost zamyslet se nad vhodnějšími, efektivnějšími a spravedlivějšími reformami současného vysokoškolského systému, který do zajista určitou změnu potřebuje. Je ale naivitou si myslet, že zavedení školného touto smysluplnou reformou je.

Argumenty pro školné jsou zjednodušující, někdy až emocionální a neodráží negativní zkušenosti ze zahraniční vysokoškolské praxe. Nemusíme chodit pro příklad tak daleko – již přes deset let fungují v ČR soukromé vysoké školy a kvalita těchto institucí není srovnatelná s úrovní veřejných vysokých škol. Placení za výuku není v žádném případě zárukou vyšší kvality.

Faktem je i to, že samotný systém výběru a spravování školného bude finančně i byrokraticky náročný a odvede velkou část prostředků získaných právě ze školného. Dá se očekávat, že vláda nenavší dotace vysokým školám, takže školné pouze dorovná statní účast a chronická podfinancovanost zůstane nezměněna.

Vláda v proklamovaném panickém strachu před zadlužováním přeneše břemeno dluhu na vysokoškolské studenty.

Mluví se o tom, že za stávajícího nárůstu studentů není současný systém VŠ udržitelný. Problém je ale hlubší.

Davy zájemců o vysokoškolské vzdělání neplodí jen touha po vzdělání. Mnoho uchazečů se hlásí na vysokou školu, protože si pod vysokoškolským diplomem představí lepší práci, více peněz nebo určité sociální postavení. Pokud nebudou mít vysokou školu, mohou mít horší pozici na trhu práce nebo být v důsledku ze společnosti vyloučení a poznamenání cejchmem chudoby. Školné nezvyšuje motivaci studentů vzdělávat se, tu zvyšuje jen skutečný zájem o obor, který studují. Domníváme se, že tuto motivaci nelze uměle stimuloval, k té musí každý dojít sám. Ostatně motivace co nejrychleji zakončit studium získaným titulem je poněkud odlišná od motivace získávat vědění. Za tento trend nemohou jen stereotypní úvahy spojené s vysokoškolským titulem, ale i zaměstnavatelé z privátního i veřejného sektoru, kteří stále více vyžadují VŠ vzdělání i pro pozice, pro něž není nutné. Tento trend je bohužel celoevropský a v některých zemích jsou již pocítovány jeho negativní dopady.

Idea univerzity spočívá na principu společenství, ve kterém se studující učí zkoumat, poznávat, kriticky myslet, ale zároveň na tom, obohacovat svými znalostmi zbytek společnosti.

Možností, jak vrátit společnosti vklad bezplatného studia na vysoké škole, může být následná práce na projektech místního rozvoje, v neziskovém sektoru a tak dále.

Současná rodící se vládní koalice se ale snaží tento koncept univerzity popřít a změnou statutu „student“ na „klient“ vytvořit instituci odlišnou. Instituci placené služby, se kterou se idea univerzity a vzdělávání posunuje do roviny čistě osobního prospěchu.

Pokud bude vzdělání redukováno na osobní investici, která se (přý) následně vrátí dobrou pozicí na trhu práce, nebude studium nevýnosných a neziskových oborů pro studenty lákavé a hrozí jejich vymizení.

Část promočního slibu zní: „*Non sordidi lucri causa*“, tedy „Ne pro špinavý zisk“. O ten jde ale samozvaným reformátorům především.

Peněz totiž bude do školství proudit stále málo, takže kromě vybírání školného budou veřejné vysoké školy tlačeny do stvrzování vazeb s podniky a firmami. Tím pádem bude zanikat nezávislá a také tak zvaně neužitečná vzdělanost.

O co jde celkově, je ztráta již jednou pracně vydobytých práv – přijdeme o sociální jistoty, neziskový sektor i nezávislost poznání. Chceme tak skončit? Ne.

Potom se musíme hlasitě ozývat až do chvíle, kdy nás bude dost nebo budeme dost hluční, aby nás nebylo možné ignorovat. Nechceme vzdělání jako spotřební zboží! Nechceme se tiše dívat, jak nám berou naše práva! Vzdělání není zboží a nesmí se jím stát!

CNT se připojuje k výzvě ke generální stávce

Jak se k vládě politice škrtnů a oklešťování zákoníku práce v neprospěch pracujících staví anarchisté jinde v Evropě? Na to nám může odpovědět např. prohlášení španělských anarchosyndikalistických odborů CNT, které vyzývají k připojení se ke generální stávce vyhlášené na 29. září 2010:

Reforma zákoníku práce, kterou se chystá představit Španělská socialistická dělnická strana (PSOE), je největším útokem na práva pracujících od přechodu k demokracii.

Musíme využít této jednodenní stávkou k další a ještě masivnější mobilizaci.

Reforma zákoníku práce, kterou si podle vlády vynutila krize, má ve skutečnosti usnadnit zaměstnavatelům uzavírání nestandardních smluv, ignorování smluv kolektivních a mnohem snazší a levnější propouštění zaměstnanců. Reforma bude znamenat krátkodobější a neregulované podmínky nabírání dělníků, podstatné snížení pokut za nestandardní propouštění, obrovské možnosti pro zaměstnavatele měnit podmínky kolektivních smluv v záležitostech, jako jsou mzda, pracovní dny, garantovaná pracovní doba. Více nestandardních pracovních smluv, více nejistoty, méně peněz, méně práv. Takhle vládne PSOE.



Přes toto všechno je tato reforma pouhou špičkou ledovce. Pod ní leží skutečný svět: mizerné pracovní podmínky v naprosté většině podniků, neustálé porušování kolektivních smluv, placení menších mezd než bylo dohodnuto, nejistá práce, práce na plný úvazek za poloviční plat, povinnost pracovat přesčas, pokud nechceš být vyhozen, rušení dovolených nebo dělání práce, kterou ti poručí, včetně prací, které dělat nemáš. Tohle všechno pokud nechceš, aby ti ukázali dveře. Dalším díl skutečnosti

tvoří despekt, s jakým s námi jedná vláda a politici, jak nás média popisují jako líné, neproduktivní a zbytečné. My, dělníci, žijeme s vědomím, že jsme nahraditelní, že jsme odpad, který může najít práci, jen pokud je schopen ji odvést levněji než ti před ním. Žijeme ve strachu, jestli zítra dostane zapláceno, zda vůbec budeme mít co jíst.

A co tedy uděláme? Sedneme si a budeme čekat, jak všechno dopadne? Budeme doufat, že snad jednoho dne najdeme dobrou práci? Rvát se o poslední zbylé příspěvky?

Každý, kdo toto chce učinit, nechť tak činí – nebude odměněn ničím jiným než bídou. CNT ale nabízí dělnické třídě něco jiného: boj za naše práva a za naši důstojnost. Bez státních dotací, bez odborové byrokracie placené firmami, bez zaprodávání sebe sama politickému systému. Nikomu nemůžeme zaručit, že budeme schopni tuto reformu pohřbit, ale všem můžeme zaručit, že na to vydáme vše, co máme. Svoláváme všechny, kteří se chtějí na tomto boji podílet, aby se přidali k našim místním organizacím a organizovali se v CNT.

Voláme tímto po generální stávce na 29. září. Nechť tato stávka slouží jako spoušť pro mobilizace, které nyní stojí před dělnickou třídou, pokud chceme zastavit reformu zákona o práci. A získat zpět naši důstojnost.

Anarchistický letní tábor 2010

Během léta jsem měla možnost se zúčastnit anarchistického tábora. Leckdo si může vybavit vzpomínky z dětství na tradiční dětský tábor – děti jako účastníci, dospělí jako dozor a již předem daný program, který se každý rok víceméně opakoval. Další ročník A-tábora, kterého jsem se zúčastnila, byl těmto vzpomínkám podobný leda tak táborovým prostředím. Byl určen všem, co chtějí budovat svobodnou společnost, vytvářet svobodné vztahy a upevňovat vazby; těm, co chtějí bourat konzumní návyky (my, co se účastníme/konzumujeme; vy, co organizujete). Nakolik se nám podařilo tyto vztahy nabourat, posuďte sami.

Ještě než poreferuji o táborovém programu, a tím nemyslím „workshopy na výrobu bomb, výcvik v taktice pouličních bojů, ani diskuzi nad ovládnutím světa“, napíši něco málo o samotném prostředí. Jak jsem zmínila na začátku, táborové prostředí bylo ve vzpomínkách kdekomu známé, jednalo se o místo uprostřed krásného lesíka, nechyběla jídelna se skvěle vybavenou kuchyní, v které vařit bylo radostí. Hlavními ubytovacími jednotkami byly stany s podsadou nebo předsíňkami. Tábor byl velice dobře zařízen, zábavu nám umožňovalo jak fotbalové hřiště, pinčesový stůl, hřiště na volejbal, ale i společenská místnost, kde se dalo nejen příjemně posedět. Tak jako každý tábor i ten náš měl sklep, luxusní dřevěné kadibudky, studenou lesní sprchu a korytka s umyvadlem. Nedaleko byl rybník, v kterém se v teplých dnech dá parádně zchladit. Bohužel nám často přšelo, ale i tak se našli tací, co se chodili každý den smociť a uplavat pár temp. Technické zázemy bylo opravdu táborové – nebyla tu elektřina, svítilo se svítilnami nebo svíčkami...

I když táborová účast nepředčila naše očekávání, díky partě lidí, která se zde sešla, jsem si odvezla dobrý pocit a dojmy. Vzhledem k tomu, že po většinu dní bylo na táboře více dětí než dospělých, byl program převážně zaměřen na zábavu a zabavení těch nejmladších. Jedním z cílů, kvůli kterým se tento tábor pořádal, bylo propojení životů dětí a dospělých – přestat vnímat děti jako malé bytosti bez vlastních potřeb, rozumu a názoru, brát je za sobě rovné a naopak – vnést hravost do životů dospělých a učit se kolektivní zodpovědnosti. Tu nám život v kapitalistickém systému neumožňuje,

jelikož žijeme v konzumní společnosti založené na majetnických vztazích, egocentrismu a lhotejnosti. A tyto nechtěné návyky si s sebou nosíme – i sem. Komunitní soužití na táboře nám umožnilo se alespoň na chvíli vymanit z těchto návyků, a to i samotným organizováním tábora, kdy měl/a každý/á účastník/ce možnost zapojit se do příprav, vytváření programu a chodu tábora, který byl principiálně postaven na dobrovolné účasti. Děti byly různého věku, od půl ročního prcka až po 14leté slečny. Většina energie tudíž padla do naplnění programu pro děti. Nikdo nepohrdal sportovními hrami od vybižené po pinčes. Také se pořádal fotbalový turnaj, kterého se zúčastnila většina přítomných. Přestože tábor nebyl zaměřen na výcvik bojových sportů, vybavení jako boxerské rukavice, lapy, helma, chrániče, švihadla k dispozici bylo a několikrát se trénink boxu a tělesné zdatnosti uskutečnil.

Denní programy byly náročné a nezbyvalo již mnoho sil na plánované večerní diskuze. Ale i přes náročnost dětské nevyčerpatelnosti jsme si na otevření zajímavých témat pár chvil udělali. Proběhla například komunikační hra „Mé životní role“, která byla o poznání rolí, které v životě zastáváme a o poznání rolí těch ostatních. Průběh hry se vydařil, docházelo k diskuzím nad rolmi aktivista/ka, žena/muž, kolega/yně, soudruh/žka... Diskutovat se dalo nejvíce po večerech. Tématem jedné z diskuzí byla „svobodná výchova“, kdy nám jedna z účastnic přednášela o představě anarchistické výchovy před narozením dítěte a o reálné zkušenosti anarchistické výchovy v praxi. Večery často končily vzpomínáním nebo reflexí současného stavu anarchistického hnutí.

Po týdenním pobytu na anarchistickém táboře jsem se vrátila „jiná“. Jednak jsem měla možnost poznat a rozebrat své naučené chování v komunitě lidí a najít a odstranit některé z vlastností, které nás naučil systém, ve kterém žijeme. Naučila jsem se vnímat potřeby ostatních, poznat vnímání druhých a měla množnost nahlédnout na chvíli do jejich životů. Věřte, že návrat do reality byl jako rána klavírem. Tahle rána klavírem mi potvrzuje, že anarchistické myšlení je vyspělé a že svobodná společnost je cíl, za kterým má cenu jít, mimo jiné i cestou pořádání anarchistických táborů...

Růžena Mufková

Téma Existence:

15 let ČSAF



Na úvod hlavního tématu tohoto čísla Existence, které se věnuje 15letému výročí Československé anarchistické federace, jistě nebude na škodu představit stručně vznik této organizace a její minulost. Historie ČSAF však není to, čím bychom se chtěli především zabývat. Za mnohem důležitější považujeme využít výročí k reflexi dosavadní organizační i aktivistické činnosti.

Koncem srpna 1995 se sešlo na výzvu časopisu *Svobodná mysl* několik desítek anarchistů z různých koutů Čech, aby se pokusili o založení organizace, která by dala českému anarchistickému hnutí novou tvář a napomohla jeho dalšímu rozvoji. Samotnému zakládajícímu sjezdu České anarchistické federace (ČAF) předcházela vznik Přípravného výboru pro ČAF, který tvořili především redaktori a spolupracovníci *Svobodné mysli*. Ta začala vycházet na jaře stejného roku a po oficiálním založení ČAF se stala hlavním tiskovým orgánem federace.

Bylo by chybné se domnívat, že ČAF byla první celorepublikovou anarchistickou organizací. Z těch nejvýznamnějších jí v první polovině devadesátých let předcházely Československé anarchistické sdružení (vznik 1989) a Anarchistická federace (vznik 1992). Teprve ČAF se však stala uskupením s jasněji formulovaným programem a strukturou, která efektivněji než kdykoliv před tím koordinovala aktivity anarchistických skupin a jednotlivců.

V úvodním programovém prohlášení definovali účastníci zakládajícího sjezdu ČAF jako „sdružení lidí, kteří proti současnému kapitalistickému systému staví myšlenku samosprávně decentralizované společnosti volné dohody.“ Dále se v tomto stručném dokumentu píše, že „členové ČAF budou usilovat o vytváření projektů a struktur zakládajících samostatný a svébytný prostor, narušující dnešní konzumní systém.“ A pokračuje: „Jsme si vědomi, že práce na těchto zárodcích nového života je prvořadá, ale zároveň se neříkáme účastí na politickém boji proti ovládnutí, manipulaci, diskriminaci a netoleranci. Stavíme se také na stranu těch, kteří brání přírodní prostředí před nenávratným narušováním v zájmu obohacení. ČAF staví proti agresivnímu sebeprosazování principu solidarity a spolupráce. A proti konzumnímu způsobu života principu ohleduplnosti a skromnosti. Tyto principy jsou podle nás nutné k vytvoření lidského společenství nepostíženého odcizením a dominancí jedněch nad druhými. V tomto svém boji se necítíme být vázání zákony systému, které jsou nadiktovány úzkou mocenskou elitou.

Neuznáváme současný tzv. demokratický systém, který se stal loutkou v rukou politicko-ekonomických zájmových skupin. Je na nás všech, jak ještě dlouho budeme žít v této společnosti, postavené na nadvládě a vykořisťování lidí a přírody.“

Brzy následovalo sepsání programového manifestu a stanov organizace, které vyjádřily anarchistické principy, na nichž federace funguje, tedy principy autonomie a federace a organizování zdola. Od založení ČAF se také rozjelo organizování setkání členů a sympatizantů, pořádání protestních akcí a vydávání teoretických brožur. Na podzim 1996 se k ČAF připojila Anarchosyndikalistická federace a transformovala se tak na Anarchosyndikalistickou frakci ČAF. Na jaře 1997 se federace rozšířila také o slovenské členy a změnila název na Československou anarchistickou federaci (ČSAF). V rámci federace začala působit i eko-anarchistická frakce, která se prezentovala přílohou *Svobodné mysli*, která nesla název *Proti proudu*.

To se již ale začalo projevat v organizaci názorové a osobní pnutí, které vedlo na podzim 1997 na V. sjezdu v Praze k rozkolu organizace. Následně se tedy vedle sebe objevily dva následnické subjekty – ČSAF a nově vzniklá Federace sociálních anarchistů (FSA). Tímto krokem také skončilo vydávání časopisu *Svobodná mysl*. Pokračující ČSAF začala s vydáváním časopisu *Existence*, FSA přišla s časopisem *Svobodná práce*.

Mezi první projekty nově založené ČAF se zařadil projekt libertinského domu, tedy prostoru, který by si anarchisté sami vybudovali a spravovali. Po neúspěšném sháňení finanční podpory v zahraničí vznikl projekt Pueblo 2000. Šlo o peněžní sbírku, z níž se mělo vytváření takového svobodného prostoru financovat. Ani ten však nedopadl nejlépe.

Naopak poměrně velkým úspěchem byla železniční kampaň na podporu veřejné ekologické dopravy, proti rušení regionálních tratí a propouštění na železnici, která probíhala v letech 1997-8. V jejím rámci se konaly petiční jízdy. Demonstrativní černé jízdy zase upozorňovaly na neúnosné zdražování železniční dopravy. Bez povšimnutí nezůstalo ani zdražování městské hromadné dopravy. ČSAF přišla s argumenty na zavedení bezplatné MHD.

ČSAF se podílela na pořádání mnoha demonstrací a protestů, především proti fašismu, vstupu do EU a NATO. Spoluúčast měla na mnoha street parties, z nichž asi nejznámější se stala Global street party z května 1998, která skončila brutálním policejním zásahem a násilím na zadržovaných. Také každý rok stála při pořádání

tradičních anarchistických prvních májů, a to nejen v Praze.

Asi nejnáročnější kampaní ČSAF byla kampaň proti ekonomické globalizaci spojená se spolupořádáním protestů proti zasedání Světové banky a MMF v Praze v září 2000, zahájená rok před samotným zasedáním. Při této kampani došlo asi k nejrozsáhlejším mezinárodním kontaktům a největším zkušenostem s pořádáním velkých protestů, které přesahují hranice jedné země.

Další větší aktivitou se stala antimilitaristická kampaň zaměřená především proti zasedání NATO, které se konalo v Praze v listopadu 2002. Tato kampaň byla výrazná především velkým počtem pořádaných přednášek v různých městech republiky. Nebyla založena na rozsáhlé mezinárodní mobilizaci, zanařila se spíš dát dohromady anarchisty ze střední a východní Evropy, což se také podařilo. Antimilitaristická kampaň se následně přenesla do protestů proti chystané válce v Iráku.

V rámci ČSAF vedle ústředních tiskovin, jimiž byla *Svobodná mysl* a později *Existence*, vycházely další časopisy, které vydávaly místní skupiny či regiony ČSAF. Patřily mezi ně například *Zpravodaj Svobodné mysli* (Praha), *Tunel* (Krkonosko), *Výfuk* (Liberec), *Aurora II* (Prostějov), *Práce* (Syndikalistická frakce), *Zdola* a *Podaj d'alej* (Slovensko). Vyšlo několik desítek brožur, jedna kniha, nechyběly ani nahrávky revolučních písní. Významně pro prezentaci anarchistických myšlenek se staly internetové stránky federace, které umožňují přinášet aktuální informace a komentáře.

Velký důraz kladla ČSAF vždy na osvětovou činnost. Její jednotlivé skupiny proto pořádaly nebo se spolupodílely na organizaci mnoha přednášek na různá témata. Osvědčená jsou například tzv. přednášková turné.

Nezanedbatelnou aktivitou bylo také vytvoření Anarchistického černého kříže (ABC), který plní především úkol finanční podpory stíhaným antiautoritářům. Na mezinárodní úrovni ČSAF funguje v rámci Internacionály anarchistických federací, jakožto její členská federace.

I když se ČSAF po období zvýšené aktivity v letech 1998-2002 dostala do fáze poměrně velké stagnace (2004-2007), je nyní již několik let opět na vzestupu, co se týče příchodu nových členů a členek, počtu a především kvality vyvíjených aktivit. Obrázek o tom si může každý udělat například při návštěvě webových stránek csaf.cz. Doufejme, že tento trend přetrvá i nadále.

Akce k výročí 15 let ČSAF

O víkendu 3. – 5. září 2010 se konala v Praze v autonomním prostoru DisCentrum kulturně-politická akce k 15. výročí od vzniku Československé anarchistické federace (ČSAF). Ta byla založena na konci srpna 1995. Za oněch 15 let jejím středem prošlo několik stovek členů a na svém kontě má mnoho akcí, publikací a několik kampaní.

Cílem této víkendové akce nebylo jen oslavit výročí anarchistické federace. Šlo spíše o vhodnou záminku pozvat na jedno místo současné i dřívější členy a členky ČSAF, stejně jako ostatní příznivce anarchistické myšlenky a širšího antiautoritářského hnutí. Tento víkend jsme chtěli věnovat především diskusím o nedávné minulosti, současnosti ale i budoucnosti anarchistického hnutí. Chybět neměla ani konkrétnější témata, ani zábava. Předpokládali jsme, že by takto pojeté výročí mohlo být vhodnou příležitostí nejen k vzájemnému setkání a zavzpominání, ale i k názorové výměně a v neposlední řadě i k uvolnění od běžných starostí. Již předem lze napsat, že se naše představy a očekávání naplnily.

Pátek

Ačkoliv byl oficiální začátek programu stanoven na pátou hodinu odpolední, několik členů a členek ČSAF bylo namísto již od dopoledních hodin, aby upravili a připravili okolí i vnitřní prostory DisCentra pro potřeby víkendové akce.

Páteční program začal promítáním krátkých dokumentů o přelomových událostech v novodobém českém anarchistickém hnutí: *1. máj 1992 – sestříhaný dokument od tehdy aktivní skupiny Komuna 92 o jednom ze stěžejních střetů s neonacisty na začátku 90. let, k němuž došlo během anarchistické prvomájové demonstrace; Obušku, z pytle ven!* – reportáž z publicistického pořadu ČT *Nadoraz* dokumentující výpovědi o policejní brutalitě, která následovala po skončení Global Street Party v roce 1998, do té doby největší akce antiautoritářského hnutí v ČR; *Válka v ulicích* – krátký sestřih z díny AFA ve stylu riotporn z protestů proti zasedání MMF a Světové banky v Praze v roce 2000.

Po šesté hodině následovala přednáška na téma současné situace v Řecku v podání člena skupiny Kolektivně proti kapitálu (KPK). Ten se pokusil nastínit, jak došlo k tomu, že se řecký stát ocitl v tak svízelné situaci. Vysvětlil, že tento proces nebyl ani tak dílem nějakých zlověstných spekulantů, jako spíše klasickým projevem krize, která patří k neodmyslitelným projevům kapitalistického systému. Po tomto delším ekonomickém úvodu se zaměřil na protesty, které vypukly v Řecku po policejní vraždě mladého anarchisty v prosinci 2008, a na vlnu stávek, která následovala po ohlášení vládních škrťů. Podle člena KPK se protesty odehrávaly především na ulicích, avšak v daleko menší míře přímo na pracovištích, kde by měly daleko větší šanci na úspěch. Následná diskuse se točila především kolem možností třídního odporu v reakci na krizi (v porovnání s argentinským příkladem sebeorganizace pracujících a nezaměstnaných) a otázky případných požadavků.

Večer před devátou hodinou byl přípitkem zahájen slavnostní raut. Ten byl opravdu bohatý a tvořilo ho množství veganských pochoutek – od sladkostí, přes zeleninu a ovoce, po pomazánky opatřené cedulkami o ingrediencích a způsobu přípravy. Po nějaké



době byl raut zpříjemněn vystoupením folkového písničkáře, který i v minulosti často vystupoval na mnoha veřejných akcích ČSAF.

Sobota

Ústřední den celé akce byl věnován především přednáškám a diskusím. Jako první vystoupil se svým příspěvkem člen Antifašistické akce (AFA). Představil svou organizaci především z perspektivy organizačních principů, zabýval se různými druhy antifašistických organizací z pohledu jejich otevřenosti a přístupnosti novým lidem. Představil klady i zápory tzv. uzavřené organizace, jakou je v současné době AFA. Ve vztahu k anarchismu se vyjádřil, že AFA ho bere spíše jako metodologii práce a organizování se než jako ideologii. Následná diskuse se točila především kolem podoby prvomájových akcí, jimž AFA v posledních třech letech vtiskla novou tvář svým MAY DAY festivalem, kde dostávají prostor všechny antiautoritářské skupiny.

Od půldruhé se slova ujal člen ČSAF s příspěvkem *Reflexe 15 let anarchistické organizace*. Po stručném představení ČSAF a její organizační struktury zhodnotil pozitivní i negativní stránky jednotlivých aspektů dosavadní práce, pokusil se vyjmenovat poučení, která z toho plynou, a položil otázky, kterými je třeba se zabývat. Vedle za léta nabytých zkušeností a přehledu toho, co se osvědčilo či naopak neosvědčilo, se věnoval cílům anarchistické organizace, projektování aktivit, autonomním prostorům, veřejným akcím, vztahu k médiím, publikační činnosti ČSAF a otázce získávání zpětné vazby od veřejnosti i od samotného anarchistického hnutí. V závěru otevřel problematiku chybějící generační kontinuity zdejšího hnutí.

Další část odpoledne patřila vystoupení redaktora časopisu A-kontra, který se věnoval kritickému zhodnocení místa anarchistů v sociálních hnutích v České republice. Jeho příspěvek sledoval vztah anarchistů k dosavadním sociálním hnutím v Česku po roce 1989 (environmentalismus, hnutí práce, alterglobalismus, antimilitarismus, aktivní subkultury) a skrz tuto optiku i jednotlivé problematické body anarchistické aktivity. Následně se zaměřil na otázku možných styčných bodů anarchismu a sociálních hnutí v budoucnu, zejména v kontextu aktuálního odporu k vládním reformám. Diskuse, která následovala, se točila zejména kolem tvrzení, že anarchistické hnutí se mnohdy vyřazuje ze sociálních hnutí pouze kvůli svému nepřátelskému postoji k poměrně marginálním skupinám trockistů. Právě tato diskuse byla v mnohém vypořádající, jelikož místo debaty nad vlastní politikou dnešního anarchistického hnutí se řešil vztah k trockistům.

Na závěr přednáškového/diskusního bloku představil aktivista Chyba crew, nezávislé lokální skupiny z Vysočiny, aktivity ve svém regionu. Přítomně stručně seznámil například s projekty zinu *Chyba*, anarchistického měsíčníku *Osten* či regionálního distra.

Sobotní večer pak patřil zábavě a individuálním debatám. Zahrály tři hudební skupiny ve stylu punk/hc, v jejichž řadách se nacházeli současní či bývalí členové ČSAF. Kdo chtěl odpočívat, mohl si sednout v infoshopu DisCentra do křesla a sledovat oddechové promítání. Pro vytrvalce následovala ještě zábavná diskotéka.

Neděle

Nedělní program byl již v klidnějším duchu. Začal po jedenácté hodině přednáškou dvou členek International Solidarity Movement o anarchistickém přístupu v otázce boje proti okupaci Palestiny.



Střídavě v češtině a angličtině představily rostoucí nenásilné hnutí proti okupaci vedené palestinskou občanskou společností, svou zkušenost s prací v Palestině a izraelské a mezinárodní skupiny, které toto hnutí podporují. Jelikož byl hezký den, proběhla přednáška i s diskusí venku. Diskutovalo se převážně o otázce bojkotu izraelského zboží či o vhodnosti příměru palestinské problematiky k situaci po Mnichovské dohodě u nás.

Poté následovalo promítání známého dokumentárního filmu *Hry prachu*. Ten mapuje mimo jiné průběh příprav a samotných protestů během zasedání summitu MMF a SB v Praze v roce 2000, na nichž se tehdy podílela i ČSAF. S odstupem deseti let je při sledování filmu krásně vidět, jak živá byla propaganda o přínosu summitu pro Prahu či o nezištných snahách MMF a SB pomoci chudým zemím. Není tedy divu, že očividná hloupost takové propagandy nejednou vyvolala během promítání salvu smíchu.



Doprovodný program

Během všech tří dnů byla v hlavním sále DisCentra instalována výstava mapující 15letou historii ČSAF od dokumentů připomínajících její založení tak, jak vyšly před 15 lety v časopise Svobodná mysl, přes připomenutí stěžejních kampaní a událostí, stejně jako časopisů a názorových frakcí ve federaci.

K dispozici bylo také množství letáků ČSAF a distribuce anarchistických publikací a dalších materiálů. Prezentovaly se zde distribuce Anarchistického černého kříže, KPK, Chyba crew, AFA a Virus N.

Vedle zmiňovaného pátečního rautu bylo jídlo zajištěno i po oba následující dny, v čemž patří dík kolektivu DisCentra. Během sobotního odpoledne nechybělo ani venkovní grilování. Že šlo o výhradně o veganské menu, jistě není potřeba zdůrazňovat.

Celá akce byla financována z dobrovolných příspěvků návštěvníků, ale i přednášejících a organizátorů. Dalším zdrojem se stala tombola, která proběhla jak v pátek, tak v sobotu a měla velký úspěch. Stačilo zakoupit kupón za deset korun a vyhrát nějakou z množství vystavených cen. Prohrát nikdo nemohl, jelikož každý kupón souvisel s nějakou konkrétní cenou. Po zaplacení nákladů zbylo několik set korun, které putovaly na tisk nástěnných novin A3.

Anketa

Ačkoli nebyla akce k 15 letům ČSAF veřejně inzerovaná, přesto ji v průběhu víkendu navštívila asi stovka lidí – především členů i exčlenů ČSAF a dalších organizovaných i neorganizovaných anarchistů a anarchistek. S průběhem celého tohoto kulturně-politického setkání byli spokojeni jak organizátoři z řad ČSAF, tak i naprostá většina návštěvníků. Přesto jsme se rozhodli udělat malou anketu, kde jsme se některých ptali, co se podle nich povedlo a osvědčilo, co naopak nikoli a jak dál využít potenciál akce a navázat na ni.

Nejvíce si organizátoři i účastníci pochvalovali atmosféru celého podniku, stejně jako kvalitu přednášek, nápad s tombolou, dramaturgií a celkově dobrou organizací. Pozitivní ohlas sklídilo zařazení folkové vystoupení a dočasná přeměna vnitřních částí DisCentra na nekuřácký prostor. Osvědčil se koncept poloveřejné tematické akce s přednáškami, promítáním, občerstvením a zábavou. Akce byla vhodnou záminkou pro sebereflexi anarchistického hnutí, navíc přítomní mohli zjistit, kdo co dělá, dozvědět se nové věci, něco se

přiučit apod. Mnozí se také vyslovili k principu dobrovolného příspěvku. I když se objevily i kritické hlasy obhajující pevnější podobu vstupu, převážil pozitivní ohlas a vůle experimentovat s formami spolupodílu na nákladech podobných setkání.

Asi nejčastější výtkou byla menší účast starších aktivistů a aktivistek a bývalých členů ČSAF, než se čekalo. Některým chyběl program na odreagování, například ve formě nějakého sportu či interaktivních her. Několika lidem nesedlo prostředí DisCentra, které je vhodné spíše pro akce subkulturního charakteru. Další debaty k nedostatkům akce probíhaly především mezi organizátory z řad ČSAF, kteří reflektovali, co se dalo udělat lépe a na co by se příště nemělo zapomenout.

V otázce, jak dál využít potenciál akce a navázat na ni, bylo nejčastějším přáním, aby se podobné tematické akce konaly častěji, minimálně dvakrát do roka. Na diskuse, které na setkání proběhly, by se dalo navázat i na menších neformálních setkáních. Vystala otázka potřeby autonomního prostoru, který by byl pro podobná setkání vhodnější, oprostěný od subkulturní image a přístupnější tak i širší veřejnosti. Padly návrhy podobná setkání rozšířit o mezinárodní rozměr, zvaním přednášejících i návštěvníků ze zahraničí. Byla vyslovena myšlenka, že taková setkání velmi dobře slouží k tomu, abychom si mohli udělat obrázek o stavu antiautoritářského hnutí u nás. Velmi pozitivní je, že máme také informace o tom, že toto setkání vedlo k navázání nových spoluprací mezi lidmi, kteří se do té doby neměli možnost vzájemně potkat.

Benefit a přání ze zahraničí

Součástí oslav 15 let ČSAF i byl i benefiční koncert, který se konal ve čtvrtek 9. září rovněž v prostorách DisCentra. Zahrály na něm čtyři HC/crust kapely, nechyběla instalace výše zmíněné výroční výstavy, distro anarchistických materiálů, letáky ČSAF a ABC ani benefiční sladkosti z kuchyně pražské skupiny ČSAF. Průběh benefičního koncertu pokazily jen dvě věci – opožděný začátek kvůli technickým potížím na cestě jedné z kapel a snaha některých lidí proniknout na koncert bez placení, i když byli upozorněni, že jde o benefici. Na akci si našlo nakonec cestu kolem 50 návštěvníků. Po zaplacení výdajů zbylo několik stovek, které putovaly jako příspěvek na náklady ČSAF spojené s komunikací.

Velmi nás potěšilo, že jsme obdrželi přání k 15 letům existence také ze zahraničí, konkrétně od Fédération anarchiste francophone, členské federace Internacionály anarchistických federací, jejíž součástí je i ČSAF. „Posíláme vám při příležitosti 15. výročí vaší organizace ty nejsrdečnější anarchistické pozdravy. Přejeme vám to nejlepší při současných i budoucích bojích. Jsme si jisti, že stejně jako zde ve Francii, se za 15 let mnoho změnilo a síla anarchistického hnutí v České republice reflektuje tvrdou práci mnoha aktivistů z ČSAF (ať už byli aktivní dlouhodobě nebo po kratší čas) a různé boje, které z této práce vzešly. Dnes čelíme v Evropě společným hrozbám: od škrtnutí v sociální sféře, po vzestup neofašistických tendencí. Dnes je náš společný boj důležitý jako nikdy před tím. Rádi bychom k vám přijeli a připojili se k oslavám, ale v sobotu 4. září bude mnoho našich členů v ulicích protestovat proti rasistické a xenofobní politice francouzské vlády namířené primárně proti Romům a sekundárně napadající svobody všech lidí žijících ve Francii. Ať žije anarchistický internacionalismus!“

-jk-



S anarchisty i bez nich

Rozhovor s bývalou členkou ČSAF

Když jsi vstupovala do ČSAF, měla jsi nějaké zidealizované představy o anarchistickém hnutí, které jsi musela záhy opustit? Do jaké míry bylo toto hnutí osvobozující a kdy naopak svazující?

Mé působení v česko-slovenském anarchistickém hnutí se nevázalo jen na ČSAF, z toho důvodu bych otázky na tvoje odpovědi rozdělila na postřehy týkající se Federace samotné a dále postřehy z anarchistického, potažmo alternativního prostředí jako celku.

Motivem pro vstup do ČSAF (v polovině 90. let) pro mě byla nespokojenost s autoritářským (v tomto konkrétním případě přímo nedemokratickým) způsobem fungování nevládní organizace, v níž jsem se před tím angažovala. Hledala jsem model organizace, kde se všichni mohou podílet na formování aktivit, politiky organizace a kde se věci diskutují a ne přijímají jako hotový fakt předložený předsedou či vedením. Také jsem se chtěla dostat někam dál, než jen kritizovat projevy krize, zdálo se mi, že je třeba analyzovat i příčiny. To vše jsem v ČSAF našla a zejména rovnostářský model organizace zároveň se schopností a ochotou přijmout „všechny anarchismy“ od syndikalistického po zelený byl pro mne osvobozující. Zároveň je anarchistická organizace samozřejmě ve svých názorech podstatně radikálnější než nevládky, což mne vzhledem k tomu, že mi bylo –náct, také lákalo. Radikalita nebyla primárním motivem, ale lhala bych, kdybych tvrdila, že to nebyl příjemný bonus navíc. ČSAF pro mne zároveň fungovala jako parta dobrých známých a kamarádů a takto pro mne představovala i jakési útočiště před světem, se kterým jsem si tehdy zase až tak dobře nerozuměla.

Rovnostářský a transparentní způsob organizace byl tedy pro mě u ČSAF velmi důležitý (s úsměvem vzpomínám na věčné diskuse o stanovách na sjezdech) a konflikt, kdy se z ČSAF vydělila FSA (1), byl pro mne potvrzením funkčnosti tohoto modelu. Mám tím na mysli fakt, že názorově velmi striktní (v mém chápání dogmatická) a svými praktikami ne zcela průhledná skupinka lidí nedokázala strhnout celou organizaci pod svou taktovku a nakonec odešla. Tento konflikt mám v paměti dodnes a myslím, že mne zásadním způsobem formoval v názoru na organizační formu práce a dalších aktivit.

Myslím, že pro mne ČSAF přišla v pravou dobu a sehrála zásadní pozitivní roli, dokud mi bylo –náct a něco přes dvacet. Po protestech proti zasedání Mezinárodního měnového fondu a Světové banky v Praze v roce 2000 (které pro mne byly takovou další školou života, co se týče organizace a způsobu práce) jsem ale u ČSAF začala postrádat schopnost dlouhodobě se věnovat vybranému tématu, vést kampaně (a nedělat jen ad hoc a krátkodobé aktivity) a také se začala rozpadat struktura organizace jako taková. Po určité době, kdy jsem doufala ve zlepšení, jež nenastalo, jsem z ČSAF odešla (v té době odešla velká část členů a členek). Významným hřebíčkem do mojí čafácké rakve byl i tehdejší konec vydávání revue *Existence* (2), na níž jsem se podílela strašně ráda. Celkově ale svou zkušenost s ČSAF hodnotím jako velice dobrou.

Další kapitolou bylo moje další působení v anarchistickém hnutí mimo ČSAF. S tím jsem byla také několik let spokojená, časem však začalo být stále více svazující. Důvodů bylo několik. Kromě silné subkulturnosti mi vadila častá „přeideologizovanost“, postoje, že „za všechno může kapitalismus“, frázovitost projevů, přehnaná striktnost v názorech některých jedinců a skupin a jejich představa o jedině možné úzké definici anarchismu. Jistou oázou před tímto pro mne byla delší doba redakce časopisu, na jehož tvorbě jsem se podílela a která fungovala jak názorově, tak z hlediska vnitroorganizačního, docela dlouhou dobou na bázi přímé demokracie, transparentnosti, názorové tolerantnosti a byla patrná i značná snaha o vnitřní vývoj (jak ve způsobu vnitřní organizace, tak po publikační stránce).

Celkově bych to tedy zhodnotila tak, že idealizované představy jsem samozřejmě nejdříve měla a ačkoli určitá část osob a skupin, jež se k anarchismu hlásily, zejména od druhé poloviny 90. let vykazovala v mých očích autoritářské tendence, byl vždy dostatek lidí, kteří byli otevření a názorově tolerantní a k nimž jsem se mohla přidat. Ovšem s tím, jak se pomalu začaly rozplývat dobré aspekty redakce časopisu, na jehož tvorbě jsem se podílela a které jsem výše popsala, přestávala být pro mne i tato konkrétní působnost

osvobozující a stále více jen povinností, nakonec docela nepříjemnou.

Zásadní věcí také bylo, že jsem se před několika lety stala terčem velice násilného útoku ze strany jednoho „soudruha“, nejdříve jsem věřila a pak již jen doufala v projev aktivní solidarity od hnutí, který se však ani po letech z různých důvodů nedostavil (čest několika málo výjimkám), ačkoli věc byla vcelku široce diskutována. Zároveň je násilník stále bez výraznějších protestů akceptován jako součást hnutí a s ním spojených subkultur. Nakonec jsem se proto rozhodla z hnutí odejít, abych si celou věc dokázala vnitřně zpracovat. Zhruba po roce toto rozhodnutí hodnotím jako jediné možné správné. S poukazem k této záležitosti musím podotknout, že ono vystřízlivění konkrétně z iluze o schopnostech českého anarchistického a v širším smyslu alternativního prostředí projevit solidaritu a zaujmout jasný postoj proti násilí bylo dost brutální.

Je něco konkrétního z doby tvého členství ve federaci, co si myslíš, že se mělo (si měla) (u)dělat jinak? Jak se díváš na schopnost sebereflexe hnutí.

Asi to již plyne z výše napsaného, ale dovolím si to zopakovat. Jak u ČSAF, tak u redakce daného časopisu (u jiných subjektů to nemohu posoudit), pro mne začaly jít věci z kopce tehdy, když se začala rozplývat organizační struktura, tj. když se věci začaly dít samospádem a nedbalo se na předem dohodnutá pravidla, případně nebyla snaha tato pravidla dále diskutovat či adaptovat na nové situace. Důvody, proč k tomuto „rozpliznutí“ vnitřní struktury došlo, byly u obou případů asi různé a já sama je jen tuším, jedním z nich jistě byla jakási „personální imploze“, která zase bude mít řadu různých důvodů. Následkem (teď mám na mysli redakci daného časopisu) bylo, že se věci začaly dít nedemokratickými a netransparentními způsoby, bez předchozího širokého projednání plánovaných aktivit, „argumentem“ začal být spíše místy až nemístný nátlak na osoby s jiným názorem namísto otevřené diskuse a snahy o hledání cesty schůdné pro všechny, přestal fungovat princip rotace funkcí, stále více úkolů začalo spočívat na bedrech stále menšího množství lidí a rozvíjely se všechny možné nešvary, které alespoň pro mne začaly situaci činit trvale neudržitelnou.

Málo u ČSAF, ale více u redakce daného časopisu a jiných aktivit, ke kterým jsem přičichla, byl problémem velice nezdravý (místy verbálně značně agresivní) způsob mezilidské komunikace, na němž jsem sama měla také nemalý podíl. Z mé strany byla jedním z důvodů tohoto nekonstruktivního a místy i destruktivního způsobu komunikace silná frustrace z nenaplněného očekávání projevu solidarity (viz výše). Někdy situaci nelze v dané konstelaci osob řešit jinak, než vzájemným rozchodem, k němuž nakonec došlo.

Schopnost sebereflexe hnutí je dle mých zkušeností omezená. V řadě věcí se hnutí posunulo. Za zcela zásadní např. považuji strmý nárůst počtu aktivních dívek (nyní již žně) po roce 2000. Je ale otázka, zda na tento fakt měla vliv sebereflexe hnutí, rozhodující by spíše obrovský vliv organizace protestů proti zasedání Mezinárodního měnového fondu a Světové banky v Praze a pozitivní případ aktivních žen ze zahraničí, které s organizacemi akcí přijely pomoci. Stejně tak tyto protesty měly zásadní vliv na formy po roce 2000 organizovaných veřejných akcí. Zdá se mi, že česko-slovenské hnutí dokázalo tyto zkušenosti využít v maximální možné míře a motivace k tomuto zajisté přišla i po určité sebereflexi, jejímž výsledkem bylo pravděpodobně uvědomění si nutnosti posunout se dál jak v ohledu zastoupení žen v hnutí, tak ve formě pořádání akcí a sdělování svých myšlenek. Silným vnitřním vývojem, který se mi osobně také vcelku líbí, prošla v posledních letech i forma organizací antifašistických akcí. A jistě existují další příklady pozitivního vnitřního vývoje, na které si teď nevzpomenu nebo o nich nevím.

V jiných věcech (a tento pocit se utvořil zejména vlivem prožitého násilí) mám pocit, že hnutí takové, jaké je dnes (respektive bylo před rokem, kam se časově vztahují moje poslední dojmy), není v současné době rozvoje a sebereflexe schopné. Týká se to především schopnosti praktikování solidarity. Dále je to silná nechota pustit se do opravdu hluboké diskuse o patriarchálních, sexistických a dalších existujících autoritářských vzorcích chování,

kteří se v nejhorším případě mohou projevit otevřenou formou násilí, v tomto případě namířenému proti ženám, ke kterému v hnutí a příslušných subkulturách opravdu dochází, a to nejen v mém případě. Tato diskuse byla u nás v posledních letech načata osobami hlásícími se k anarchofeminismu. Ačkoli je nesporným pokrokem, pro mne osobně stále klouže jaksi po povrchu, vnímám ji jako omezenou na dobře míněné proklamace. Chybí mi spojení s osobním rozvojem, sebepoznáním a neposledně také ochotou opravdu pochopit důvody a motivace pro jednání a názory „těch druhých“. Obávám se, že bez tohoto se tato diskuse neposune výrazně dopředu a nebude účinná.

Na úrovni celého hnutí vidím také významný deficit v přetrvávání autoritářských a místy až útlakových vzorců jednání a chování (ať už s patriarchálními či jinými aspekty) bez vnitřní diskuse, jak tyto jevy a situace chápat a řešit. To se pro mne osobně projevuje mj. tím, že česko-slovenské anarchistické hnutí od znovuoživení své existence po roce 1989 nedokázalo vyvinout průhledné a zároveň účinné mechanismy pro jednání s osobami, jež vykazují despotické sklony a jež svým jednáním delší dobu inhibují chod jednotlivých skupin či organizací (např. zadržováním informací, lhaním, zpronevěrováním peněz apod.). Je pravdou, že dříve nebo později tyto osoby obvykle skončí na pokraji dění, ovšem proces je to podle mého pocitu spíše samovolný a zejména trvá příliš dlouhou dobu, během níž tito jedinci dokážou svým jednáním znechutit či vyštvať řadu jiných angažovaných osob.

Pohybuješ se dlouhodobě také v prostředí environmentálních nevládních organizací. Do poloviny 90. let byla běžná spolupráce některých nevládek s anarchisty/kami. Pak se jejich cesty začaly rozcházet. Jaká je tvá zkušenost? Jde o nevratný proces?

Když to řeknu zjednodušeně, dříve někteří lidé z některých environmentálních nevládek koukali skrze prsty na anarchisty (ačkoli bez nich by řada přímých akcí, jako byly např. blokády Temelína, měla podstatně méně účastníků), časem si někteří anarchisté vypěstovali averzi vůči nevládkám. A to v některých případech až do formy fanatické kritiky všeho, co se těchto subjektů týče. Řekla bych tedy, že cesty se začaly rozcházet nejen vinou nevládek. Zároveň ale řada lidí aktivních v anarchistickém hnutí je současně aktivních nebo zaměstnaných u nevládních a/nebo neziskových organizací různorodého zaměření, takže je to spíše asi tak, že se cesty rozešly jen na té oficiální úrovni, ne na osobní.

Od poloviny 90. let (co si pamatují) se změnil i způsob působení nevládních organizací, změnila se i témata. Zdá se mi, že environmentální nevládní organizace se příliš profesionalizovaly a obrousily se jim zoubky, působí více v kancelářích a šedé zóně zákulisních politických jednání a méně na ulici a v terénu. V některých věcech je to zajiště k užítku, ale vezměme si současnou situaci po posledních volbách. Nová vláda šetří jednotlivé milióny na úplně všem, ale zároveň hodlá investovat stovky miliard do dostavby Temelína pro produkci elektrické energie, která není potřeba (když pomínu všechny další protiargumenty). Sociální škrtky a zároveň oprašování dlouhou dobu zapomenutých eko-pohrobků typu dostavby Temelína podle mne přímo volá po hodně hlasitém a rozhodném NE! Masivní ubírání peněz potřebným a nalévání jich do nepotřebného (když to celé hodně zjednoduším) nabízí skvělou příležitost pro společné aktivity. Bohužel si myslím, že jak současná česká nevládní, tak anarchistické hnutí adekvátní reakce není schopno.

Podtématem této Existence je také otázka absence prostoru pro starší anarchisty/ky v rámci hnutí, které má poměrně vysoké nepsané aktivistické požadavky. Cítíš, že tu nějaký takový problém je? Jak takový prostor vytvořit v hnutí, kterému chybí generační kontinuita?

Samozřejmě, že jsem tento problém cítila. A myslím, že tento prostor nelze snadno vytvořit v hnutí, kterému chybí generační kontinuita. Dlouho jsem přemýšlela, proč je česko-slovenské anarchistické hnutí již celkem dlouhou dobu v jakémsi propadu. Prvně jsem tento jev považovala za dolní výchylku sinusoidy, která asi charakterizuje dynamiku jakéhokoli hnutí. Jelikož se ale ani po řadě let výrazný vzestup nekonal (jak píšu výše, příliš netuším, co se děje v poslední době), musí být problém jinde. Generační diskontinuita je zajiště jedním ze zásadních důvodů.

Je-li hnutí stále tvořeno jedinými podobného věku, využívá pochopitelně stále stejné vzorce aktivit a organizace a hledá si stále podobná témata. Na tom není primárně nic špatného, jen to – spolu s vysokou mírou subkulturnosti – oslovuje pouze vyhraněnou část

společnosti. A pak nemůže dojít k vnitřnímu vývoji hnutí. Na otázku, jak zajistit generační kontinuitu, jasnou odpověď nemám. Možná se – v momentě, kdy to člověku jeho vnitřní Já dovolí, většinou po odeznění puberty – pokusit snažit vzdát onoho opozičního postoje k většinové společnosti a těm „normálním“ lidem. Nevyčleňovat se ze společnosti, nevytvářet si neprodyšné alternativní světy a v míře, kterou člověku jeho vlastní osobnost dovolí, být její součástí, snažit se chápat v ní probíhající jevy (a ne je pouze odsuzovat) a zároveň je ovlivňovat. A taky ne vše špatné svalovat na kapitalismus a „systém“, nepřestávat si pozici oběti „systému“. Řadu nešvarů a špatných pocitů, které nás trápí, totiž máme na svědomí my sami, ne „systém“. Nebo se na jejich vzniku a trvání podílíme. Myslím, že větší otevřenost a nová témata by mohla pomoci problém generační diskontinuity překonat.

Jak by měla vypadat anarchistická organizace, do níž bys neměla problém vstoupit nebo s ní úzce spolupracovat?

Pro mne nyní není zásadní, jak se organizace nebo skupina jmenuje, nebo k čemu se hlásí, nýbrž jakým způsobem pracuje a jedná. To stejné platí i o jednotlivcích. Je mi tedy jedno, hlásí-li se někdo vysloveně k anarchismu, zásadní pro mne je způsob jednání a rovnostářský přístup. Tento „luxus“ si mohu dovolit ve svých volnočasových aktivitách, kde spolupracuji s lidmi, kteří se hlásí k anarchismu, nebo něčemu jinému, nebo pracují v nevládkách nebo jsou to prostě jedinci bez nálepky, se kterými společně vytváříme nějakou hodnotu. To vše na v rámci možností co nejméně hierarchické bázi, kde se snažíme o maximální možný oboustranný respekt, který nevyklučuje zdravou kritiku.

V současné době jsem plně vytížená jak v práci (kde naštěstí mám také v rámci možností celkem velkou svobodu a možnost nenápadně experimentovat s formami komunikace a organizačními přístupy), tak ve volném čase. Jsem velmi ráda, že své odborné znalosti mohu uplatňovat nejen v zaměstnání, ale také v rámci spolupráce s jednou environmentální nevládkou. V některých kauzách, které řešíme, mám možnost nabídnout své znalosti přímo lidem a přispět k vyřešení zcela konkrétních problémů, což byla jedna z motivací, proč jsem daný obor kdysi vlastně začala studovat. Další zajímavou zkušeností je pro mne osobní a velmi konkrétní rovina, na níž s několika lidmi hledáme odpovědi na otázky týkající se příčin a projevů násilí v této společnosti, konkrétně sexuálního a domácího násilí. Jednou z velkých otázek jsou formy reakcí na takovéto útoky a možnosti aktivní solidarity, a to jak na úrovni jedinců (kamarádů, partnerů, příbuzných, kolegů apod.), tak komunity (organizace, hnutí, party, rodiny, pracovního kolektivu apod.). Čili aspekty, u nichž máme pocit, že nejsou do hloubky diskutovány a trénovány ani v rámci anarchistického a (anarcho)feministického hnutí, ani mezi příslušnými nevládkami (když pomínu odbornou psychologickou a právní pomoc a sociální poradenství, na něž se specializují některé organizace). To navzdory tomu, že se jedná o jeden z nejčastějších a nejzávažnějších projevů porušování lidských (ženských) práv a extrémní důsledek mocenských vztahů, na kterých je tato společnost postavena. Abych se vrátila k tvé otázce – nemám tedy kapacitu ani potřebu někam vstupovat. Co ale bude v budoucnu, netuším, nechám se překvapit.

Pěstování rovnostářského, tolerantního a férového přístupu k ostatním lidem i tehdy, nedějí-li se věci podle mé představy či nejsou-li ostatní stejného názoru, je velkou výzvou a pro mne představuje samotné základy konceptu zvaného anarchismus a jakýchkoli politických aktivit. Poznávání vlastních hranic, definování vlastní svobody a poznávání hranic a respektování svobody druhých je další výzvou. Jedná se o velmi složité věci a stále více mám pocit, že naučit se je představuje celoživotní dobrodružnou cestu. Zásadním zjištěním pro mne asi před rokem ale bylo, že tuto cestu nemusím omezovat na anarchistické či potažmo alternativní nebo nevládkářské prostředí, a právě to bylo pro mne asi nejvíce osvobozujícím poznáním. Prostě si všude beru, co mi vyhovuje, věci odchýlné od mých názorů se učím tolerovat a zároveň se stále znovu ptám, kde je ona hranice, co tolerovat mohu a co již ne. A jsem zvědavá, co mě život naučí v budoucnosti, s anarchisty i bez nich.

Poznámky Existence:

(1) FSA – Federace sociálních anarchistů. Působila od konce roku 1997 do poloviny první dekády tohoto století.

(2) K rozhodnutí přestat vydávat Anarchistickou revue *Existence* došlo začátkem roku 2003. Posledním číslem (14.) tedy na dlouhou dobu bylo to, které vyšlo v létě 2002.

Nikomou nevěřte, ani nám!

Rozhovor s Inym, bývalým členem ČSAF

Je to už 15 let, co byla založena ČSAF. Několik let jsi byl jejím členem. Můžeš přiblížit, co tě vedlo ke vstupu do anarchistické organizace?

Členem ČSAF jsem byl asi tak v rozpětí let 1998 – 2005. Uplně přesně to nevím, ale myslím si, že těmito lety se dá moje aktivní působení v ČSAF zhruba ohraničit. K tomu, že jsem se na ČSAF kontaktoval, přispělo hlavně odříznutí regionu, kde žiji, od klasických aktivistických center. Bydlím na malém městě v jižních Čechách a neznal jsem ve svém okolí nikoho, kdo by měl stejné nebo podobné názory, s kýmž bych mohl diskutovat a mohl mi rozšířit obzory. Čtení teoretických článků a knih je sice hezké, ale s diskuzí s živým člověkem se to srovnat nedá. Rovněž mě zajímalo, jak funguje organizace „vedená“ podle anarchistických principů. A v neposlední řadě jsem chtěl na vlastní kůži poznat, jak je to s tou přímou akcí, o které se v anarchistické mytologii tak často mluví.

Co ti členství v ČSAF dalo? Jak se (ne)naplnily tvé představy? S jakým poučením si odcházel?

V podstatě bych řekl, že ČSAF splnila v určité chvíli mé očekávání. Výhodou ČSAF je, že pracuje na principu syntézy, kde se snaží čerpat z různých směrů anarchismu. V jejich řadách tak najdete anarcho-komunisty vedle zelených anarchistů až anarchoprimitivistů, anarchoindividualisty, kolektivisty, pacifisty, punkery, anarcho-syndikalisty anebo prostě anarchisty bez přívlastku. Je to jako ten příslovečný melting pot různých názorů a směrů. Někdy to uvnitř organizace vře, ale řekl bych, že právě ta pestrost nejlépe odpovídá požadavkům současnosti. Spíš, než organizace politických dinosaurů, čerpajících z ideologie někdy ze začátku minulého století (v tom lepším případě) a používajících v našem historickém prostoru totálně zprofanovanou terminologii, má mnohem větší šanci přežít dynamická a pružná organizace typu ČSAF. Je důležité přizpůsobovat taktiku současnému stavu společnosti a ekonomiky, a snažit se pochopit její nové podoby a trendy. Myslím si, že jedině taková organizace, která se dokáže dívat na současnost i jinak než skrz třídní konflikt, a je otevřená i k analýze respektive řešení problémů přinášených rozpináním kapitalismu do globálních rozměrů, dokáže oslovit i lidi mimo aktivistické ghetto. Pokud si srovnáš anarchistickou scénu z roku 1999 a současnosti, zjistíš, že právě koncept ČSAF vydržel, kdežto všechny ty platformistické nesmiřitelné „seky“ se odporučely na smetišť dějin.

Ale abych jen nechválil... V ČSAF jsem se přestal angažovat poté, co jsem usoudil, že mnou vynaložená energie neodpovídá tomu, co mi může organizace ještě poskytnout. Rozhodnutí přesměrovat svoje úsilí trochu jinam přišlo asi po dvou sjezdech, kde jsem měl dojem, že na nich šlo především o následnou chlastačku a celkový politický program se smrškl na pokusy pár jedinců vtisknout setkání jakousi agendu. Organizace mi již zkrátka nemohla nic dát

a okruhem jsem se vrátil k tomu, že nejpříjemnější je pro mě právě cesta osamělého vlka.

Vím o tobě, že jsi byl aktivní v odborové organizaci na svém pracovišti. Můžeš nějak popsat své zkušenosti jak v osobní rovině, ve vztahu s lidmi, tak i jako součást „vyjednávacího rituálu“ v rámci kapitalismem nastavených mantinelů?

Do odborů jsem vstoupil v době, kdy jsem byl ovlivněn francouzským revolučním syndikalismem. Moje idea byla vybudovat závodní organizaci odborů fungující podle anarchistických rozhodovacích principů. Nebyla by to žádná samostatná revoluční odborová buňka, ale závodní organizace spadající pod klasickou odborovou centrálu. Centrála většinou do fungování jednotlivých závodních organizací moc nezasahuje, takže máš možnost přímo ovlivnit jejich chod a rozhodovací procesy. Nikde jsem neprezentoval, že kolektivní rozhodování, které jsem se snažil prosadit, je jakýsi anarchistický koncept, ale prostě jsem se to snažil lidem nějak podsunout jako základní princip, na kterém by měly odbory fungovat. Z hlediska nějakého „boje“ na pracovišti, je již samotná existence jakékoliv základní odborové buňky v současnosti takřka hrdinským činem. Nést veřejně hlavu na trh v okamžiku, kdy je celospolečenská nálada ostře protiodborová, není nic lehkého, a každý člověk, který se o to bez nároku na honorář snaží, zasluží respekt. Pochopitelně u placených funkcionářů, členů dozorcích rad atd. je situace trochu jiná, k těm žádná sympatie necítím, spíš naopak. Pár jsem jich poznal a nic moc.

Ale vraťme se k naší závodní odborové organizaci. Vlastně již od počátku jsem si všiml toho, že členové výboru, ani jednotliví řadoví členové organizace o nějaké kolektivní a transparentní rozhodovací mechanismy moc nestojí. Většinou jim šlo hlavně o to, aby někdo nasadil hlavu a zaštitoval jejich postoje a zájmy, ale sami se snažili zůstat ve stínu a radši na sebe moc neupozorňovat. Na veřejné projednávání a zasedání výboru chodilo jen pár lidí, ostatní prostě čekali, jak to dopadne. Vlastní vyjednávání v situaci, kdy nemáš žádnou velkou podporu a v podstatě nemáš nic moc v rukou, je na úrovni lícování myši se slonem. Myš se snaží uhýbat a slon dupe. Někdy se treťi, jindy mu myš tak zamotá hlavu, že i on udělá nějakou chybu a trochu couvne. Postupně mě to znechutilo a nakonec jsem to asi po čtyřech letech vzdal. Ještě rok jsem to táhl, než jsem našel nástupce, a pak jako v té pohádce předal vesla dalšímu chudákovi, který se namanul. Osobně si ale pořád myslím, že mít nějakou organizaci na pracovišti je pro lidi spíš přínosem, než že by to bylo negativní. Zvláště v situaci, kdy se neumí nebo nechcejí sami organizovat nějak jinak. Jistě, lze namítnout, že odbory jsou kolaborantská sdružení nahrávající zaměstnavatelům na ruku, ale myslím si, že na té nejnižší závodní úrovni pořád dokáží pro pracovníky občas něco získat. Další výhradou může být, že podporují stádovalý efekt „jdeme všichni sborem,

za tím prvním volem,“ ale bez nich by to bylo možná ještě horší. Ostatně stejný názor mělo víc anarchistů. Znáám alespoň dva další, kteří se na svých pracovištích do závodních organizací zapojili, a snad to i dělají dodnes.

Jak se liší dřívější organizovaný anarchista Iny od zdívocelého anarchisty Inyho dnes?

Pravděpodobně tím, že jsem trochu pesimističtější ve vztahu k pozitivní společenské změně. Kdybych to zjednodušil, řekl bych, že v současnosti upřednostňuji evoluci před revolucí. Rovněž mé postoje se posunuly od Kropotkina spíš ke Stirnerovi a Godwinovi. Samozřejmě trochu přeháním, ale řekněme, že než na společenské celky se nyní víc soustředím na individualitu a personální svobodu. Možná jsem teď spíš než anarchista něco jako pozitivní nihilista. Dalším velkým inspiračním zdrojem jsou pro mě kontrakulturní opoziční skupiny, které se anarchismem sice inspirovaly, ale jako anarchistické se neoznačují. Vycházím z premisy, že společnosti, která není zaměřena prvotně na výrobu, ale na spotřebu, se nedostaneš na zoubek tím, že budeš lidem vykládat o tom, jak by se měla změnit výroba. Samozřejmě i to je nezbytné, ale lidé na to prostě slyšet nebudou a k žádné změně je nikdo nepřemluví, natož je k ní nebude nic přitahovat. Současní lidé se ve svém volném čase moc nezajímají o práci, ale o zábavu, a málokoho asi osloví tím, že mu budeš v sobotu večer vyprávět o tom, jak by bylo skvělé, kdyby si lidé řídili fabriky sami, a že ve Španělsku to kdysi asi půl roku fungovalo. Naopak, když mu ukážeš nějaký jiný, kulturní nebo sociální projekt fungující na principech vzájemné dohody a přímé demokracie, může ho to inspirovat. Tím se tedy teď zabývá divoký Iny. Být na volné noze vidím spíš jako výhodu, nemusím se ohlížet na nějaké doktríny a škatulky a občas můžu zaujmát i otevřeně kapitalistické názory, bez toho, že bych se bál, že mě někdo bude nadávat za to, že jsem zradil „naše ideje“. Znáš to... ideje, bába tě poleje.

Co by se muselo stát, aby tě to vedlo k rozhodnutí opět se organizovat v boji za anarchistickou myšlenku?

Upřímně řečeno, nevím. Muselo by mě něco hodně chytout a oslovit, abych změnil pohodlný středostavovský život za ilegální podvratnou činnost. Ale obecně jsem teď trochu větší pesimista a s postupem věku vidím, že je stále méně věcí a aktivit, které mě dokážou nějak přitáhnout a nadchnout. Ve svém životě a okolí se snažím přiblížit anarchistickým principům, někdy úspěšně, jindy už méně. V kapele fungujeme podle konsensu a vzájemné dohody, řídíme se myšlenkami D.I.Y., v textech se dotýkáme podobných témat jako anarchisté. Vydávám časopis, kde se lze občas o anarchismu něco dočíst, takže bych neřekl, že jsem úplně hodil flintu do žita. Není to jako v Haškově Švejkovi, kdy náhodou zatčený vězeň na celu předběžného zadržení vykřikuje: „Já jsem nevinej! Noviny nečtu, o politiku se nezajímám...“ Jen dělám věci

po svém, a když vidím něco smysluplného, něco, co mě oslovuje, tak to podporuji.

Jsi vydavatelem zinu Trhavina. Jedno z čísel jsi věnoval otázce „zinařství“. Proč jsou podle tebe ziny důležité a čím nás mohou obohatit? Jak se díváš na různé podoby alternativních médií, především ve srovnání těch fyzických a těch virtuálních?

Zinařství právě беру jako jednu z těch aktivit, které ukazují, že jde dělat věci jinak a mimo zavedené oficiální kanály a postupy. Všeobecně uznávaný názor říká, že časopis má dělat redakce, které šéfuje nějaký redaktor s vystudovanou žurnalistikou, všechny platí nějaká firma, berou mzdu a žijí z reklamy. Zinařství dokazuje, že to lze dělat i na úrovni neplacené práce, nadšení a kreativity. Že ne všechno se musí řídit „diktátem trhu“. Ziny samozřejmě mají daleko k dokonalosti, protože je dělají „laici“, ale vyvažují to upřímností a tvůrčím nadšením. Řadu zinařských nápadů, hlavně grafických, přejímají i oficiální časopisy. Koukni na nějaké časopisy nebo reklamy zacílené na mládež – je to skoro, jako by to někdo dělal klasickou zinařskou metodou „vystříhni a nalep“.

Když bych se trochu rouhal, řekl bych, že všechny ty internetové blogy a facebooky jsou virtuální podobou zínů. V před-internetové éře kreativní člověk začal vydávat zine a šířit ho mezi své přátele, nyní stačí, že píše své postřehy a názory na blog, facebook a do diskuzí. Ale pokud se na to podíváš blíže, zjistíš, že jsou to sice rychlé a aktuální záznamy a postřehy, ale často jim chybí hloubka. Přejde mi, že tištěné slovo tím, že vyžaduje víc úsilí, je takové přefiltrované a „vymazlenější“. Ale je to jen můj osobní názor. Každopádně virtuální i tištěná média mohou žít vedle sebe. Řekl bych, že dobově je to i ověřená věc. Virtuální média jsou přínosná hlavně jako přehled aktualit, jako informační kanál. Tištěná jsou dobrá pro prezentaci hlubších analýz a obsáhlejších textů. Možná je to generační záležitost, ale já prostě nedokážu delší texty číst z obrazovky. Ztrácím soustředění a pozornost. Časopis je přenositelný a pro oko příjemnější než monitor počítače nebo notebooku.



V prvním čísle Trhaviny ses věnoval tématu „Hardcore po třicítce“. Jak vidíš anarchismus po třicítce? Existuje v hnutí bez generační kontinuity vůbec nějaký prostor pro anarchisty, které už nebaví běhání po ulicích? Jak by měl takový prostor vypadat?

Je to těžké, zvláště tady u nás. Moc anarchistů po třicítce, nota bene po čtyřicítce, tady není. Kolik znáš lidí, kteří by zůstali aktivní od devadesátých let po rok 2010?

Moc asi ne. Teď čím to je. Tím, že je anarchismus nevyzrálá teorie, filozofie nebo ideologie oslovující jen nevyzrálé (možná nezkorumpované) mladé lidi? Nebo s tím souvisí nedostatek času pro politickou aktivitu v okamžiku, kdy musíš živit rodinu a platit složenky? Nebo je to tím, že ke stáru člověk už není tak polarizovaný a ostře vymezený? Nevím, možná od každého trochu. Joseph Heller v knize *Zavíráme* píše o hlavním hrdinovi, jak ho na jeho stáří překvapilo, že dokáže zadržet dvě naprosto odlišné teorie a obě si logicky odůvodnit.

Po třicítce se většina lidí začne zahnízdovat a nemůže se věnovat aktivistickým činnostem naplno. Také člověk za svůj život už nasbíral dostatek zkušeností, aby zjistil, že záleží na úhlu pohledu, neexistuje jen jedna pravda, nýbrž pravd několik a záleží jen na „hlasu tvého srdce“ (použij-li klasické klíče). V životě musíme dělat stále více kompromisů a je stále těžší nést si v sobě nějaký ideál. Proto přežívají anarchisté nad třicet pouze v takových organizacích, kde mají dostatek vrstevníků. Nelze podceňovat efekt smečky. Tam, kde si může čtyřicetiletý anarchista pokecat se stejně starým o problémech, které ho trápí (třeba cena plenek nebo Sunaru), funguje sociální pospolitost. Ta jej v té skupině pak udrží. Ale tam, kde čtyřicetiletý anarchista celý večer tráví se zhulenými a ožralými dvacetiletými týpkami, kteří sice barvitě mluví o třídním boji, ale v životě nestáli ve fabrice u linky na nepřetržitém provozu, jej nic nedrží a mladistvý idealismus bez zkušeností mu toho asi moc nenabídne.

Definice takového prostředí, které by old anarchists vyhovovalo, je ale těžká. Nic takového nejde nalajnovat, to prostě musí vyplynout z potřeby. Možná spíš domácí práce pro hnutí... překlady, redigování textů apod. a s občasným krátkým posezením a diskuzí, je ta správná cesta... Ale nevím.

V zatím posledním čísle svého zinu se věnuješ lidem a subkulturním scénám na maloměstě. Dá se toto téma shrnout do nějaké všem společné zkušenosti? Překvapilo tě něco při „průzkumu“ tohoto tématu?

Shrnu bych to asi tak, že vybudovat někde fungující kolektiv nebo komunitu chce neustálou aktivitu v delším časovém úseku. Že když se člověk něčemu soustavně věnuje, začne to po čase fungovat. To, že něco funguje, neznamená, že tomu tak bude navždycky. Hlavně na malých městech je dost jasně patrný odliv lidí – když se z místa odstěhují dva, tři tahouni, aktivita umírá. Také to, že jsi ve městě nebo na vesnici sám, ještě není překážkou a nemusíš to vzdávat. Hodně lidí si našlo takové kanály, které je udržují ve spojení s aktuálním děním ve scéně. A v neposlední řadě jsem si všiml, že i když si často lidé myslí, že u nich chybí pes, těch aktivit se tam nakonec najde docela dost... kluby, koncerty, přednášky, čajovny... Při přípravě materiálu mě potěšilo, jak byli lidé z odlehklých a zapomenutých koutů republiky rádi, že mohou o svých regionech mluvit. Většinou to byli lidé, kteří nemají zkušenosti s žádnou publikační činností, přesto nesli kůži na trh a pokusili se něco sepsat. Možná poprvé od základky, kdy na nich učitelka češtiny vyžadovala slohové cvičení. A toho já osobně si moc vážím a cením.

Je podle tebe nějaká perspektiva vymanit se z procesu atomizace společnosti, který je průvodním jevem neoliberálního kapitalismu? Existuje ještě něco jako komunita, nebo její náhražky můžeme nalézt již jen v subkulturách?

Nechci to moc idealizovat, ale myslím si, že něco jako komunita pořád přežívá na vesnicích. Oproti městům tam pořád trochu funguje ten sousedský život, jak v pozitivním, tak i v negativním smyslu slova. Vesnice bývá relativně malý útvar s pár lidmi, kteří se znají a pokud chtějí chod obce nějak oživit, musejí si to udělat sami. Takže spolupracují ve sboru místních dobrovolných hasičů, občas se sejdou na tančovačce, protože ve vsi se jinak nic neděje, stávají spolu májku, vypomůžou si, když druhý potřebuje dotáhnout dříví z lesa. Takže jakýsi druh komunity. Ale jak jsem předeslal na začátku, nelze to moc idealizovat, protože na vesnicích si zase lidé víc vidí do talíře a sousedské spory občas končí vidlemi v břiše. Město je oproti tomu víc odcizené a lidé se tam stýkají jen v zájmových kroužcích – politických, hobby, ekologických, sportovních atd. Je to sice také druh komunity, ale už ne takový ten vynucený vnějšími okolnostmi, kdy jsi přinucen spolupracovat i s tím, kdo ti není dvakrát sympatický. Základem komunity je nejenom sdílení a rozhovory, ale i pomoc a spolupráce. Myslím si, že u zájmových komunit to není až tak nutná podmínka, vystačí si pouze s tím sdílením.

Další druh moderní komunity je komunita virtuální, kterou přinesla informační technologie. Je to v podstatě to, co děláme my teď. Přestože jsme se už nějaký ten pátek neviděli, komunikujeme spolu přes mobil, počítač a lze říct, že jsme součástí jakési komunity vysloužilých anarchistů. Před lety věc nevidaná. Otázka zní, zda lze pokládat virtuální komunitu za plnohodnotnou nebo náhražkovou. Myslím, že záleží na podstatě komunity. Jde-li o komunitu svépomocnou, může to fungovat na informační bázi výměny kontaktů, ale nelze počítat s tím, že když budu potřebovat vystěhovat nábytek do čtvrtého patra paneláku, budu ti psát o pomoc. Virtuální komunita je trochu jiná a nedokáže asi plně nahradit starosvětský obecní a komunitní život začátku minulého století. Ale nabízí zase jiné možnosti a otevírá nové obzory spolupráce a organizace. A to i pro protestní hnutí.

Můžeš přispět nějakou radou mladším anarchistům? Čeho by se měli vyvarovat a co by naopak neměli opomíjet?

Moje oblíbené staré anarchistické heslo zní: „Nikomu nevěřte, ani nám.“ To si myslím, je ta nejlepší rada, jakou může mladý anarchistů dostat. Neustále by se měl mít na pozoru, jestli ho někdo nechce oblbout a zmanipulovat. Neustále by se měl ptát vlastního svědomí a rozumu, zda to, co mu někdo předkládá jako neměnnou pravdu, je skutečně v souladu s jeho vnitřním přesvědčením a názorem. Pokud si není člověk něčím jistý, měl by se ptát. Neměl by slepě přijímat ideologii jako celek, protože to jaksi patří „k věci“. Měl by neustále zpochybňovat a testovat své přesvědčení a dívat se na věci i z druhých stránek. Pokud tak neučiní, stává se z něj ovce nebo fanatik. Nebo ještě lépe – fanatická ovce.

Jak dospět k anarchismu - výchovou nebo revolucí?

(Napsáno před sedmi lety)

Během přípravy tématu 15 let ČSAF jsme narazili na kritický článek, jenž napsal začátkem roku 2003 dnes již bývalý člen ČSAF pro připravované 15. číslo *Existence*, které nakonec nevyšlo. S dnes již taktéž bývalou členkou ČSAF a redaktorkou tehdejší *Existence* jsme se shodli, že nám tenkrát přišel tento diskusní příspěvek trochu úsměvný a mimo. Možná to bylo právě tím, že jeho autor byl jako jediný v tehdejší federaci generičně někde jinde – zatímco ostatním bylo většinou 18 – 25 let, jemu bylo dávnou přes 30 a měl rodinu. Článek tedy vychází až po sedmi letech. I přes tento odstup si myslím, že má coby příspěvek do diskuse o směřování anarchistického hnutí, stále co říci. (-jk-)

Za 13 let existence novodobého anarchistického hnutí v Československu neustále probíhají diskuse o tom, jak dospět k anarchismu – výsledkem těchto mnohdy emotivních diskusí jsou nové skupiny či federace, některé jediné anarchisticky správné, jiné zase méně... Všichni společně pak sdílejí víru v účinnost své propagandy, svých demonstrací, mítinků a prvomájových průvodů a doufají, že se jejich okolí „nakazí“ anarchismem a co nevidět tady budeme mít sociální revoluci, zvláště když režim zdraží nájemné a sníží sociální dávky. Jiné cesty k anarchismu jakoby snad ani nebylo.

* * *

Od roku 1990 se anarchistické hnutí s vervou a elánem věnovalo pořádání velkého množství různých akcí a demonstrací, žádná z nich však neměla takový význam na chápání anarchismu mezi „řadovým“ obyvatelstvem jako pražské pouliční slavnosti a různé činnosti v souvislosti se zasedáním MMF, SB a NATO. Je tedy na místě hodnotit právě tyto aktivity.

O jednotlivých aspektech výše uvedených akcí se už popsalo mnoho papíru, myslím si však, že se ještě nikdo nepokusil shrnout jejich dopad na veřejné mínění jako celek. Domnívám se, že přes všechnu snahu a dobré úmysly organizátorů a přes skutečnost, že uvedené aktivity byly většinou anarchistického hnutí označovány za zdařilé, je nutné (byť je to i pro mne nepříjemné) si přiznat, že skutečným důsledkem byla pouze degradace pojmu anarchie mezi „obyčejnými“ lidmi. Prosím, je zbytečné zapáleně tvrdit, že pravý opak je pravdou a že znáte lidi, kteří byli pozitivně ovlivněni výše zmínovanými aktivitami. Těchto lidí je mizivý počet. Všichni to víme, jen se to bojíme si přiznat. Drtivá většina obyvatelstva prostě klade rovnítko mezi anarchismus a násilí. A fandí příslušníkům represivních složek, ne nám. Anarchista v jejich představě je prostě punker házící zápalné láhve či podnapilý italský aktivista ničící výhybky v pohraniční železniční stanici.

Stěžovat si na způsob prezentace anarchistických akcí a anarchistů ve sdělovacích prostředcích také nemá smysl – všichni už hodně dlouho víme, jak a proč mnozí novináři či televizní reportéři zkreslují pravdu (pokud rovnou nelžou), co je zajímavá a o čem budou psát.

* * *

Otázkou je, proč vlastně jdou anarchisté stále „hlavou proti zdi“ a jsou, jak se doposud zdá, nepoučitelní a zkostnatěle trvají na „osvědčených“ anarchistických postupech. Dle mého názoru v anarchistickém hnutí existují některá, dle mého názoru chybná, přesvědčení, mezi něž patří:

- **Spasitelský syndrom**, neboli pocit, že se musí reagovat na každou špatnost, která se na světě vyskytne. A že je jich na světě dost (těch špatností) a anarchistů jaksí stále málo, nějak se v zápalu tvůrčí anarchistické práce zapomíná či není času a síly na to hlavní – že cílem není odstraňování jednotlivých problémů vyplývajících ze špatné funkce autoritativního systému, ale vytvoření předpokladů pro vznik něčeho kvalitativně jiného – anarchie. Neustálým bojem tu proti globalizaci, tam zase proti NATO nepřesvědčíme své okolí, aby se zbavilo svého zakořeněného „prostátního“ myšlení.

- **Syndrom používání „čistých anarchistických metod“**, aneb anarchista je pouze ten, kdo používá metody schválené či opěvované Bakuninem, Bookchinem, Durrutim či jiným vašim oblíbeným teoretikem nebo praktikem. Takže stávky pracujících, revoluční milice vyhánějící tlusté kapitalisty z jejich luxusních sídel pomocí zápalných lahví, prvomájové demonstrace, verbální obhajoba násilných akcí, revoluční slogany a revoluční grafika – to vše je anarchistické. Problém je v tom, že je to neúčinné, ne-li přímo kontraproduktivní. To, co náhodou používá režim a my tomu nerozumíme (public relations, psychologie, sociologie, teorie managementu) nebo co neposvětil Bookchin či kdo je teď zrovna anarchistický pánbůh, je tedy nerevoluční, kapitalistické, vykořisťovatelské a vůbec zavrženímhodné.

- **„Budovatelský“ syndrom**. Způsob práce anarchistů, způsob prezentace anarchistických myšlenek na veřejnosti či grafické symboly velmi často připomínají těm, kdož si výrazně pamatují dobu před rokem 1989, budovatelské fráze učitelů občanské nauky na střední škole nebo na katedře marxismu a leninismu (tehdy povinné pro všechny studenty vysokých škol). Některé věty z anarchistických tiskovin jako by byly opsané z příruček pro stranické vzdělávání. Přesvědčte pak tyto lidi, že nejsme komunistická mládež. A abych vás popudil ještě více, měl jsem možnost si přečíst několik perel nacistickej propagandy z roku 1942 – hádejte, jaký literární styl asi používali.

- **Syndrom „anarchista je každý, kdo to o sobě v 15 – 20 letech prohlásí a pilně navštěvuje všemožné antifa, antiNATO a jiné anti- demonstrace“**. Přitom se obecně shovívavě pomíjí chování některých jedinců, kteří svým bezohledným jednáním (nadměrná konzumace alkoholu, kouření v přítomnosti nekuřáků, hrubé jednání vůči svému neanarchistickému okolí, vandalismus) pohoršují naše „spořádané a zákonů ctící spoluobčany“. Pohoršení spoluobčané pak nenávidí všechny anarchisty až do předčasného důchodu a pochopitelně je to jejich problém (těch spoluobčanů), ne nás anarchistů, že?

Zkusme si bez klapek na očích shrnout výsledky snahy anarchistického hnutí v Československu za posledních 13 let:

- drtivá většina obyvatelstva si o anarchitech a anarchismu nemyslí nic dobrého a jejich negativní postoj byl značně zesílen událostmi kolem Global Street Party v roce 1998 a zasedání MMF a SB v roce 2000,

- anarchistické myšlenky jsou doposud prezentovány způsobem, které podvědomí „normálního poslušného občana“ naprosto odmítá,

- lidé si stále myslí, že anarchisté jsou nějaká politická strana či hnutí a uvažují stylem „jaké by to bylo, až se anarchisté dostanou k moci“ – neboli vůbec nechápou, že anarchismus je o něčem úplně jiném, než o mocenském boji.

Popřemýšlejme tedy, proč celý svět nesedá na hýždě, ohromen hloubkou našich myšlenek, sloganů a textů revolučních písní? Proč „prostí pracující“ jsou na nás leckdy sprostí a nejsou z nich přesvědčení anarchisté po přečtení *Manifestu ČSAF* či časopisu *Solidarita*? Proč příslušníci frankistických jednotek v době španělské občanské války do jednoho nedezertovali, byv zaplaveni anarchistickou propagandou denně se linoucí z tlapačů umístěných v protějších anarchistických zákopech?

Bude to zřejmě tím, že způsob prezentování našich názorů je většinou lidí podvědomě odmítán. Naše názory nejsou tak „atraktivní“ či nemají takovou hloubku, aby dokázaly vytěsnit hluboce zakořeněné předsudky v mysli „obyčejných“ lidí.

* * *

Co tedy formuje názor mladého klučiny či mladé dívčiny? Způsob prezentace určitých událostí, faktů či informací – nejdříve se pomocí pohádek dítěto utvrdí o normalnosti existence poddaných a „spravedlných“ králů a císařů, pak dítě povyroste a zeptá se, co jsou to ti teroristi a Saddám Hussajn, o kterých denně slyší v rádiu, pochopitelně se dozví, že jsou to ti zlí, před kterými nás ochrání ti

dobří, jako policisté, statečná armáda, americké rakety, George W. Bush (dosadte vhodně). O tom, že skutečnost je složitější a že nejen Saddám je lump, se už málokdy doví. Povinná školní docházka pak už mladého člověka téměř spolehlivě zbaví schopnosti snít a jednat intuitivně (na úkor takzvaného racionálního chápání světa) a zaplní mu mozek informacemi typu „státní zřízení je normální“ (o tom se v hodinách občanské nauky ani nediskutuje, prostě se to bere jako neměnný fakt, asi jako východ či západ slunce – i většina anarchistů dodnes používá fráze typu „náš stát“ či „naše vláda“, ačkoliv to náš stát ani vláda pochopitelně není, protože na tyto instituce nemáme prakticky žádný vliv). Učebnice dějepisu líčí historické události takovým stylem, jako kdyby válčení bylo naprostou samozřejmostí (vzpomeňte si na starověké Řecko či Řím), případně vám vnucují myšlenku, že bránit „svůj“ stát před útoky nepřátel je vlasteneckou povinností. Výboje „vlastního“ národa směrem ven se glorifikují (husitské spanilé jízdy), srovnatelné akce Němců či Maďarů jsou líčeny jako ohrožení národa. Nedivil bych se, kdyby v německých a maďarských učebnicích byly dané události popsány přesně naopak.

Pak se nelze divit názorům jako „(...) *anarchisté jsou proti státu, jsou tedy proti nám, protože my tvoříme stát*“ (citace z dopisu jednoho „řadového občana“ uveřejněná v *Mladé Frontě Dnes*). Nezdá se vám, že tento názor je typický pro myšlení „řadových“ lidí? A jak myslíte, že onen občan se státnickým myšlením ke svému názoru dospěl? Je jasné, že z něj automaticky „vyjelo“ to, co do něj tato společnost (škola, okolí, rodiče) nacpala, ponejvíce v jeho dětských letech. Lidé, kteří byli „klasicky“ vychováni a později se z nich stali celoživotní anarchisté, jsou pouze bezvýznamnou statistickou odchylkou.

Samozřejmě, šíření nesmyslů o otcovské roli státu není jediný hřích společnosti páchaný na dětech. Rodina či daná komunita vštěpují malým capartům bezohlednost a nenávist vůči ostatním lidem či národům, výsledkem čehož jsou pak různí neonacisté, vlastenci, bezohlední podnikatelé či značná vzájemná rasová nenávist Rómů a „bílých“.

Děti je rovněž vsugerováno negativní myšlení – svět kolem nás je špatný, proto máte buď právo se vůči svému okolí chovat stejně, anebo rezignovat, zapadnout do proudu, chovat se konformně, nepřečínat. Malý příklad toho, co na nás všech (tedy

i vás, co čtete tento článek) napáchala konvenční výchova: Jak je momentálně venku? Pravděpodobně „hnusně“ či alespoň „škaradě“, že ano? „Hezky“ je pouze tehdy, pokud je na dané roční období neobvykle suché, slunečné či teplé počasí. Přitom malé dítě nezná takovou kategorizaci, prostě bere přirozené věci takové, jaké jsou (neboli podřizuje se přirozené autoritě), klidně si bude hrát venku, ať je jakkoli, a to až do doby, než mu dospělí konečně sdělí, že si má kazit život „škaradým“ počasím, které je, jak se dle mluvy lidí zdá, skoro pořád.

* * *

Vzhledem k výše uvedeným důvodům se domnívám, že společnost bez vynucené autority nemůže vzniknout najednou, za pomoci nějaké revoluce, a už vůbec ne z lidí, kteří byli výše popsáným způsobem vychováni. Vůbec se neteším na chvíli, kdy pracující či zastánci striktního anarchismu „vezmou správu věcí veřejných“ do svých rukou – a to i kdyby znali nazpaměť všechny anarchistické texty, které kdy v historii lidstva byly napsány nebo se dle některých z nich nedejbože i řídili.

Asi se budeme muset smířit s tím, že tato generace anarchistická nebude. V případě generací, které přijdou po nás, bych už nebyl tak pesimistický. Pokud dokážeme nastartovat proces, který zajistí, že malým capartům bude vštěpována ucta k druhým, nenávisť, tolerance k rozmanitosti názorů, dobrovolná skromnost a poví se jim o nesmyslnosti (z hlediska psychologie) a neudržitelnosti (z hlediska ekologického přežití této planety) existence států a jejich represivních složek, anarchistická společnost se postupně stane realitou, i když se třeba nebude zrovna nazývat „anarchistická“.

Je na anarchitech, aby se nebáli opustit dosavadní „klasické“ představy, aby se nebáli začít s „nudnou nerevoluční“ prací a oprostili se od představ, že cesty načrtnuté uctívanými „klasiky“ musí být nutně správné. Co když jsou třeba totálně nesprávné...?

V tomto článku nenajdete návod „jak to dělat lépe či jinak“. Myslím si, že k nějaké cestě se dospěje až po delší době, zajisté plné vášnivých diskusí a nových teorií.

Nechť vás tedy při tom vymyšlení nových cest provází krásné počasí, ať už je nádherně slunečné či romanticky zamračené a deštivé.

-abm-

Proč jsem odešla?

Následující text rozšiřuje téma odchodu o další rozměr, který zde ještě nezazněl – emigraci. Proč někoho neteší žít v těchto končinách a hledá své „šťásti“ jinde? A nemohou být místní poměry pro někoho jedním z podstatných důvodů pro rezignaci na aktivní prosazování ideálů jiného, svobodnějšího světa?

Vždy, když se vracím do Čech, po dvou, třech měsících, pokaždé si znovu uvědomím, mnohdy s větší naléhavostí a s hlubším vhladem do problematiky, proč jsem vlastně odešla žít do zahraničí. Přemýšlím, jestli jsem součástí nějakého novodobého disentu, který si hledá svoje místo tam, kde je víc svobody, pokud ji nenalézá doma. Nebo jestli jsem součástí všech těch emigrujících, kteří hledají lepší podmínky.

Moje motivace nejsou ekonomické, ale přesto mne žene touha po lepším životě. Neodvažuji se přiznat si, že žít v Čechách je mizérie, ale vždycky, když se vracím, vidím svoje rodiče, z nichž jeden přežívá na pokraji chudoby a v beznaději se snaží urvat alespoň malý kousek radosti a prožitku. Nechává se pohlítnout zákeřnou nemocí, a přesto se snaží nabídnout alespoň ty zbytky života, které mu zůstaly, mojí dceři, trávit s ní čas, dát kus sebe, kus té krásy, kterou ušlapalo každodenní utrpení a deziluze a na

kterou si pamatuji z vlastního dětství. A druhý rodič, který se drží nad vodou jenom zdánlivě a ze všech sil se snaží udržet iluzi plnohodnotného a bezstarostného života před všemi kolem, svými starými rodiči především. Ale proč vlastně? Za cenu lži.

Pokud máme všichni prožít život nešťastní a kruté trpící, nějak si nedokážu odůvodnit všechno svoje snažení. Dokonce si ho ani nedokážu odůvodnit, pokud mají pouze někteří z nás prožít život v utrpení a jiní mohou být „šťastní“.

A proč jsem odešla? Protože společenský tlak je strašně silný a já si nedokázala vybojovat svoje místo, obhájit svůj názor, svůj životní styl. I přesto, že právě v Čechách, mezi lidmi, které znám dlouhá léta, by tento boj měl opravdový smysl.

Možná se k němu jednou vrátím, až se tady naučím, jaké strategie mohou rozvinout, jakými způsoby mohou lidem kousek po kousku odhalit sebe sama, svoje já, svoje touhy. Možná se nebudu bát konfliktu a konfrontace. Protože přesně tou cestou vedou moje kroky. Možná budu chytřejší než ti, kdo stojí proti mě. Všichni ti, kdo odsuzují jinakost, ti, kdo nedokážou přijmout motivace, které vedou k vytváření subkultur, autonomních prostor, squatů, hnutí a politických iniciativ, které nám dávají mnohem větší díl zodpovědnosti, ale také možnosti

někde něco zlepšit, vytvořit nebo opravdu pomoci.

A taky jsem odešla žít v kolektivu, ve skupině lidí, kde se kolikrát přistihnu, jak překvapeně sleduji řešení konfliktů bez touhy zúčastněných cokoli si dokázat, jak sleduji slova, která doopravdy mění realitu a mají svou váhu, kde kultura diskuze a hledání konsenzu jsou hodnotou. Kde se vymýšlejí akce a aktivity, kde se lidé seberou, naskákají do aut nebo na kola a jedou bránit squat rumunských rodin, který chce policie nelegálně vystěhovat. Kde se píšou reporty, dělají letáky a brožury, kde lidé čtou knížky, opravují kola a obsazují zahrady, aby rozvinuli kolektivní projekty, aby zatlačili na politiky. Kde se protestuje, kde se pasivně netrpí rozhodnutí jiných, ale kde se realita doopravdy tvoří.

A v Čechách mi všechno tohle nějak chybí nebo mi to, co tu existuje, nestačí. Nebo nevím, kde začít. A s kým. A především nechápu tu míru represe a zvůle, ten absolutní nedostatek respektu k politickým aktivitám, ten nedostatek kulturnosti, protože i tady, v této jedné zemi v zahraničí je represe silná, ale přesto je tu v celém tom soukolí malé zrnko soli, které mění poměr sil z beznadějně na smysluplné, a bitvu z předem prohrané na bitvu, v níž lze zvítězit...

-mn-

Reflexe 15 let anarchistické organizace

Na setkání k 15. výročí vzniku Československé anarchistické federace (ČSAF) přednesl jeden z dlouhodobějších členů této organizace přednášku, v níž se pokusil reflektovat dosavadní činnost ČSAF a vyvodit z ní některá poučení. Jelikož toto číslo *Existence* je věnováno právě 15 letům federace, požádali jsme ho o její písemnou podobu pro potřebu naší revue.

Asi je zbytečné představovat ČSAF. S její patnáctiletou historií bude jistě možné se seznámit na jiných stránkách *Existence*. Rád bych se zaměřil spíše na přehled zkušeností z organizační práce federace a na vybrané aspekty anarchistické organizace, potažmo celého hnutí. U některých bodů se pokusím uvést přijatá a aplikovaná závěry či nastínit návrhy řešení, další ponechám otevřené a vyslovím otázky, na něž bychom se měli snažit v blízké budoucnosti najít odpověď. V samostatném článku bych se pak rád věnoval problematice chybějící generační kontinuity v československém anarchistickém hnutí.

Stanovy a manifest

Základními oficiálními dokumenty ČSAF byly vždy organizační stanovy a programový manifest. Smyslem stanov je především navenek představit, na jakých principech federace pracuje a jakou má strukturu a rozhodovací mechanismy. Manifest zas říká, proč organizace dělá to, co dělá, a jaké jsou její cíle.

Již od vzniku federace se se stanovami poměrně živě experimentovalo. Důležité bylo vždy především konstatování, že stanovy pro nás nejsou neměnným zákonem, jehož se musíme držet i kdyby to v danou chvíli šlo proti samotnému rozumu. Mají jen nastavit pravidla vzájemné spolupráce a být vodítkem při řešení různých situací. Bývalo problémem, že se znění stanov navrhovalo v univerzálním duchu, tedy pro situace, kdy organizaci tvoří desítky nebo i tisíce lidí. V současnosti jsou stanovy nastavené tak, že odráží skutečný stav a potřeby organizace o několika desítkách členů a členek. Univerzální pojetí vedlo k nadměrné „byrokratizaci“ na sjezdech ČSAF.

Zestručnění se nevyhnul ani programový manifest, jenž měl krátce po založení tehdy ještě České anarchistické federace formu brožurky. Postupně došlo k jeho zkrácení do obecnější roviny a vynechání konkrétních projektů z textu. V současné době existuje již jen *Programové minimum*, které velmi stručně říká, co se nám nelíbí, co bychom rádi a jak bychom toho chtěli dosáhnout.

Struktura organizace

Formální struktura ČSAF je založena na lokálních skupinách. Lokální skupina má stanovami určena rámcová pravidla, např. ohledně přijímání nových členů, avšak svou agendu si tvoří sama a podepisuje se svým jménem pod své dokumenty. Účastní se na společném rozhodování federace, na celofederálních diskusích a má volný přístup k participaci v pracovních skupinách federace. Informuje o své vlastní činnosti ostatní a finančně se spolupodílí na společných výdajích federace.

V minulosti byly důležitou organizační jednotkou tzv. regiony, které sdružovaly lokální skupiny a jednotlivce z nějaké oblasti, jejíž

rozsah si určovali sami členové a členky příslušného regionu. Každý musel přináležet k nějakému regionu. Tento model fungoval mnoho let, avšak někdy vedl k zbytečné byrokratizaci.

V současnosti tvoří federaci lokální skupiny a jednotlivci bez nějakého mezičlánku. Zjednodušení struktury odpovídá více potřebám skutečného stavu federace a ponechává všem zúčastněným větší volnost v procesu vzájemné spolupráce a koordinace aktivit.

Pracovní skupiny

Pro praktický chod federace jsou důležité především tzv. pracovní skupiny, které mají zpravidla nadregionální charakter. Pracovní skupiny jsou vytvářeny dle nezbytných potřeb federace (páteřní) či jako iniciativa členů a členek na základě jejich zájmů (zájmové).

Páteřní pracovní skupiny jsou nezbytně nutné pro efektivní chod federace. Kopírují funkce nutné pro zajištění efektivního fungování, komunikace a koordinace v rámci federace. Počet členů skupiny závisí na náročnosti, zájmu členů federace o participaci ve skupině apod. Některou z funkcí může zajišťovat i jeden člověk, je však potřeba brát v úvahu potřebu zastupitelnosti. Členové těchto skupin jsou potvrzováni celou federací. Ta jim také dává konkrétní mandát a stanovuje rozsah činnosti. Páteřní pracovní skupiny se odpovídají celé federaci a mají povinnost informovat o své činnosti. Při volbě členů těchto skupin je vhodný princip rotace funkcí, avšak není nutnou podmínkou, jelikož pokaždé to nemusí být k dobru věci. Páteřní pracovní skupiny zajišťují například přípravu sjezdů, interní komunikaci, realizaci federálních referend, správu financí federace, správu webu, komunikaci se zahraničím apod.

Zájmové pracovní skupiny vznikají na základě volné dohody členů. Mohou a nemusí informovat o své činnosti a podepisují se jménem své skupiny. Zapojení v těchto skupinách závisí především na zájmech, prioritách a zálibách každého člena a členky ČSAF. Jejich práce se mohou účastnit i lidé mimo ČSAF. Mezi zájmové pracovní skupiny trvalého charakteru patří například redakce periodik *A3*, *Zdola* a *Existence* nebo Anarchistický černý kříž. Pracovní skupiny dočasného charakteru se dávají dohromady především ve spojitosti s pořádáním nějakých akcí, vydáním série samolepek apod. Dočasnou pracovní skupinou je například realizační tým kulturně-politického setkání „15 let ČSAF“.

Nabyté zkušenosti

Z výše uvedené organizační práce vyplynula za oněch 15 let mnohá poučení, z nichž některá byla již reflektována a aplikována a další čekají na své osvojení. Nabyté zkušenosti je potřeba diskutovat, poučit se z nich a předávat je dál. Vyjmenujme si některé z nich. Začneme tím, co se neosvědčilo.

- Není dobré vycházet z předpokladu, že každý člen bude mít stejnou míru zaujetí pro věc, sebedisciplínu a schopnosti.
- Neosvědčil se model, kdy v každé pracovní skupině musel být alespoň jeden člen od každé regionální skupiny. Nejen v tomto případě tak mohlo docházet k nucení členů do něčeho, co jim nebylo blízké nebo je nenaplněvalo.
- Přílišné spoléhání na předem definované stanovy a organizační postupy může vést k byrokratizaci, krokům, které jsou jdou proti



zdravému rozumu, k nemožnosti vyřešit situace, s nimiž se nepočítalo.

- Zbytečným plýtváním energie jsou aktivity, které nejsou zasazeny do nějakého širšího rámce, či nejsou dělány důsledně.
- Také vkládání energie do mnoha věcí najednou se děje na úkor kvality a vede k minimálnímu efektu všech dílčích aktivit.

Nyní několik bodů o tom, co se naopak osvědčilo:

- Ač by se o tom dalo diskutovat, mnozí uvádějí, že velkým plusem ČSAF byl vždy syntenismus v ideové rovině (přítomnost více směrů anarchismu) a s tím související absence dogmatismu a jednotné ideologické linie.
- Tlak na plnění úkolů páteřních pracovních skupin. Tedy něco, co se dá interně nazvat jako pozitivní buzerace.
- Vzájemná informovanost o činnosti prostřednictvím zápisů a reportů, což působilo vždy velmi inspirativně na ostatní lokální skupiny a jednotlivce.
- Důsledné plánování aktivit a jejich vyhodnocení.
- Volba aktivit podle vlastní iniciativy členů a členek. Každý ať se podílí na tom, co ho baví.
- Aktivní komunikace, a to jak ve federaci, tak v domácím i mezinárodním hnutí.
- Sdílení zkušeností – pomocí vzájemné komunikace, workshopů, neformálních setkání apod.
- Zaměření se na méně aktivit, avšak realizovaných pořádně, oproti snaze obsáhnout vše za cenu polovičatosti.
- Motivace oceněním (samozřejmě nehmotným) dobře provedené práce. Inspirace příkladem.
- Transparentnost činnosti pracovních skupin a vnější komunikace.

Jak již bylo naznačeno, je velmi důležité brát každého jako individualitu, dát mu možnost seberealizace a zbavit se mnoha naivních představ o anarchitech. Je třeba si uvědomit, že člen či členka vydrží, když mu z členství plyne pocit naplnění. Nesmíme zapomínat, že lidé se mění a naši dnešní přátelé mohou být za pár let úplně někde jinde. Ač se to zdá skoro neuvěřitelné, za 15letou historii federace víme o třech případech, kdy se někdo z našich řad po nějaké době objevil na straně neonacistů. Někdo zas skončil v kapitalistické sféře, či ho změnil „démon alkohol“. Jde spíše o výjimky, ale přesto je dobré mít je na paměti stejně tak jako skutečnost, že se na anarchistické hnutí občas lepí různí podivní či „autoritářští antiautoritáři“. Míra zapojení jednotlivých členů a členek ve federaci bývá různá. Existují tahouni (lidé aktivnější než většina ostatních) i tací, kteří nikdy nevyvinou žádnou vlastní iniciativu. Většina aktivistů a aktivistek s postupujícím věkem prochází životními změnami (např. rodina, nedostatek času...) a nevidí již v hnutí své místo. Někteří přicházejí do hnutí s naivními představami, že vše půjde samo a nastane rychlá změna.

Na základě uvedeného bych si dovolil vyvodit pád osobních doporučení, která by měla sloužit především jako pomůcka k tomu, jak předejít vyhoření. Předně je důležité brát věci reálně a zbavit se co nejrychleji idealizovaných představ o anarchistickém hnutí a jeho protagonistech. Je dobré se zaměřit na konkrétní aktivitu, co mě baví, naplňuje a rozvíjí, a netrpět pocitem malé iniciativy stejně jako na druhé straně pocitem, že se beze mě něco neobejde. Nemělo by se opomíjet udržování kontaktů a vzájemná komunikace. A bezesporu velmi důležitým bodem je řešit problémy, co mě pálí. Když mi něco vadí, měl bych se s tím snažit něco udělat. I když pohodlnější způsob, který v minulosti někteří zvolili, je odejít, zbavit se odpovědnosti a pak jen kritizovat.

Cíle

Vedle zmíněných doporučení je také dobré hledat odpověď na

otázku smyslu anarchistických aktivit. V tomto bodě doporučuji ujasnit si cíle, které jako anarchistická organizace máme. V jejich struktuře by pak pro mnohé mohl být smysl dílčích aktivit snadno dohledatelný. V rámci ČSAF se na jednom z loňských sjezdů federace na toto téma vedla diskuse, která vycházela z příspěvku, který byl zveřejněn v *Existenci* č. 1/2010.

V tomto textu jsou cíle rozvrženy podle časového horizontu. Dlouhodobým cílem je anarchistická společnost. Ačkoliv jde o cíl ústřední, není pro anarchistickou organizaci tak důležitý jako konkrétnější cíle střednědobé. Ty se dají rozdělit do čtyř skupin:

- 1) Vytvoření dynamického teoretického základu anarchistického hnutí, který by byl východiskem při samotné realizaci svobodné a samosprávné společnosti.
 - 2) Vytvoření praktických podmínek nutných k dosažení dlouhodobého cíle, přičemž je potřeba zaměřit se především na tři oblasti: vytvoření širokého povědomí ve společnosti o tom, jaké jsou anarchistické představy o svobodné společnosti, životě a práci; příprava nepřílevovaných vrstev na zásadní zvrát (sociální revoluci) v dílčích konfliktech se státem a kapitálem; budování paralelních ekonomik, samosprávných projektů, solidárních iniciativ apod., které se stanou experimentálními laboratořmi, školou a inspirací.
 - 3) Vytvoření organizačních podmínek, tzn. vybudování takové struktury organizací fungujících na anarchistických principech, která by byla schopna realizovat na již zmíněném teoretickém základě a za splnění potřebných praktických podmínek dlouhodobý cíl.
 - 4) Globalizace boje za svobodný svět.
- Krátkodobými cíli jsou pak dílčí projekty, které směřují k naplňování cílů střednědobých.

Aktivita jako projekt

Chceme-li jako organizace pracovat efektivně, měli bychom se zabývat tím, jak vypadají naše aktivity a jestli je jejich efekt skutečně takový, jaký bychom si představovali, a vložená energie odpovídá výsledku. Za aktivitu uvažujeme jakoukoli dlouhodobou (např. vydávání časopisu) či krátkodobou (např. protestní letáková akce) činnost.

Každá aktivita by měla být koncipována jako projekt, který má jasný a definovaný smysl a účel. Musí být zváženy klady a záporny, tzn. zda vynaložená energie, náklady a riziko budou dostatečně vyváženy výsledkem. Realizace projektu musí být zajištěna potřebným počtem lidí s jasně danou odpovědností. Podle povahy projektu by měl existovat jasný scénář a jeho alternativní varianty. Každý projekt je potřeba nakonec vyhodnotit. Měl by být nastaven tak, aby bylo možné určit, co splnil svůj cíl. Mělo by se vždy zhodnotit, co bylo zanedbáno, zda se dalo udělat lépe, a naopak, co se osvědčilo a povedlo. Neměla by chybět ani analýza toho, jak na výsledky projektu co nejhodněji navázat. Stručně řečeno, každá aktivita by měla sledovat osu příprava – realizace – vyhodnocení, po čemž by měla následovat otázka: A co dál?, tedy jak na danou aktivitu navázat a jak ji dále zhodnotit?

Komunikace

Jedním ze stěžejních organizačních faktorů každé skupiny je komunikace, jak ta interní, tak ta směrem ven. Podívejme se stručně, jaké prostředky komunikace se v krátké historii ČSAF používaly a jaké jsou jejich klady a záporny.

Jistě je záhodno začít federacími sjezdy, které jsou nejzávažnějším prostředkem komunikace v rámci federace. Konají se zpravidla dvakrát do roka a de facto se jimi řídí chod federace. Jsou zde předkládány referáty o činnosti lokálních a pracovních skupin, přijímání nových členové a členky, obsazování funkce



v pátečních pracovních skupinách, plánovány celofederální aktivity. Probíhají zde workshopy a interní diskuse na různá témata. V určitém období se ukázalo být velkým problémem těchto sjezdů, že mnozí z přítomných je brali především jako setkání s přáteli a záminku pro alkoholový dýchánek, což mělo velmi rozkladný efekt. Tato situace vedla k jedinému možnému závěru: zákazu pití alkoholu během jednání. Nešlo o žádný „tvrdý zákaz“ jako spíš o změnu pohledu většiny členů a členek na podobné excesy a odsouzení takového chování.

Především v průběhu 90. let byly důležitým místem pro vzájemnou komunikaci veřejné akce (zejména demonstrace) anarchistického hnutí. Podobným místem byly v té době také punkové a hardcoreové koncerty, jelikož nemalá část anarchistů a anarchistek vycházela z těchto subkultur. Dnes je veřejných akcí podstatně méně, možná i proto, že již není potřeba jejich sekundární funkce coby místa pro komunikaci. Stejně tak odklon anarchistů od subkultur a komercializace mnoha subkultur vede k tomu, že i koncerty ztratily tuto funkci.

Z komunikace, která nebyla vázána na osobní setkání, byly dříve preferovány především dopisy. V 90. letech to byla nejčastější forma komunikace a každý region ČSAF měl zřízen svůj vlastní P.O. Box. Musím přiznat, že dopisy měly své kouzlo, a to především díky D.I.Y. přístupu. Jedna obálka se používala, dokud šly přelepovat předchozí adresy, a známky se přejížděly mýdlem, aby šlo odstranit razítko a mohly se znova použít. Jelikož si člověk musel dávat s dopisem nějakou práci, šlo kolikrát o několikastránkové texty, díky čemuž nebyla komunikace nijak povrchní. Byla však pomalá a korespondence byla nezdědkou kontrolována policií. Ani náklady na P.O. Boxy nebyly v té době zanedbatelné.

Až do poloviny první dekády tohoto století byl vydáván interní zpravodaj, který byl z *Bulletinu ČSAF* záhy přejmenován na *Věstník ČSAF*. V době, kdy neměla většina lidí přístup na internet, vycházel každý měsíc. Jeho klady spočívaly v tom, že „nutil“ lokální i pracovní skupiny referovat o své činnosti a schůzích, a také ve skutečnosti, že proběhlé aktivity a diskuse byly dohledatelné a archivovatelné. Nevýhodou bylo, že s reakcí na některou z diskusí jste se mohli seznámit až za další měsíc.

V dnešní době převládá komunikace prostřednictvím internetu, který nabízí velkou variabilitu komunikačních možností a především rychlost. Je to však kolikrát na úkor kvality diskusí, jelikož rychlé virtuální komunikaci je vlastní povrchnost a rychlé přecházení témat. Bezpodmínečné je ve virtuálním světě osvojit si zásady bezpečné komunikace a ochrany osobních dat. S nástupem internetu a jeho používáním pro potřeby komunikace v rámci federace dříve vystával problém tzv. „internetové elity“, tedy rozdíl mezi členy, kteří měli možnost rychlé komunikace a sdílení informací, a těmi, kteří tuto možnost postrádali. Dnes, kdy je internet masově rozšířen, může nastat jedině problém tzv. „on-line elity“, tedy rozdíl v možnostech těch, kteří jsou každý den několik hodin připojeni na síť, v kontrastu s těmi, kteří si mohou dovolit být na síti jen občas.

Autonomní prostory

Před masovým rozšířením internetu byly autonomní prostory vedle výše zmíněných míst další velmi důležitá věc, a to především v Praze. Poskytovaly možnost setřetávat se i v době, kdy se nekonala žádná veřejná akce nebo koncert. To se týkalo i mimo-pražských aktivistů a aktivistek. Mohly se zde v klidu připravovat různé aktivity a diskutovat aktuální problémy. Autonomní prostory sloužily pro přednášky, promítání, schůze apod. a v neposlední řadě některé z nich poskytovaly i materiální zázemí pro skupiny, jako je ČSAF.

Pro ČSAF byly v minulosti nejdůležitější autonomní prostory Sociálně-kulturní centrum v Dejvicích, squat Ladronka, squat Zenklovka (následně squat Milada), kavárna Utopie, Infoshop Krtkova kolona a naposledy Truhlářská 11. V rámci ČSAF proběhly také pokusy o vybudování vlastního autonomního prostoru. Při zakládání organizace šlo o tzv. Libertinský dům, kde se počítalo (avšak marně) s přispěním zahraničních (západních) anarchistů. Na tento pokus navázal projekt Pueblo 2000, který se zaměřil na shánění finančních prostředků v domácím hnutí. Ani tento projekt nebyl zrealizován. (Více v článku „Příliš tvrdá realita: Samosprávné projekty v českém anarchistickém hnutí“, který vyšel v *Existenci* č. 14/2002.)

V posledních letech nedokázalo hnutí stávající autonomní prostory dostatečně podpořit. Mělo to několik příčin. Předně subkulturní charakter, kde převládá zábava a konzumace alkoholu nad ostatními funkcemi, které si tyto prostory předsevzaly. Pak je to neuvědomělá uzavřenost pro lidi z venku, která se projevuje tím, že nově přichází se v daných prostorech brzy cítí jako vetřelci a nic je už neláká, aby se sem vraceli. Někdy může negativně zapůsobit odpudivost prostředí pro lidi, kterým není dvakrát vlastní punková či teknařská estetika. A nejednou se stalo, že podpoře autonomního prostoru bránily osobní averze k někomu z kolektivu, který ho provozuje.

Jsem přesvědčen, že potřeba autonomních prostor stále existuje. Je však hloupot myslet si, že jeden autonomní prostor může uspokojit všechny. Je proto potřeba takové prostory diferencovat. Pro mladší je možná vhodnější subkulturní prostředí, pro starší již kolikrát nikoliv. Ti by třeba preferovali něco na způsob čisté info-kavárny, kde je nebude obtěžovat hlučná hudba. Ideální by bylo propojení veřejné části s prostorem, kde je soukromí na diskuse a plánování aktivit.

Veřejné akce

Podíváme-li se na podobu veřejných akcí pořádaných v rámci anarchistického hnutí od počátku 90. let, zjistíme, že se velmi dlouhou dobu jednalo jen o jednorázové demonstrace, které probíhaly de facto podle stejného scénáře. Přelomovým se stal rok 1998, kdy se konala Global Street Party, do té doby největší akce hnutí, která poprvé ve velkém měřítku spojila protest se zábavou a lokální tématá s globálním pohledem. Slovo dostala kreativita a na přístě se tak změnila podoba mnoha veřejných akcí.

Další zlom přinesl rok 2000, kdy se konaly protesty proti summitu Mezinárodního měnového fondu a Světové banky v Praze. Na organizaci protestů, které měly pro místní hnutí doposud nepředstavitelné rozměry, se začalo pracovat se skoro ročním předstihem. Místní aktivisté a aktivistky se dostávali do těsného kontaktu s těmi zahraničními a celá událost se tak pro nás stala obrovskou školou v plánování akcí, organizování se, diskusí, způsobů rozhodování apod. ČSAF se tehdy stala aktivní součástí koalice, která nesla název Iniciativa proti ekonomické globalizaci (INPEG) a stála za organizací největších protestů, které měly za následek předčasné ukončení summitu.

Další podobnou událostí bylo pražské zasedání Severoatlantické aliance v Praze v roce 2002. Při této příležitosti se po zkušenostech z roku 2000 rozhodla ČSAF pro menší mobilizaci, zaměřenou především na východní a střední Evropu. Federace také deklarovala, že tentokrát bude na protestech spolupracovat jen a pouze s antiautoritářskými organizacemi a skupinami.

V posledních letech se ČSAF přidává k různým širším protestům formou tzv. anarchistických bloků. Ty jste mohli vidět například na velkých odborářských a protiválečných demonstracích, nebo na



akcích proti americké vojenské základně. Bloky mají dvojí funkci – prvně umožnit anarchistům vyjádřit svůj hlas během protestů a zadruhé distancovat se od těch, kteří se protestů také účastní, ale s nimiž nechme mít nic společného – především jde o bolševiky a příznivce politických stran.

Poslední formou veřejných akcí, kterou bych zmínil, jsou menší solidární akce. Jejich výhodou je, že nepočítají s větším počtem účastníků a mohou být svolávány poměrně rychle dle potřeby.

Podíváme-li se na většinu veřejných akcí, které proběhly, a jejich efekt, není se moc z čeho radovat. Budeme-li se ptát, proč je tomu tak, všimneme si několika negativních faktorů. Veřejné akce mají často subkulturní podobu. Snaha odlišit se může být na jednu stranu fajn, nelze se však divit, že se většina těch, od nichž se chcete odlišit, nebude naslouchat vašim sdělením a požadavkům. Nemluvě o tom, že se na veřejné akce občas dostávají (v poslední době již v daleko menší míře) jedinci, jejichž motivace je nanejvýš diskutabilní, a člověk by řekl, že veřejná akce je pro ně příležitostí pro exhibici a opití se. Jelikož média si vyberou pro vizualizaci zpravodajství o akci právě takové osoby, nelze se divit, že mediální obraz je prachbídný, je-li vůbec nějaký.

Mnohé veřejné akce mnohdy ani neměly potenciál oslovit někoho z kolemjdoucích – zvláště v centru Prahy, kde se pohybují z valné většiny zahraniční turisté. Také se dá říci, že se v minulosti (zejména v 90. letech) pořádaly demonstrace pro demonstrace, jelikož to byla jediná známá reakce na nějaký problém. Jejich nekoncepčnost a absence kreativity tak vyprazdňovaly jejich skutečný obsah – nemluvě o tom, že ve zmiňované době bylo „známkou punku“ účastnit se podobných akcí (bez ohledu na jejich cíl). V dlouhodobějším horizontu pak hnutí budilo dojem rebelující mládeže, která je „stále proti“, jelikož jako vyvážení chyběla propagace pozitivních východisek, modelů a vizí. V neposlední řadě je potřeba zdůraznit významné negativum plynoucí z veřejných akcí – snaha o kriminalizaci aktivistů a aktivistek a odhalování jejich identity před represivními složkami a neonacisty.

Demonstrace tedy byly převážně kontraproduktivní a zbytečně na sebe poutaly čas, energii, finance a rizika, aniž by tyto vstupy byly nějak viditelně zhodnoceny. Je tedy zřejmé, že po takovém zhodnocení došlo v anarchistickém hnutí k tendenci ústupu od veřejných akcí. Ty se konají již spíše ojediněle, avšak s větším rozmyslem a zodpovědnějším přístupem. Ale i tento ústup má některá svá negativa. Například tak dochází ke vzdávání se veřejného prostoru a v neposlední řadě i mobilizačního potenciálu, který veřejné akce mají.

Vztah k médiím

U anarchistů byl vztah k médiím vždy velmi problematický. Na jednu stranu jsou mainstreamová média neoddelitelnou součástí kapitalistického systému, na stranu druhou mohou sloužit jako prostředek vlastní medializace. Jistě by nebylo od věci trochu zapracovat na kontaktech s novináři, kteří nám nejsou přímo nepřátelští. Moc jich není, ale nějací by se jistě našli. Stejně tak by se nemělo opomíjet vydávání tiskových zpráv, které sice z velké části zůstávají bez povšimnutí, ale jednou za čas jejich zveřejnění potěší.

Další problém ve vztahu k médiím je absence mluvčí/ho, tedy někoho, kdo by měl mandát k jednání s médii a na koho by novináři byli zvyklí. Naskýtala by se tak jistě neopomenutelná možnost rychle komentovat aktuální události. Má to však několik háčeků. Jednak nepříjemné zkušenosti z minulosti s lidmi, kteří neměli žádný mandát, ale i přesto jim nedělalo potíž nechávat média v tom, že jde o „mluvčí anarchistů“. A potom skutečnost, že na tuto roli chybí

dobrovolníci. Ti, co tak občas činí, to dělají de facto proti své vůli, protože se prostě „nikdo jiný nenašel“. Ale i kdyby se někdo ochotný a schopný našel, stále by tu přetrvávalo nebezpečí personifikace hnutí, tedy spojování celého anarchistického hnutí s jednou osobou.

Publikační činnost

V počátcích federace bylo problémem, že nebyly jasně definovány cílové skupiny tiskovin, které ČSAF vydávala. Nebo jinými slovy – spíše chyběla jejich jasná diferenciací podle cílových skupin.

V současné době je v této otázce praktikována nedávno potvrzená strategie publikační činnosti, která stojí na vydávání tří titulů. Anarchistická revue *Existence* vychází čtvrtletně a je orientována především dovnitř anarchistického hnutí, které se snaží nějakým způsobem dokumentovat a přinášet zároveň teoretické texty a zajímavé diskusní příspěvky. Zpravodaj *Zdola* je vydáván příležitostně, a to především v době nějaké větší veřejné akce, na jejíž účastníky a okolí se zaměřuje. Je distribuován zdarma nebo za solidární příspěvek. Na širokou veřejnost se následně orientují nástěnné noviny *A3*, vycházející každý měsíc. Ty jsou volně ke stažení (stejně jako i *Existence* a *Zdola*) na webových stránkách a jsou určeny k výlepu a rozdávání.

Ústřední platformou pro publikování jsou webové stránky csaf.cz, na nichž se každý den objevují nové články, zprávy, pozvánky a upoutávky na zajímavé texty z jiných virtuálních alternativních médií. Webové stránky jsou pak doplněny prezentací na sociální síti Facebook, kde mají lidé, kteří tuto síť používají, možnost psát své názory.

Nakonec zmiňme ještě Nakladatelství ČSAF, které však doposud trpí absencí koncepce vydavatelské činnosti. Za celou dobu své existence vydala ČSAF mnoho brožur různé kvality, avšak jen málo těch, o nichž by se dalo tvrdit, že jsou nějakým způsobem reprezentativní. Nehledě na fakt, že za 15 let se podařilo vydat jen jednu knihu, a to v roce 2000. Tuto skutečnost si členové a členky ČSAF uvědomují a rádi by jí nějakým způsobem zvrátili. Jde však o náročnou editiční a grafickou práci, na níž se nedostává kapacit. První vlašťovkou snahy o změnu budíž vydání prvního svazku komiksové edice.

Chybějící zpětná vazba

Podceněním, které považují za poměrně významné, byla dlouhodobá absence snahy o zpětnou vazbu – tzn. aktivní zjišťování reakcí na naši činnost, tiskoviny a obecně propagované ideje. Tento problém neleží jen ve vztahu k široké veřejnosti, ale i v poměru k ostatním lidem z antiautoritářského hnutí a dokonce i uvnitř samotné ČSAF.

Ve federaci se velmi osvědčila tzv. kolečka při sjezdech, kde každý z přítomných může promluvit o svých vlastních motivacích, zálibách, ideové orientaci apod. V prostředí antiautoritářského hnutí začíná ČSAF pomalu rozjíždět nápad s anketami, kde se lidé mohou vyjádřit k různým tématům, ať již teoretickým či praktickým. Takovým způsobem by měly být zavedeny i ankety pro čtenáře našeho webu.

Zatím nevyřešenou otázkou zůstává, jak získat zpětnou vazbu od širší veřejnosti. Každý realizovatelný nápad, který by tento problém pomohl vyřešit, velmi uvítáme.

Další důležitou problematikou českého anarchistického hnutí je chybějící generační kontinuita. Tomuto tématu bych však rád věnoval samostatný prostor v jiném článku.

O.H.



Problém generační kontinuity hnutí

Anarchistické hnutí v Čechách má poměrně bohatou tradici. Od 80. let 19. století zde působilo mnoho organizací a vycházelo nepřeborné množství anarchistických tiskovin. S příchodem 1. světové války začíná ve velké míře upadat a v polovině 20. let následujícího století již po něm není prakticky vidu ani slechu. Je tedy jasné, že při vzniku novodobého anarchistického hnutí na konci 80. let 20. století naprosto chyběla jakákoliv generační kontinuita.



Automaticky se předpokládalo, že se po nějaké době tato kontinuita vytvoří. Po dvaceti letech se dá říci, že se tak až na výjimky nestalo. Jaký je důvod, že „starší“ anarchisté a anarchistky opouštějí hnutí, se můžeme pokusit zjistit na příkladu ČSAF. Některé odpovědi zazněly již v rozhovorech, které jsou otištěny v tomto čísle *Existence*. Oněch důvodů může být ale samozřejmě daleko více a často jde o kombinaci několika z nich.

Zde jsou ty, které zazněly v malém průzkumu, který jsme na toto téma udělali:

- Úplná rezignace na anarchistické myšlenky.
- Ve zmírněné podobě pak pesimismus ve vztahu k pozitivní společenské změně
- Výhrady vůči konkrétní osobě či osobám v organizaci či hnutí.
- Změna životního stylu související se „zahnízdováním“. Rostoucí pohodnost.
- Nedostatek času, ať již kvůli rodičovským povinnostem nebo práci.
- Přeideologizovanost hnutí. Znechucení nad nikam nevedoucími ideovými hádkami nebo snahami o striktní ideologické vyhraňování.
- Neschopnost organizace dlouhodobě se věnovat vybranému tématu a z toho plynoucí pocit promarněné práce a zbytečně vydávané energie.
- Subkulturnost hnutí. Někdo se prostě cítí divně v prostředí, kde nemalá část lidí řeší svou image, muziku nebo fotbal.
- Nedbání dohodnutých pravidel. Demotivace z neplnění závazků některých lidí či kroků, které nebyly předem domluveny.
- Vysoké aktivistické nároky a z toho plynoucí pocit lidí, kteří mají více jiných povinností, že jsou v organizaci vlastně zbyteční.
- Skutečnost, že na sjezdech federace šlo některým jen o „chlastačku“. Znechucení nad tím, že snahu o organizační práci jedněch hatí nezodpovědný přístup jiných.
- Málo osobních společných témat s ostatními, převážně mladšími členy a členkami.

(Píši-li o „starších“ a „mladších“ anarchistech a anarchistkách, nemám na mysli nějaké přesné věkové vymezení těchto pomocných pojmů. Někdo do pomyslné kategorie „mladších“ může patřit ještě ve třiceti a naopak.)

Začarovaný kruh

Odchod „starších“ členů a členek z federace, potažmo z anarchistického hnutí vytváří jakýsi začarovaný kruh, z něhož na první pohled není úniku.

Jak již bylo řečeno v jednom z uvedených rozhovorů, to, že organizaci tvoří převážně „mladší“, reprodukuje stále stejné vzorce aktivit, organizace a vzájemných vztahů. Přidáme-li k tomu již

několikrát zmiňovaný prvek subkulturnosti, je zcela evidentní, že taková organizace je schopná oslovit zas a pouze takovou část společnosti, do níž sama patří – tedy především mládež a příznivce subkultur. (To je mimo jiné jeden z důvodů, proč se anarchistickému hnutí dlouhodobě stále nedaří oslovit také nějaké jiné segmenty společnosti.) Reprodukci stejných vzorců, které odpovídají potřebám těch „mladších“, nenacházejí „starší“ aktivisté a aktivistky v organizaci již své místo a dochází na základě některých z výše uvedených důvodů k jejich odchodu. Tím se kruh uzavírá. Není pak tedy divu, že věkový průměr ČSAF se od dob svého vzniku příliš nezměnil a pohybuje se stále v rozmezí 20 – 25 let.

Vzájemný přínos

Je neoddiskutovatelné, že generační kontinuita v anarchistické organizaci je velmi potřebná. Vzájemný přínos začínajících a dlouhodobých aktivistů a aktivistek je více než zdravý, obohacující a přínosný.

Přínos „starších“ leží hned v několika skutečnostech. Mohou být totiž pro své mladší soudruhy jakýmsi vzor, co se týče životní cesty zahrnující anarchistický pohled na věci kolem. „Starší“ se stávají důkazem, že není pravda (což dokazují mimo jiné zkušenosti ze zahraničí, kde je generační kontinuita hnutí neporušená), že je anarchismus ideou pouze pro mladistvé rebely a rebelky a po třicítce jen pro podivíny. Když už se jednou podaří generační kontinuitu nastavit, je velká pravděpodobnost, že odpadne mnoho z důvodů, proč „starší“ aktivisté odcházejí pryč.

Jedním z nejdůležitějších úkolů „starších“ by mělo být předávání zkušeností z organizační práce, ale i ze života. Je samozřejmě na každém, zda se bude řídit podanými radami, zkoušet nové cesty nebo se spálí tak, jako ti před ním. Přesto je férové „mladší“ aktivisty a aktivistky upozorňovat na poznaná úskalí a seznamovat je s výsledky diskusí, které probíhaly v době, kdy se ještě neangažovali v anarchistickém hnutí. Navíc díky věkovému odstupu a nabytým životním zkušenostem mohou „starší“ zprostředkovávat ostatním pohled z jiné perspektivy, než jak se na problémy dívají oni. Bývají mnohem častěji schopní dojít k oboustranně přijatelným kompromisům a nežádka jsou příkladem dlouhodobé a systematické práce, již není tak lehké se sám naučit. Nakonec, jak již bylo zmíněno, jsou „starší“ pro hnutí neocenitelní tím, že mají potenciál oslovit i jiné segmenty společnosti, než jsou mládež a subkultury.

Přínos „mladších“ je v jejich entuziasmu a nasazení. Přichází s novými nápady, neváhají experimentovat, snaží se být zásadoví. Obohacující mohou být i vrácením některých témat, která se považují za vyřešená, do diskuse.

Při budování vztahu „mladších“ a „starších“ musí být vždy zcela zřejmé (nejen v teoretické, ale i v praktické rovině), že tento vztah je naprosto rovnostářský. Kdyby tomu tak nebylo, vznikaly by nepřijatelné formy ageismu, který je anarchistické myšlenky rovnosti cizí.

Vytváření nového prostoru

Naskýtá se tedy otázka: Co s tím? Odpověď bude na rozdíl od její realizace jednoduchá. Je potřeba vytvořit v anarchistickém hnutí takový prostor, v němž se budou moci realizovat, setkávat, komunikovat a pracovat „starší“ anarchisté a anarchistky. Takový prostor se však nedá vytvořit uměle. Musí si ho vybudovat a obhájit ti, pro něž je určen a kdož ho mají tvořit.

Nejprve by se mělo zjistit, jestli zde taková potřeba v rámci „starších“ existuje a jestli je tu i vůle začít takový prostor uvnitř anarchistického hnutí vytvářet. Pak by mělo následovat hledání forem, jak se zapojit s ohledem ke svým možnostem.

Začít se tedy musí obnovením a upevněním zprávných komunikačních vazeb a otevřením diskuse o hledání místa „starších“ v současném českém anarchistickém hnutí, o formách možného zapojení se do společné práce a o podobě prostoru, který by tomu byl nápomocen.

Budu velmi rád, když tento příspěvek poslouží k dalšímu rozprouzení diskuse o problému chybějící generační kontinuity našeho hnutí a možnostech jeho řešení.

O.H.

Squat Berta – Moravský Krumlov

Likvidací pražského squatu Milada v létě loňského roku to v Česku již se squattingem, tedy nelegálním (avšak legitimním) obsazováním dlouhodobě nevyužívaných objektů, vypadalo nahnutě. Naděje však přeci jen svítla. Prapor posledního squatu v Čechách již nevlaje v Praze, ale v Moravském Krumlově. Říká se sice, že jedna vlastovka jaro nedělá, ale v dnešní době zesílené represe vůči podobným projektům je i to velký úspěch.

Moravskokrumlovský squat Berta dal o sobě vědět na webových stránkách squat.net. „Z toho, co víme, tak ve třicátých letech v domě bydlel zahradník, který se staral o krumlovský zámecký park. Pak ale začala válka a on zmizel a domek dostal jeden z partyzánů. Myslíme, že dodnes leží zakopaný někde na zahradě, nebo u stěny spolu s dalšími německy mluvícími Krumlováky,“ vypráví Pepa, člen kolektivu, který se domu ujal.

Pepa vzpomíná na kamaráda, který byl prvním, kdo před několika lety opuštěný objekt obsadil: „Před několika měsíci zemřel, našli jsme ho na první jarní den mrtvého. Práce na squatu se pak vymkla kontrole a nikdo neměl zájem nic dělat.“

Nicméně, práce na domku se po čase opět rozběhly, a hodně lidí se pustilo do vyklízení zanedbaných místností. Pracují na zkušebně, která by měla být k dispozici kapelám, zkulturují i společenskou místnost pro více lidí. Nábytek se squatterům podařilo získat od místní firmy, která jim poskytla některé vyřazené kusy.

„Na elektřinu se společně skládáme a v plánu máme také zkultivovat zahrádku, ale tenhle rok už toho z ní asi moc nevyleze. Už teď, v začátcích třídíme všechen odpad a snažíme se jej



i využívat podle možností i k rekonstrukci domku. Chtěli bychom tu pořádat jungle party,“ přibližuje na závěr Pepa plány do blízké budoucnosti.

Kolektiv squatu Berta rozjel vlastní webové stránky, které najdete na adrese www.squatberta.tym.cz. Na nich naleznete pozvánky na tam chystané akce. Mezi ty již konané patří například graffiti jamy či taneční párty.

S použitím textu na squat.net -jk-

Squat Palác Sofia: Ako to v skutočnosti bolo, je a bude...



Keďže sa o našom žilinskom squate po internete písalo o vyst'ahovaní apod., rozhodli sme sa podať v tomto ohľade nejaké info. V prvom rade squat Palác Sofia stále funguje a priznávame sa, že za rôzne nepresné informácie, ktoré sa šírili môžeme čiastočne sami.

Takže ako to bo naozaj bolo?

Na konci apríla nás navštívil majiteľ s tým, že budova sa má do mesiaca – dvoch začať rekonštruovať, nech odídeme. My sme neodišli a na budove sa doteraz nezačalo pracovať. S majiteľom nie sme v kontakte, jediná komunikácia prebehla cez médiá, kde sa vyjadril, že mu v budove neprekážame a môžeme tam byť do rekonštrukcie budovy. V rozhovore pre isté médiá ešte poznamenal: „Dokonca nám tam aj upratali“ tu by sme chceli odkázať, že my sme tam určite neupratali VÁM, ale sebe a našim návštevníkom.

Ohľadom našej spolupráce s médiami, pre nás to bol experiment, ktorý na naše prekvapenie dopadol dobre (Na spolupráci s médiami sa dohodli ľudia, ktorí boli v tom čase na squate. Jeden člen bol vtedy mimo Slovenska a doteraz našu spoluprácu kritizuje). Navštívili nás reportéri zo Žilinského večerníka, Nového Času a z televízie Markíza. Prebehlo to tak, že prišli na squat, bavili sa s nimi, ukázali im squat a potom sme sa dohodli čo môžu odfotiť, nakamerovať a poskytnúť nejaké rozhovory. Potom šli za majiteľom, susedmi a hovorcom polície, ako sme už vyššie spomínali, majiteľ sa vyjadril, že mu nevadíme, susedia sa vyjadrili, že o nás skoro nevedia a polícia o nás vedela, ale nemali dôvod zasahovať, aj keď nás navštevovali celkom často.

Po odvysielaní reportáže a uverejnení článkov nás kontaktovala aj Slovenská televízia. Ozvali sa však asi okolo ôsmej

ráno cez týždeň, kedy väčšina z nás bola v škole alebo v práci a povedali sme, že v ten deň rozhovor neurobíme, pretože nemáme čas. STV sa rozhodla natočiť reportáž bez nás ale inak tam boli tí istí ľudia – susedia, okoloidúci, majiteľ a polícia. Reakcie boli však úplne iné. Okoloidúci hovorili, že by nás mali ihneď vyst'ahovať a že to nie je dobre keď sa tam mladí ľudia stretávajú, polícia sa vyjadrila tak, že pri prvom podnete proti nám zakročia a majiteľ hneď ako bude môcť, vyst'ahuje nás. Žeby sa STV nahnevala že sme kvôli ich chybe odmietli spolupracovať a rozhodla sa natočiť reportáž proti nám? To nás neprekvapuje.

Po tomto všetkom nastal istý úpadok aktivít, hlavne kvôli tomu, že sme boli v neistote a nechceli sme pozývať kapely alebo umelcov aby sme nemuseli na poslednú chvíľu rušiť akcie, ale tiež aj kvôli tomu, že niektorí členovia kolektívu boli dlhší čas v zahraničí. Momentálne si uvedomujeme, že vyhovárať sa na to, že nerobíme akcie kvôli tomu, že nás možno vyst'ahujú je úbohé, keďže každý ilegálny squat môže byť hocikedy vyst'ahovaný. Poučili sme sa z našich chýb a už pracujeme na príprave akcií.

Kto chce prísť na viac dni a spať u nás na squate, nie je problém, len si prosím doneste spacák.

Tešíme sa na vás.

Kolektív Palác Sofia

Scream fest

Reportáž, která vyšla na stránkách severočeské iniciativy ALERTA a popisuje akci nazvanou Scream fest. Ta proběhla 11. září 2010 v Mostě a lidé na ní během pochodu a kulturního programu mohli vyjádřit své znechucení nad záměrem zbourat další obce kvůli těžbě uhlí. Scream festu se aktivně účastnili i někteří členové a členky Československé anarchistické federace (ČSAF). Její zástupkyně na akci vystoupila s krátkým proslovem, který přikládáme.

Asociace ALERTA má za sebou organizaci prvního Scream festu, který až na drobné nesnáze proběhl bez vážných problémů. Něž bude následovat líčení průběhu akce, tak je na místě poděkovat všem, bez kterých by se Scream fest nestal takovým, jakým byl. Velké díky proto asociace ALERTA posílá všem účinkujícím i návštěvníkům a návštěvnicím, spřáteleným skupinám, organizacím a redakcím alternativních medií. Dále rozhodně velké díky patří lidem, kteří pomáhali s organizační stránkou akce, včetně těch, co ochotně zajistili technické vybavení a pomáhali řešit drobné technické i koordinační nesnáze. Bez těchto lidí, vzájemné spolupráce a slušné dávky improvizace by Scream fest nebyl tak skvělý.

Start a rozjezd

Start Scream festu byl naplánován na 11. září od 10:00. Náročnost příprav ale byla příčinou drobného zpoždění. Díky jisté časové rezervě však posunutý start nedokázal vážně narušit program.

Kolem dvanácté hodiny člen asociace ALERTA přivítal přítomné, připomněl smysl akce a popřál všem dobrou, tvůrčí zábavu propojenou s protestem proti destruktivní uhelné těžbě a energetice. Po úvodu následovalo čtení projevu vyjadřujícího stanoviska asociace ALERTA. Po něm bylo předáno slovo člence ČSAF, která využila nabízené možnosti nechat na Scream festu zaznít hlas, vyjadřující pohled sociálních anarchistů a anarchistek. Poté, co byl přečten projev ČSAF, následovala kulturní část programu. Zahájil ho autorský přednes básní poety Radka Háska. Jeho vtipné verše mnohým lidem přivodily úsměv na tváři, takže o dobrou náladu bylo postaráno. Po jeho vystoupení to hned rozjela kapela Burning Steps, po ní folkař Tom 77, punx Mokřý banditi a hardcoristi Palahniuk. Atmosféru trochu kazila nepříliš dobrá kvalita zvuku a drobné technické problémy. Prvky zábavy a dobré nálady však v atmosféře stále převažovaly.

Souběžně s vystoupením kapel o několik desítek metrů dále „duněla“ stage, na které se střídali DJ's z přítomných soundsystémů. Stage zdobil vedle loga Dwarf sound systému také transparent protestující proti bourání obcí kvůli rozšiřování těžby uhlí. Příznivci tekno subkultury tak dávali jasně najevo, že jejich pozornost si nezískává jen volná zábava, ale také politika a společenská témata, na které je potřeba reagovat.

Před sound systémy a kapelami se na okolních lavičkách a trávniku v průběhu akce shromáždilo kolem dvou stovek lidí různého věku. Od dospívající mládeže, mladé rebely a rebelky, přes rodiny s dětmi až po lidi v důchodovém věku. Někteří tančili, jiní posedávali a povídali si s přáteli, další diskutovali o tématech souvisejících se Scream festem nebo se vzdělávali u informačního stánku.

Ve stánku byly vedle nového čísla zpravodaje *Hlas ulice* k dispozici i další tiskoviny věnující se tématice, na kterou se Scream fest snažil reagovat. Nechyběly ani publikace zabývající se tématy, jako je například kritika společenské hierarchie nebo boj za práva pracujících, nezaměstnaných a dalších nepřivilegovaných skupin. Čelo stánku zdobil velký panel s obrázky a texty upozorňujícími na problematiku klimatických změn, které souvisí mimo jiné se spalováním uhlí.

Vedle infostánku se nacházel stan s výstavou o destruktivní uhelné energetice a trvale udržitelných alternativách z dílny asociace ALERTA. Výstava zde měla svou premiéru a pomocí fotografií a textů se snažila mapovat negativní dopady uhelné energetiky a těžby. Každý se tak mohl dozvědět, jak těžba a energetika destruktivně ovlivňuje ekosystém a život lidí v zasažených městech a vesnicích, i těch, kdož pracují v dolech.



Nechybělo představení alternativ k uhelné energetice v podobě trvale udržitelného energetického konceptu, spočívajícího v přechodu na diverzifikované využívání obnovitelných zdrojů energie.

Nedaleko infostánku a stage s kapelami byl z iniciativy asociace ALERTA nainstalován „Památník obětem severočeských uhelných dolů“ se seznamem desítek obcí a měst, které během minulého režimu zanikly v souvislosti s rozšiřováním těžby uhlí. Čelem památníku však nebylo jen připomenout destrukci páchanou strůjci stalinistické diktatury, ale také vyjádřit naše odhodlání bojovat proti snahám současných kapitalistů a politiků pokračovat v tom, v čem bolševický systém začal.

Shromáždění v parku bylo ukončeno podle plánu v půl páté odpoledne. Krátce před tím byl ještě přečten zajímavý projev členky iniciativy Freedom not Fear. Po ukončení první části Scream festu začala pomalu ale jistě koordinace části druhé.

Běh na dlouhé trati

Druhou částí Scream festu byl protestní pochod centrem Mostu. Protest byl zacílen na destruktivní uhelnou těžbu i energetiku. Nebyla při něm však opomenuta ani propagace možných, trvale udržitelných alternativ. Poté, co byly připraveny věci potřebné k průvodu (včetně alegorického vozu s hudbou), se zformoval přibližně dvěstěhlavý dav protestujících a vydal na pochod.

Čelo průvodu tvořila řada lidí s transparentem, který jasně vyjadřoval proti čemu protestujeme a co místo toho prosazujeme. Stálo na něm: „*Proti rozšiřování těžby uhlí – za trvale udržitelnou energetiku!*“ Za čelem průvodu šli lidé s pikety a transparenty, na kterých byla hesla jako „*Trvale udržitelnou energetiku, místo uhelné (sebe)destrukce!*“, „*Zastavme těžební stroje, využijme obnovitelné zdroje!*“ či „*Krajinu a obce rypadlům nedáme!*“

V davu hrála hudba v rytmu hardteku z dodávky, která na sobě vedle transparentů měla dekoraci v podobě pásové soupravy a těžebního rypadla. Nápis „*V zájmu společnosti a přírody jdeme vytěžit vedení uhelných dolů!*“ na boku dodávky vysvětloval, co má alegorický vůz symbolizovat – vzpouru těžebního stroje, který vypověděl poslušnost svým pánům a místo toho, aby požíral krajinu

a obce, otočil svá rypadla proti šéfům a vlastníkům dolů a uhelných elektráren, aby tak zastavil další destrukci krajiny a obcí i vykořisťování námezdně pracujících v sektoru energetiky. Vtipným způsobem se tak podařilo poukázat mimo jiné na to, že i havíři a další pracující v dolech jsou v podstatě jen obětí destruktivní uhelné energetiky a že hněv je potřeba směřovat především k těm, kteří jsou na vrcholu společenské hierarchie – k šéfům, politikům, managerům a vlastníkům korporací.

Hudba z alegorického vozu nebyla jediným zvukem linoucím se z průvodu. Slyšet bylo také hlasité skandování hesel jasně vyjadřující to, proč jsme se rozhodli vyrazit do ulic. O propagaci idejí pochodu se postarali také kameloti a kamelotky, rozdávajících přihlížejícím lidem zpravodaje *Hlas ulice* a *Komentátor*.

V průvodu byla cítit atmosféra vzdoru a hněvu kombinovaná se zábavou. Tu nedokázal přerušit ani nepočtený hlouček neonacistů a fotbalových chuligánů, který se neúspěšně snažil průvod fyzicky napadnout. Další drobný problém nastal asi v poslední třetině průvodu, když došlo k závadě na alegorickém voze. Spojka na autě se zavařila, musela se tak zapojit kolektivní lidská energie v podobě tlačícího davu. Nijak výrazně to ale neovlivnilo dynamiku průvodu a ten mohl posléze úspěšně dojít až na rekreační oblast Benedikt, kde byla druhá část Scream festu ukončena.

Zakotvení

Třetí část Scream festu navazovala plynule na tu předchozí v klubu Kotva nedaleko městské části Vtelno. Zde se na nějakou dobu „zakotvilo“ a pokračoval tu především kulturní program. První zde vystoupil Ramon z projektu Art for peace (AFP) se svou taneční performancí. Od přihlížejících jako reakci na povedené vystoupení sklídl slušný potlesk. V té době se už ale chystala na své vystoupení hardcore kapela Rapsöd. Její energická šou navodila super atmosféru a v prvních řadách probíhalo divoké kolektivní pogo, mosh, stage diving a další pohybové kreace, které k této hudbě patří. Skvělou náladu nedokázal zkazit ani další marný pokus o napadení akce vedený agresivními neonacisty.

Po vystoupení Rapsöd se do toho pustili punkrockerři Sandokan rebels a po nich Assassins, po kterých přišla na řadu taneční hudba v podání DJ's ze soundsystému Shit crew, Dwarf system a Gummo sound. Jejich set byl dlouhý a energický a mnoho lidí dokonce vydrželo před bednami až do svítání. V tu dobu už ale pomalu skončila jedna část toho, co jsme společnými silami vytvořili a pojmenovali Scream fest.

Jak jsme již naznačili v našem prohlášení, tak Scream fest by měl být kontinuální aktivita, nikoliv jednorázová akce. Proto konec jedné kapitoly zároveň otevírá list kapitoly nové. Záleží jen na nás, čím tento list zaplníme.

Zpětné vazby zúčastněných lidí, diskuze a reflexe v nás zanechaly smíšené pocity. Na jedné straně nás donutily k částečné sebekritice, protože ne vše bylo tak, jak bychom si představovali, nebo jak by mohlo být, pokud by nedošlo k několika pochybením. Na druhé straně nás to vše ale utvrdilo v tom, že jsme schopni uspořádat smysluplnou akci většího rozsahu bez výrazných problémů (případně se zanedbatelnými problémy). Tento fakt je motivujícím faktorem, který nás zároveň naplňuje sebevědomím a vírou, že pokud jsme nyní dosáhli do výše námi nastavené laťky, tak přišť to zvládneme také, a to i v případě, že si laťku zvedneme zase o něco výše.

Naviděnou na dalším Scream festu. Sejdeme se v ulicích!

Asociace ALERTA

Projev ČSAF na Scream festu

Vítejte na prvním ročníku Scream festu, zaměřeného proti rozšiřování těžby uhlí a usilujícího o trvale udržitelnou energetiku. Děkujeme asociaci ALERTA za poskytnutí prostoru Československé anarchistické federaci na této akci, která nám je více než sympatická. Podněcuje a podporuje svéprávnou aktivní společnost namísto pasivní, závislé a nesvobodné. Tuto činnost navíc spojuje s ekologickými problémy, které jsou zakořeněny v systému a v blízkém horizontu mohou přerůst ve velmi kritické.

Jsme si vědomi, že ekologická destrukce provázela většinu režimů a netýká se pouze kapitalismu. Jelikož většina obyvatel planety čelí kapitalistickému způsobu zacházení s lidmi, mimolidskými zvířaty a životním prostředím, soustředujeme se převážně na tento způsob destrukce, který si zejména v posledních letech snaží obléci zelený kabát. Anarchisté pokládají ty

nejzákladnější principy kapitalismu za ekologicky destruktivní. Princip trvalého růstu nevyhnutelně koliduje s omezenými možnostmi planety a jejím křehkým ekosystémem. Korporace a firmy, jejichž hlavním zájmem je maximalizace profitu, s radostí sáhnou k jakémukoliv prostředku, který jim ho umožní. Ve světě založeném na dravé soutěži a akumulaci představuje životní prostředí, stejně jako lidská práce, pouhý zdroj, který je třeba maximálně využít.

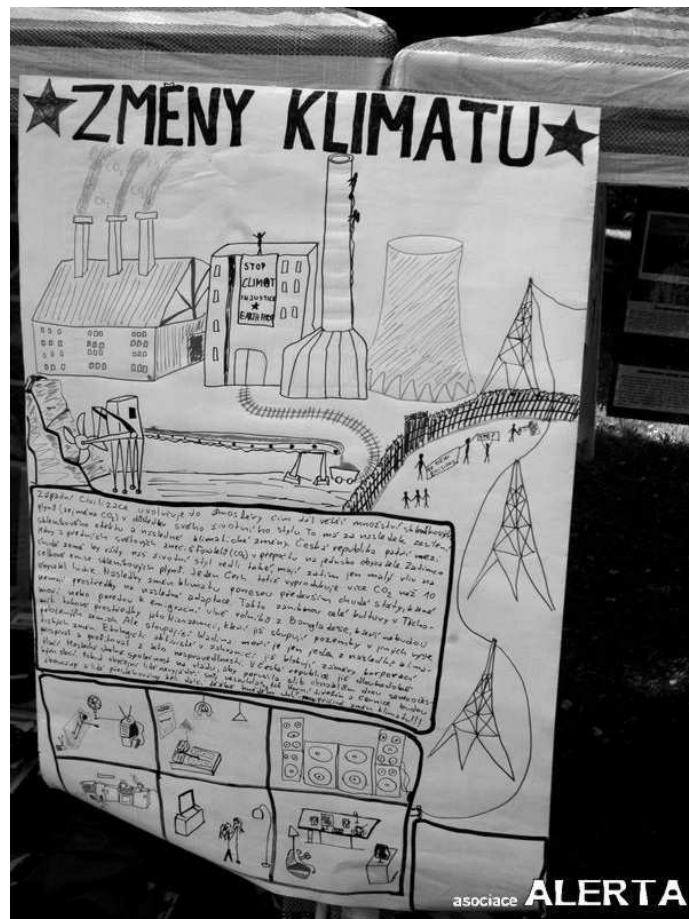
Mezi další formy ekonomického a ekologického útlu spadá problém externalit. V zájmu funkčnosti kapitalistického systému se stává jeho represivní složka stará o to, aby za vnější dopady ekonomické činnosti neplatil její původce, ale celá společnost. V případech, kdy vede dlouhodobá destruktivní ekonomická činnost ke katastrofě, dochází k ještě bizarnějšímu vztahu: život obyčejného člověka, postiženého katastrofou, je zcela v rukou majetné elity, jejíž činnost vedla k destrukci životního prostředí.

Tímto se dostáváme k dalšímu bodu. Stát se svými zásahy neslouží jako pojistka před destrukcí ekosystému. Stát je systémem sociální dominance, útlu a vykořisťování, stejně jako kapitalismus. Je organizován tak, aby reguloval veřejný dohled a participaci nad důležitými politickými rozhodnutími. Slouží jako další klíčová instituce, kterou je potřeba odstranit na cestě ke svobodné ekologické společnosti. Svou represivní činností, která uměle udržuje hierarchii, centralizaci a elity u moci, stojí v cestě uplatňování ekologických principů, jakými jsou trvale udržitelný život, decentralizace a diverzita.

Environmentální problémy pokládáme za průvodní jev jinak obtížněji pozorovatelného děje. Pokud neodstraníme tento děj, nemůžeme se ani vypořádat s problémy, které ho provází. Kořeny ekologické krize bují v krizi sociální. Ve společnosti, která je podrobena nerovnosti, hierarchii a útlu, zacházejí lidé stejným způsobem sami se sebou stejně jako se svým okolím. Dokud neodstraníme dominanci člověka nad člověkem, nemůžeme vytvořit racionální ekologickou společnost.

Anarchisté kladou důraz na utváření sociálního hnutí, založeného na principech přímé akce a solidarity. Dokud nebude existovat silná, zdola organizovaná opozice vůči systému hierarchie, pak jakékoli snahy o uplatnění ekologických principů přijdou vnač a ti, kteří těží z utrpení lidí a planety, nebudou naše volání slyšet.

**Za destrukci útlu člověka nad člověkem!
Za svobodnou, trvale udržitelnou společnost!**



Z deníčku freegana aneb olomoucký “dumpster diving” v létě

Podle mého názoru je ekologickým problémem číslo jedna nadměrná spotřeba západní civilizace. Každodenně spotřebováváme neúměrné množství zboží, aniž bychom se zamysleli, zda ho nutně potřebujeme. Neustálý koloběh konzumerismu je poháněn současným tržním systémem nastaveným na maximalizaci zisku za každou cenu. Nejen výrobou nesmyslů prodávaných díky reklamě na jedné straně, ale na druhé straně také vyhazováním mnoha užitečných věcí, které pouze ztrácejí tržní hodnotu nebo jejich majitelé o ně již neprojevují zájem.

A právě využívání nepotřebných nebo vyřazených věcí je smyslem freeganství, což znamená v podstatě životní styl, který namísto kupovaných věcí upřednostňuje věci vyhozené, které freegan nabývá pomocí takzvaného „dumpster divingu“ neboli vybírání věcí z popelnice či kontejneru nebo v jejich okolí. Tento možná pro někoho nevábný akt si většina společnosti spojuje s bezdomovci nebo sociálně slabými lidmi, ale u mnoha freeganů převládají nad sociálními motivacemi ty politické: nebudeme podporovat konzumerismus nákupem dalších výrobků pokud vyhazujeme velké množství těch, které nestíháme upotřebit. Freeganství obchází i současný trend, kdy se trh uzpůsobuje ekologickým preferencím spotřebitelů a nabízí všemožné bio a eko produkty. Dokonce si dnes vedle biopotravin a eko-drogerie můžeme koupit absurdity jako jsou zelené letenky. Tomuto všemu se freegan elegantně vyhýbá a říká si, že nenakupovat je prostě cool a mnoho věcí, které potřebuje k životu, si může prostě najít. Navíc koho by pořád bavilo poslouchat o „zeleném nakupování“, které se snaží prosazovat někteří ekologičtí aktivisté, a tím zakořeňují nakupování jako nedílnou součást našich životů? Západní trend v životním stylu – freeganství – se v současnosti rozrůstá i v Čechách a na Moravě. Tudíž se to již netýká jen evropských metropolí, ale i naší krásné historické Olomouce. Rád se o pár letních zkušenostech podělím.

Super a hypermarkety vyhazují velké množství kvalitních potravin, protože je nestíhají prodat. Vyplatí se jim mít na pultu přebytek, který se vyhodí, než dané zboží na pultu nemít. V Olomouci se vyhazují každý den desítky, možná stovky kilogramů potravin, aniž by byly nepoživatelné, ale jejich tržní hodnota je nulová (nebo blížká nule). S kamarády občas zajdeme pro zeleninu, ovoce a případně pečivo, kterých se vyhodí díky jejich nižší trvanlivosti největší množství. Pár supermarketů, které nemají dříč na vyhozené potraviny, velkou ostrahu nebo zamčené kontejnery, v Olomouci máme. Takto se získávají i některé potraviny, ze kterých vaří aktivisté Food Not Bombs Olomouc, o kterých jste si mohli přečíst v prázdninovém čísle Ekologických listů. Ovšem nelze získat všechno a freeganovy

možnosti jsou často omezené výhradně na zeleninu, ovoce a někdy pečivo. Tudíž po zvážení dalších možností jak získat jiné potraviny pro Food Not Bombs Olomouc stačil dobrý nápad, kde je získat. Byl to areál kolejí, ze kterých se v červnu stěhovaly stovky studentů na prázdniny – a jistě měli ve svých špajzkách množství potravin, které si neradi vozí domů. Znáám to z vlastních zkušeností, takže krátká letáková kampaň stačila k získání množství mouky, cukru, čaje, oleje a mnohých dalších potravin. Díky tomu může iniciativa Food Not Bombs Olomouc z těchto potravin vařit během září a října, aniž by aktivisté sahali do svých vlastních kapes. Studenti, kteří věnovali své nezkonsumované potraviny, si zaslouží dík.

Co lze jinak nalézt v olomouckých kontejnerech vychází na dlouhý seznam a nejsou to jen cibule, brambory, mrkev, brokolice, banány, pórek, ananas, okurky, jablka, bedýnky plné jahod, ale i hromada biozeleniny jako jsou rajčata nebo cuketky. Vzpomínky do minulosti mi zase připomínají jedno londýnské skladiště zeleniny a ovoce, kde jsem našel tak nepřeberné množství vyhozených tropických plodů, že jsem neznal ani jejich názvy. Takto na tom zatím našťestí nejsme, ale stačí mít dostatečnou kombinaci odvahy a štěstí a můžete nalézt třeba dva pytle plné koblih, jako se to povedlo kamarádům. Pak ovšem nastává otázka, kdo sní 1000 koblih? Naštěstí hladových krků je v Olomouci mnoho, takže ve finále se dostalo i na sociálně slabší. Samozřejmě nechci tvrdit, že noční návštěvy kontejnerů jsou jedinou možností jak se k potravinám dostat, někdo možná upřednostňuje jiný styl, a to se prostě zeptat šéfa a provozovatelů distribučních míst, výroben nebo restaurací o nějaký ten přebytek, jako to dělají kamarádi v Praze. Někdo si zase vychutná kontejner až na dno a někdo jenom tak šmejdí okolo. Prostě není žádný univerzální styl jak zabránit nadměrnému vyhazování a popohánění

koloběhu výroby a spotřeby.

S rostoucími teplotami v létě bohužel roste i kazivost potravin, takže přibývá i počet dnů, kdy si člověk u kontejneru řekne „dnes radši nic“ a jde si koupit na olomouckou tržnici zeleninu od místních zemědělců. Vtipné je, když potom dorazím na tržnici, kde jedna trhokyně prodává zboží, které se velmi nápadně podobá tomu, které nacházím v kontejnerech.

Nenechme se zmást, že se freegan pídí jen po jídle. V Olomouci lze nalézt i mnoho dalších krásných věcí, které se pro někoho staly nepotřebnými. Během letních měsíců jsem se obohatil o hromadu krásných a užitečných věcí, jako jsou „nové“ ručníky, vypraná prostěradla, ozdobná čajová miska (takovou jsem si dlouho přál, ale nenašel odvahu koupit), oblečení (až na jedny šortky žádné, které by se mi líbilo, protože většina nalezeného tvoří dámské oblečení), mýdlo (abych si mohl umýt ruce po nálezech), zrcadlo (které se díky mé neopatrnosti záhy rozbilo, ale doufám, že mi nepřinese sedm let smůly v nových nálezech) a mnoho dalších užitečných věcí.

Pokud ti připadá freeganství jako vzrušující životní styl, stačí se jen podívat ve svém okolí do nejbližší popelnice po něčem, co by se ti mohlo hodit. Je to vzrušující nacházet „nové“ věci a kolikrát se lze dočkat zajímavých překvapení nebo objevných nálezů, o které se můžete podělit i s kamarády, a proč ne, když je to navíc zadarmo. Nepodporuj již zbytečný konzum a další zbytečnou výrobu, přepni na život bez nákupů a nekonečného čekání s nákupním košíkem u pokladny. Pokud máš cokoliv, o co by jsi se rád podělil: zajímavou zkušenost, nápad jak lépe distribuovat vyhozené věci, nějaký super nález, který sám nezpracuješ nebo jenom názor na podobný životní styl, budu očekávat odpověď na mailu: green-action@safe-mail.net.

Jaromír Svoboda



FAB – federace bez členů

Prostřednictvím e-mailu jsme položili několik otázek aktivistům Bulharské anarchistické federace (FAB), Zlatkovi a Ivovi. Z jejich odpovědí se můžete dovědět něco o problémech vnitřní struktury této organizace a o pohledu bulharských anarchistů na dění v nedalekém Řecku.

Ahoj. Na začátek stručně představte vaši federaci. Existují v Bulharsku nějaké další anarchistické organizace? Spolupracujete s nimi? Jak?

Zlatko: Takže, naše organizace byla oficiálně založena roku 1919. Od té doby je její nejdelší období legální existence od roku 1990, kdy byla oficiálně znovuoobnovena původními členy, kteří přežili „komunistický“ útlak. V Bulharsku můžete narazit na lidi, kteří si nechávají říkat „anarchisté“ a nejsou součástí FAB. Jediná anarchistická organizace mimo FAB, o které vím, byla Anarchiresistence. Nevím ale, jestli stále existuje. Známe se osobně a občas koordinujeme naše akce, ale z různých důvodů mezi námi není silný vztah.

FAB je charakteristická faktem, že aktivisté FAB nemají žádný oficiální členský status. Jak to přesně funguje?

Zlatko: V podstatě myšlenka byla taková, že když je setkání, každě, koho ostatní dobře znají, může hlasovat. V praxi to funguje velmi dobře ve smyslu, že jsme nikdy neměli problémy typu: „Nechci, aby jsi hlasoval“ nebo něco podobného. Teď po pěti letech, co se spolupodílím na akcích FAB, jsem přesvědčený, že tento model nemůže vést k „silným“ rozhodnutím a je potřeba ho změnit.

Jaké jsou konkrétní nevýhody takového modelu organizace? Je FAB nějak kritizovaná kvůli své struktuře založené na neoficiálním členství?

Zlatko: Žádná kritika FAB v tomto směru mi není známa. Ale praktické problémy tu bezesporu jsou:

- Když je potřeba přijmout rozhodnutí, neví se, kdo bude na setkání pozván – neexistuje žádná formální cesta, jak všechny informovat. Každý upřednostňuje jiný způsob.
- Když je přijato rozhodnutí, není jasná zodpovědnost za jeho uskutečnění – v podstatě mnoho lidí se považuje za součást federace, ale jen někteří se doopravdy snaží naplňovat rozhodnutí organizace.
- Spousta lidí je pasivních, když dojde k diskusi nad organizačními problémy. Z různých důvodů si ve skutečnosti nepřipadají jako členové organizace, ale stále se za ně prohlašují.
- Máme představu o 50 až 100 lidech, kteří jsou ve FAB, ale doopravdy těžká (zodpovědná a dobře udělaná) organizační práce může být svěřena jen 10 až 15 z nich.
- Není zde žádný způsob, jak někoho požádat o spolupráci na organizační práci. Většinou se domnívá, že on je jen součástí práce, která ho baví.

Spolupracuje FAB s některou z evropských organizací mimo Internacionálu anarchistických federací (IFA)?

Zlatko: V této oblasti nemám přehled. Více bude vědět jistě Ivo. V každém případě máme stabilní vztahy s některými řeckými organizacemi.

Ivo: Ano, FAB spolupracuje s jinými evropskými organizacemi, kromě členů IFA, hlavně s těmi na Balkáně, protože si myslíme, že nejprve musíme vytvořit silnou balkánskou (a východoevropskou) síť. Máme vztahy s Antiautoritářským hnutím (Řecko), Anarchistickou federací (Turecko) (i když ne tak dobré), Anarchistickou frontou (Makedonie), Anarchosyndikalistickou iniciativou (Srbsko), Antifa (Bělehrad) a několika dalšími kolektivny se Srbska. Dál jsme ve spojení s MASA (Chorvatsko), Federací anarchistických skupin (Slovinsko), Svobodnou iniciativou (Rumunsko) a skupinou pro vytvoření rumunské anarchistické federace. Jsme také v kontaktu s Autonomní akcí (Rusko) a také s pár ukrajinskými skupinami.

Nyní k vašemu vztahu s Řeckem. Co si myslíte o tom, čemu se říká insurrekcionismus neboli povstalecký anarchismus?

Zlatko: Jestli se ptáte na akce občanů v Řecku (nejsem si přesně jistý, co insurrekcionismus znamená), líbí se mi coby součást lidového povstání. Když vyjdou lidé do boje, mohl by to být základ pro sociální změnu. Samozřejmě se mi nelíbí, když tam umírají lidé.



Organizátoři takových akcí musí znát svou zodpovědnost, než začnou.

Nyní, ačkoliv se to mnohým jeví jako jednotné a rozumné, nejde o reálnou alternativu. Nemyslím si, že řecké organizace mají něco skutečného, co mohou lidem nabídnout. Mají okolo sebe určité sympatie, ale to není dostačující základ reálné sociální změny. Možná opravdu postrádají aktuální popis jiného světa nebo skutečné ambice, aby na tom zapracovali, to nevím. Ale vidím, že jim něco chybí. Jinak by věci v Řecku vypadaly jinak.

Ivo: Mohu mluvit pouze o vlastním názoru, ale dovolím si tvrdit, že většina lidí ve FAB nemá zrovna v lásce takovýto typ anarchistických praktik vzhledem k tomu, že FAB podporuje organizovaný anarchistický komunismus a anarchosyndikalismus. Avšak myslíme si, že v některých situacích, když jste velmi naštvaní nebo chcete jakkoliv provokovat nebo stresovat establishment, můžete použít povstaleckou taktiku. Jistě, nemyslím si, že tyto taktiky povedou k nějaké převratné situaci, jako spíše k většímu utlačování ze strany státu. Ale coby způsob protestu (jako to udělali srbští anarchosyndikalisté) je to pochopitelné.

S Řeckem máme skvělé vztahy, hlavně s Antiautoritářským hnutím, ale také s ostatními skupinami, jako jsou Fabrika Yfanet (Soluň), některé skupiny v Athénách, Svobodný syndikalistický svaz nebo Člandestina (skupina solidarity s imigranty a uprchlíky). V minulosti jsme byli v kontaktu s Federací anarchistů Řecka, ta byla ale později rozpuštěna.

Myslíte si, že insurrekcionismus je lepší způsob praktické činnosti než například anarchosyndikalismus?

Zlatko: Způsob záleží na okolnostech. Samozřejmě že někteří lidé považují toto za nejlepší způsob pro Řecko. Já s tím úplně tak nesouhlasím, neboť stále myslím na to, čeho doteď dosáhli. Ale oni znají svou situaci lépe, takže si musí vybrat cestu sami. Co se týče Bulharska, tak tohle opravdu není cesta. Spoléhal bych se více na anarchosyndikalismus, i když není samospásný.

Ivo: Ne. Stejně jako většina aktivistů FAB si nemyslím, že insurrekcionismus je lepší nebo vede k nějakému převratnému řešení. Dokonce, i když nějaké akce insurrekcionistů mohou být obdivovány, tak víme, že tohle není cesta... Anarchosyndikalismus nabízí lepší konstruktivní teorie a praktiky, ačkoliv já si osobně myslím, že musí být trochu zmodernizovány. Ale obecně ve FAB nevidíme velké rozdíly mezi anarchokomunismem a anarchosyndikalismem – pro nás se jedná o dva rozdílné proudy s téměř stejným cílem. Dokonce někteří ve FAB začali pracovat na vytvoření anarchosyndikalistického svazu.

Co vaše dlouhodobější plány do budoucna?

Zlatko: Myslím, že musíme posílit organizaci. Máme pár fajn lidí, kteří opravdu pracují, a některé další, kteří nejsou příliš ztotožnění s organizací. Takže si myslím, že musíme udržet aktivní lidi u sebe a odmítnout kvantitu ve prospěch kvality. Na druhou stranu budeme jen parta nebo skupinka nadšenců, ne však organizace, která může vytvářet a plnit plány. Co se týče aktuálních plánů, prvním z nich by měla být právě samotná organizace. Ale nejprve musíme vytvořit stabilní strukturu.

Doufám, že nebudete příliš zklamaní, avšak taková je, z mého pohledu, naše situace.

Přeložila Adéla

Noam Chomsky: Íránská hrozba

Překlad článku o politice Spojených států na Blízkém východě z pera Noama Chomského, známého lingvisty a levicového antiautoritářského intelektuála, který 2. července 2010 vyšel na jeho webových stránkách.

Strašně íránské nebezpečí se považuje za nejbávanější zahraničně-politickou krizi, jíž čelí Obamova administrativa. Generál Petraeus v březnu 2010 před senátním výborem pro ozbrojené služby řekl, že „íránský režim představuje na státní úrovni primární hrozbu pro stabilitu“ v oblasti Blízkého východu a střední Asie. Pro globální zájmy Spojených států amerických je to nejdůležitější region a odpovídá za něj Centrální velitelství USA. Termín „stabilita“ zde má svůj obvyklý technický význam: pevně pod kontrolou USA.

Kongres v červnu 2010 posílil sankce proti Íránu a zároveň schválil ještě tvrdší postihy pro zahraniční společnosti. Obamova administrativa velmi rychle rozšířila útočné kapacity na afrického ostrova Diego Garcia. Ostrov prohlásila za své území Velká Británie a vyhnala jeho obyvatele, aby zde USA mohly vybudovat obrovskou základnu, kterou používají při útocích v oblasti Centrálního velitelství. Námořnictvo oznámilo, že na ostrov poslalo zásobovací loď, aby obsluhovala ponorky na atomový pohon s řízenými střelami. Na palubě mají i rakety Tomahawk, které mohou nést jaderné hlavice. Každá ponorka má mít stejnou útočnou sílu jako standardní bojová skupina letadlových lodí. Podle manifestu námořnictva USA, který získal glasgowský *Sunday Herald*, obsahuje vojenská výzbroj expedovaná Obamou 387 tzv. „Bunker bister“ používaných na odstřelování podzemních opevněných staveb. Plány na výrobu „těžké penetrační munice“ (MOP), nejničivějších bomb v konvenčním arzenálu, iniciovala Bushova administrativa, ale nechala je živořit. Když převzal úřad Obama, okamžitě plány urychlil a bomby se mají rozmístit o několik let dříve, než bylo původně plánováno. Míří výhradně na Írán.

Dan Plesch, ředitel Centra mezinárodních studií a diplomacie na University of London řekl: „Připravují totální destrukci Íránu. Bombardéry a rakety s dlouhým doletem jsou již dnes připraveny zničit během několika hodin 10.000 íránských cílů. (...) Palebná síla armády Spojených států amerických od roku 2003 vzrostla čtyřnásobně.“ Celý proces se urychlil za Obamovy vlády.

Arabský tisk informuje, že flotila USA (spolu s izraelským plavidlem) na cestě do Perského zálivu proplouvala přes Suezský průliv. Jejím úkolem je „realizovat sankce proti Íránu a dohlížet na lodě, které plují do Íránu a z Íránu.“ Britská a izraelská média přinášejí zprávu, že Saúdská Arábie připravuje koridor pro izraelské bombardování Íránu (Saúdská Arábie to popřela). Po návratu z Afghánistánu navštívil předseda Sboru náčelníků štábů, admirál Michael Mullen, Izrael, aby spojence NATO ujistil, že po výměně generála McChrystala za jeho nadřízeného, generála Petraeuse, se postup USA nezmění. Mullen se setkal s náčelníkem štábu IDF Gabim Aškenazim, vojenskými veliteli, tajnou službou a plánovacími jednotkami, aby pokračoval v každoročním strategickém dialogu mezi Izraelem a USA. Podle deníku Haaretz se setkání zaměřilo „na přípravu Spojených států a Izraele na možnost, že Írán bude schopen vyrobit jaderné zbraně.“ Haaretz dále informuje, že Mullen zdůraznil: „Vždy jsem se pokoušel na výzvy dívat z izraelské perspektivy.“ Mullen a Aškenazy spolu pravidelně komunikují přes zabezpečené připojení.

Přibývající výhrůžky o vojenském zásahu proti Íránu samozřejmě porušují Chartu OSN. Výslovně porušují rezoluci Rady bezpečnosti OSN číslo 1887 ze září 2009, která znovu vyzvala všechny státy diskutovat o jaderných tématech a řešit je mírovou cestou. Tedy v souladu s Chartou OSN, která zakazuje vyhrožování silou.

Někteří analytici, které bychom asi měli brát vážně, popisují íránskou hrozbu jako apokalypsu. Amitai Etzioni varuje: „USA se budou muset postavit proti Íránu, v opačném případě se budou muset vzdát Blízkého východu.“ Nic míň. Tvrdí, že pokud bude íránský jaderný program pokračovat, Turecko, Saúdská Arábie a další státy se začnou „přibližovat“ k nové íránské „supervelmoci“. Pokud použijeme méně zanicenou rétoriku, znamená to, že by se regionální společenství mohlo utvářet nezávisle na USA. V *Military Review*, časopise armády Spojených států, Etzioni vyzývá k útoku, který se nemá zaměřit pouze na íránská jaderná zařízení, ale i na další vojenské cíle včetně infrastruktury – čímž myslí civilisty.

„Takový vojenský zásah se podobá sankcím, i když se při něm používají tvrdší prostředky – způsobuje bolest, aby změnil chování.“

Pokud si na chvíli nebudeme všimnout takových ohnivých prohlášení, jaká přesně je íránská hrozba? Směrodatnou odpověď poskytují vojenské a zpravodajské zprávy pro Kongres z dubna 2010.

Brutální klerikální režim je bezpochyby hrozbou pro vlastní lid, i když v této věci spojence USA v oblasti nijak zvláštní nepřesahuje. Tím se však vojenská a zpravodajská hodnocení nezabývají. Spíše je zajímavá hrozba, kterou Írán představuje pro oblast a pro svět.

Zprávy objasňují, že íránská hrozba není vojenská. Vojenské výdaje Íránu jsou „ve srovnání se zbytkem oblastí relativně nízké“ a v porovnání s výdaji USA samozřejmě maličké. Íránská vojenská doktrína je přísně „obranná a navržená tak, aby zpomalila invazi a vynucovala si diplomatické řešení válečného stavu.“ Írán má jen „omezený potenciál vyslat svou armádu za hranice.“ Pokud jde o jaderné možnosti, „íránský jaderný program a vůle nechat si otevřenou možnost vývoje jaderných zbraní je nejdůležitější součástí íránské odrazující strategie.“

Ačkoli Írán nehrozí vojenskou agresí, neznamená to, že ho Washington může tolerovat. Íránský odstrašující potenciál se považuje za nelegitimní výkon suverenity, který je v rozporu s globálními plány USA. Ohrožuje kontrolu Spojených států nad energetickými zásobami na Blízkém východě, což byla už od 2. světové války vysoká prioritní plánovačů. Jistá vlivná osobnost upozornila na to (vyjadřujíc tak rozšířené přesvědčení), že kontrola nad těmito zdroji přináší „skutečnou kontrolu nad světem“ (A. A. Berle).

Íránská hrozba ale nezahrnuje jen zastrašení. Írán se snaží rozšířit svůj vliv. „Současný pětiletý [íránský] plán se pokouší rozšiřovat bilaterální, regionální a mezinárodní vztahy, posílit íránské vazby se spřátelenými státy a zdokonalit obranný a odstrašující potenciál. Když Írán obhajuje islámskou solidaritu, snaží se v souladu s tímto plánem zlepšit své postavení odporem proti vlivu USA a rozšiřováním vazeb s regionálními aktéry.“ Použijeme-li slovník generála Petraeuse, Írán se jednoduše snaží tento region „destabilizovat“. Invaze USA a vojenská okupace sousedů Íránu znamená „stabilizaci“. Íránské úsilí o rozšíření vlivu v sousedních zemích znamená „destabilizaci“, a proto je jednoznačně nelegitimní. Měli bychom poznamenat, že tento vysvětlující úzus je celkem běžný. Proto, když prominentní zahraničně-politický analytik James Chaco, bývalý redaktor vlivného časopisu vládnoucí třídy *Foreign Affairs* vysvětloval, že pro dosažení „stability“ v Chile bylo nutné „destabilizovat“ zemi (svržením zvolené Allendeho vlády a nastolením Pinochetovy diktatury), použil termín „stabilita“ v technickém významu správně.

Zprávy pokračují tím, že kromě již zmíněných zločinů Írán provádí a podporuje terorismus. Revoluční gardy „stojí za nejkrvavějšími teroristickými útoky posledních tří desetiletí.“ Patří mezi ně útoky na vojenská zařízení USA v oblasti a „od roku 2003 mnohé povstalecké útoky na koaliční a irácké bezpečnostní síly v Iráku.“ Írán navíc podporuje Hizballáh a Hamás, významné politické síly v Libanonu a Palestině (pokud by záleželo na volbách). Koalice, kterou založil Hizballáh, snadno získala hlasy voličů v posledních libanonských volbách (2009). Hamás zvítězil v palestinských volbách v roce 2006, což přesvědčilo USA a Izrael odstartovat krutou a syrovou blokádu Gazy a potrestat ty darebáky za to, že ve svobodných volbách volili nesprávně. Tyto volby byly jedinými relativně svobodnými volbami v arabském světě. Dle přesvědčení elity je normální obávat se demokratické hrozby a snažit se ji odvrátit, tento případ je ale poměrně nápadný. Zejména když USA zároveň důrazně podporují regionální diktatury, což zdůraznil Obama, když po cestě na svůj slavný projev k muslimskému světu v Káhiře mimořádně pochválil surového egyptského diktátora Mubaraka.

Teroristické útoky, které se připisují Hamásu a Hizballáhu, v porovnání s terorismem USA a Izraele v téže oblasti blednou. A přece stojí za to podívat se na ně lépe.

25. května se v Libanonu oslavoval Den osvobození, národní svátek, který připomíná, že Izrael po 22 letech odešel z jižního Libanonu. Byl to výsledek odporu Hizballáhu. Izraelský představitel (Efraim Sneh) situaci popisovali jako „íránskou agresi“ proti Izraeli v Izraelem okupované části Libanonu. To je také obvyklý imperiální

úzus. Proto prezident John F. Kennedy v jižním Vietnamu odsuzoval „útoky zevnitř, které jsou řízeny ze severu.“ Liberální hrdina Adlai Stevenson, Kennedyho velvyslanec při OSN, trestuhodně útoky jihovietnamského odporu proti Kennedyho bombardérům, chemické válce, programům shromažďujícím rolníky ve skutečných koncentračních táborech a dalším laskavým opatřením odsuzoval jako „domácí agresi“. Podpora severních Vietnamců krajanům na jihu okupovaném Spojenými státy je agrese, která netolerovatelně narušuje spravedlivou misi Washingtonu. Také Kennedyho poradci Arthur Schlesinger a Theodore Sorenson, považovaní za holubice, velebili intervenci Washingtonu, která měla zvrátit „agresi“ v jižním Vietnamu. „Agresi“ domorodého odporu, což věděli, pokud četli alespoň zprávy tajných služeb. V roce 1955 Sbor náčelníků štábů USA definoval několik druhů „agrese“, mezi nimi „*neozbrojenou agresi, tj. politický boj nebo podvratná činnost.*“ Příkladem mohou být povstání domácího obyvatelstva proti policejnímu státu zavedenému Spojenými státy nebo volby s nesprávným výsledkem. Tento jazykový úzus používají i odborníci a političtí komentátoři. V rámci panujícího předpokladu, že svět patří nám, to dává smysl.

Hamás odporuje Izraeli, jeho vojenské okupaci a nezákonným a násilným krokům na okupovaných územích. Obviňují ho z toho, že odmítá uznat stát Izrael (politické strany neuznávají existenci států). USA a Izrael Palestinu neuznávají. No nejen to. Celé desetiletí dělají vytrvale a rázně vše proto, aby zajistily, že ani v žádné smysluplné podobě nikdy nevznikne. Vládnoucí strana v Izraeli ve své kampani v roce 1999 vyloučila existenci jakéhokoli palestinského státu. Před desetiletím to byl krok ke kompromisu mezi oficiálními stanovisky USA a Izraele, podle kterého mezi Izraelem a Jordánskem nemůže vzniknout „*další palestinský stát*“. USA a Izrael rozhodly, že Jordánsko je „palestinský stát“. Na tom, čemu věří jeho zpátečníci obyvatelé a vláda, nezáleží.

Hamás obviňují z ostřelování izraelského osídlení na hranici. Bezpochyby je to zločin, i když násilí, které tím páchá, je jen zlomkem izraelského násilí v Gaze a na jiných místech. V této souvislosti je důležité pamatovat na to, že USA a Izrael přesně vědí, jak ukončit teror, který tak vášnivě odsuzují. Izrael oficiálně přiznává, že zatímco v roce 2008 částečně dodržoval příměří s Hamásem, Hamás na Izrael žádné rakety nevystřelil. Izrael odmítl nabídku Hamásu na obnovení příměří a v prosinci 2008 dal přednost spuštění vražedné a destruktivní operace Lité olovo proti Gaze. S plnou podporou USA a bez jakékoli důvěryhodné zámkiny, kterou by právně nebo morálně odůvodnil, provedl smělý čin vražedné agrese.

Navzdory vážným nedostatkům je vzorem demokracie v muslimském světě Turecko, které má relativně svobodné volby. Rovněž se stalo objektem tvrdé kritiky Spojených států. Nejextrémnější případ nastal, když se vláda v souladu s postojem 95% populace odmítla přidat k invazi do Iráku. Od Washingtonu si vysloužila ostré odsouzení za neschopnost pochopit, jak se má chovat demokratická vláda: podle našeho konceptu demokracie rozhoduje o politice názor Pána a ne téměř jednomyslný názor obyvatelstva.

Když se při přípravě dohody s Íránem o omezení obohacování uranu Turecko přidalo k Brazílii, Obamova administrativa se rozzuřila znovu. Obama v dopise brazilskému prezidentovi Lulovi da Silva iniciativu chválil. Zjevně předpokládal, že selže a poskytne propagandistickou zbraň proti Íránu. Když uspěla, USA zuřily a rychle dohodu podkopaly. V Radě bezpečnosti OSN prosadily rezoluci s novými sankcemi proti Íránu, které byly natolik nesmyslné, že je spokojeně schválila i Čína. Čína pochopila, že sankce nanejvýš zabrání, aby s ní západní zájmové skupiny soutěžily o iránské zdroje. Washington se opět otevřeně snažil zajistit, aby ostatní nezasahovaly do kontroly USA nad touto oblastí.

Není žádným překvapením, že Turecko (spolu s Brazílií) v Radě bezpečnosti OSN hlasovalo proti návrhu sankcí. Libanon, další člen rady z oblasti, se zdržel hlasování. Tyto kroky vyvolaly ve Washingtonu další zděšení. Agentura AP informovala o „*výjimečném napomenutí klíčového spojence NATO*“. Philip Gordon, špičkový diplomat Obamovy administrativy pro evropské záležitosti, varoval Turecko. Řekl, že jeho krokům v USA nerozumějí a že musí „*prokázat svou věrnost partnerství se Západem*“.

Také politická třída tomu rozumí. Steven A. Cook, expert Rady pro mezinárodní vztahy (Council on Foreign Relations), poznamenal, že kritická otázka nyní zní: „*Jak udržíme Turky v kurzu?*“ – aby se jako dobří demokraté drželi příkazů. Titulek *New York Times* vystihl převládající postoj: „*Dohoda s Íránem je skvrna na odkazu brazilského lídra.*“ Jinými slovy, udělejte, co řekneme, protože jinak...

Nic nenaznačuje, že další země v oblasti jsou sankcím nakloněny více než Turecko. Podívejme se například na opačnou stranu hranice. Pákistán a Írán se sešly v Turecku, aby podepsaly dohodu o novém ropovodu. Spojené státy se ještě více obávají toho, že by se ropovod mohl prodloužit do Indie. Smlouva mezi USA a Indií z roku 2008, která podporuje indický jaderný program (a nepřímo program výroby jaderných zbraní), měla podle Moeda Yusufa, jihoasijského poradce Institutu USA pro mír, zabránit Indii v připojení k ropovodu. Vyslovil tak obecně přijímanou interpretaci. Indie a Pákistán jsou dvě ze tří jaderných mocností, které odmítly podepsat Smlouvu o nešíření jaderných zbraní (NPT). Třetí je Izrael. Všechny vyvinuly jaderné zbraně s podporou USA a dělají to dosud.

Žádný rozumný člověk nechce, aby Írán nebo kdokoli jiný vyvíjel jaderné zbraně. Prohlášení Blízkého východu za zónu bez jaderných zbraní je jedním ze způsobů, jak tuto hrozbu zmírnit nebo eliminovat. V květnu 2010 se téma (znovu) vynořilo na konferenci o Smlouvě o nešíření jaderných zbraní v centrále OSN. Egypt, který předsedal 118 zemím Hnutí nezúčastněných, navrhl, aby konference podpořila plán požadující začít v roce 2011 rozhovory o vytvoření bezjaderné zóny na Blízkém východě. V roce 1995 na hodnotící konferenci o NPT Západ včetně USA s takovou žádostí souhlasil.

Washington stále formálně souhlasí, ale domáhá se toho, aby Izrael dohodě nepodléhal (a vůbec nevěděl, zda by se takovému opatření podřídil sám). Ministryně zahraničních věcí Hillary Clintonová na konferenci o NPT prohlásila, že čas na vytvoření zóny ještě nedozrál. Washington trvá na tom, že žádný návrh, který požaduje, aby se izraelský jaderný program dostal pod patronát Mezinárodní agentury pro atomovou energii nebo aby signatáři NPT (konkrétně Washington) zveřejňovali informace o „*izraelských jaderných zařízeních a aktivitách a informace o předchozích jaderných transferech do Izraele*“, není možné přijmout. Obamova úniková technika spočívá v přijetí izraelského postoje, podle kterého musí být každá souhrnná mírová dohoda podmíněná. Tak ji USA mohou donekonečna odkládat, jak to pomocí mimořádných a dočasných výjimek dělají už 35 let.

Agentura AP informovala, že ve stejné době šéf Mezinárodní agentury pro atomovou energii Yukiya Amano požádal ministry zahraničních věcí 151 členských států, aby se podělili o názory na to, jak realizovat rezoluci, která požaduje „přistoupení“ Izraele k NPT a zpřístupňuje jeho jaderná zařízení dohledu agentury.

Jen zřídka se zmiňuje, že USA a Velká Británie nesou za vytvoření zóny bez jaderných zbraní na Blízkém východě mimořádnou odpovědnost. Když se v roce 2003 pokoušely zajistit chatrné zákonné krytí pro invazi do Iráku, odvolaly se na rezoluci Rady bezpečnosti OSN číslo 687 z roku 1991, která vyzývala Irák, aby ukončil vývoj zbraní hromadného ničení. USA a Velká Británie prohlásily, že nic takového neudělaly. Nemusíme se zdržovat výmluvami. Rezoluce ale zavazuje signatáře k založení zóny bez jaderných zbraní na Blízkém východě.

Můžeme dodat, že když USA trvají na udržování jaderných zařízení na ostrově Diego Garcia, porušují dohodu o zóně bez jaderných zbraní, kterou založila Africká unie. Washington tak evidentně nadále blokuje vytvoření zóny bez jaderných zbraní v Pacifiku, když se ze zóny snaží vyjmout na něm závislé území.

Obamova rétorická oddanost nešíření jaderných zbraní si získala mnoho chvály a dokonce i Nobelovu cenu za mír. Jedním praktickým krokem tímto směrem je zakládání zón bez jaderných zbraní. Dalším je ukončení podpory jaderných programů tří zemí, které nepodepsaly NPT. Rétorika a činy se (jak to často bývá) téměř vůbec neporovnávají. V tomto případě jsou ve skutečnosti v přímém rozporu. Fakta, které jsme zde v krátkosti přezkoumali, si získávají jen malou pozornost.

USA namísto přijetí praktických kroků ke snížení opravdu strašlivé hrozby šíření jaderných zbraní provádějí rozsáhlá opatření, která mají posílit kontrolu nad životně důležitou oblastí se zásobami ropy na Blízkém východě. Pokud nestačí jiné prostředky, použijí i násilí. Ať jsou důsledky jakkoliv kruté, v rámci převládající imperiální doktríny se to dá pochopit a dokonce považovat za rozumné. Je to další ilustrace „*divošské nespravedlnosti Evropanů*“, pro kterou Adam Smith v roce 1776 tak lamentoval. Jejich řídicí centrum se od té doby přesunulo do imperiálního osídlení na druhé straně oceánu.

Zdroj:

<http://www.chomsky.info/articles/20100702.htm>

45 let od povstání černochoů ve Watts

V srpnu uplynulo 45 let od otevřeného černošského povstání, které vypuklo 11. srpna 1965 v Los Angeleském ghettu Watts. V létě 1965 vyšli chudí afroameričané z pěti ghett, aby rozpoutali tvrdé bitvy s policií. Nejtvrďší střety zažilo černošské ghetto Watts. Kolem 10.000 černochoů po šest dnů rabovalo ve dne v noci obchody, demolovalo administrativní budovy, rozbíjelo restaurace a ničilo zkrátka vše, co patřilo bělochům. Toto povstání muselo potlačit asi 15 000 vojáků a policistů.

Příčinou rebelie byla bída, špatné životní podmínky, nedostupnost vzdělání a nezaměstnanost. Měla ji na svědomí především černošská mládež z ghett. Jejich rodiče se vydali hledat lepší život, než který měli na americkém jihu. Bohužel záhy pochopili, že se dostali do bezvýhodné situace. Vyskytly se nové, daleko zásadnější problémy. Rodiče se s tímto jakž takž smířili, ale jejich děti ne. Nechtěli se smířit. De-segregace a volební právo pro ně nic neznamenalo.(1)

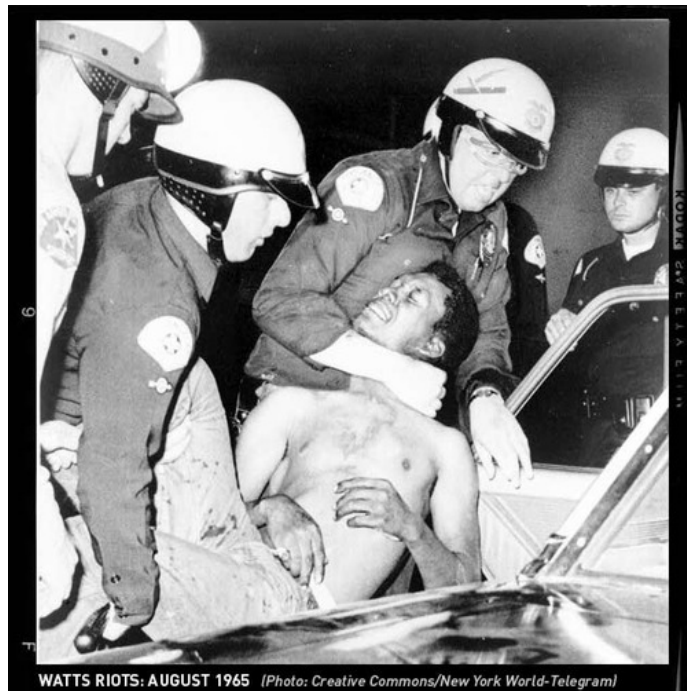
Rasová nespravedlnost a diskriminace vyprovokovala povstání, které zanechalo 34 mrtvých, 1.032 zraněných a téměř 4.000 zatčených. Na majetku byly způsobeny škody ve výši 40 milionů dolarů. Nepokoje zažehly události, které se nezdají tak vážné. Kalifornský policajt Lee Minikus zastavil Marquetta Frye, o kterém se domníval, že řídí pod vlivem alkoholu. Frye neprošel testy střízlivosti, které zahrnovaly chůzi po čáře a dotek nosu. Byl zatčen. Minikus zakázal bratrovi Fraye, aby odvezl vůz domů a posléze došlo k jeho zabavení. Na podporu Marquetta Frye se sešel dav, který rostl a rostl. Poté, co začali chudí afroameričané pokřikovat na policii, házet na ně různé předměty včetně kamení, došlo k zatčení Fryeho bratra RONALDA a matky MARQUETTE.(2) Tyto události byly poslední kapkou do poháru, který přetekl. Ghetto Watts povstalo proti nadvládě a útlaku bílých, rasismu a státu, který za vším stál.

Calvin Broadbent o událostech napsal: „S tím, jak afroameričané obsadili ulice a zahájili masové protesty proti ekonomickému útlaku bílých a policejní brutalitě, odstartovalo povstání ve Watts novou, více militantní éru hnutí za občanská práva. Jenomže mainstreamová média vyobrazovala rebelii pouze jako nezákonnou destruktivní činnost. Neexistovalo žádné úsilí o porozumění důvodům, které za nepokoj stály. V tisku se neobjevilo žádné vyjádření protestujících černochoů. V Los Angeles Times nebyl v té době zaměstnán žádný novinář tmavé pleti.“

Ghetto Watts bylo od čtyřicátých let obýváno převážně chudými a námezdně pracujícími černochoy. Od šedesátých let se stávalo terčem intenzivních výlevů rasové nesnášenlivosti a nespravedlnosti ze strany represivních složek státu. Obyvatelé se stávali terči policejní brutality, diskriminace v oblasti bydlení a nerovného přístupu k veřejným službám. Militantnímu průběhu vzpoury

nezabránil ani fakt, že dva dny před jejím vypuknutím podepsal prezident Lyndon Johnson zákon o volebním právu.

Paní Ovelmar Bradley, která krátce po zatčení Marquetta Frye přijela do oblasti Avalon navštívit své příbuzné, popsala jakým způsobem policie vyprovokovala násilí ze strany afroameričanů: „Namísto přijelo 25 až 30 policejních aut se spuštěnými sirénami. Pokud by policie nepřišla za takového povyku, nevyběhlo by tolik lidí ze sousedství, aby se přesvědčili, co se děje. Se svým manželem jsme viděli, jak 10 policajtů bije jednoho muže. Na lidi ze sousedství pokřikovali: 'Vypadněte odsad' negrové. Všichni negrové, vypadněte odsad!'“(3) Podle Earla Ofari Hutchinsona, píšíciho pro server *New America Media*, se 45 let po událostech situace ve Watts příliš neliší od té, která předcházela zmiňovaným nepokojům. Čtvrt stále čelí ostré policejní pozornosti a represii.(4)

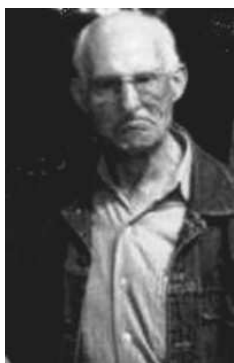


WATTS RIOTS: AUGUST 1965 (Photo: Creative Commons/New York World-Telegram)

Zdroje:

- (1) Ravenak, Metacnity: *Boj za rasovou rovnoprávnost / Martin Luther King*
- (2) Wikipedia. Org: Watts Riots
- (3) Infoshop.org: Watts Uprising - August 1965
- (4) Earl Ofari Hutchinson: *The Watts Riots—Forty-Five Years after the Flames*

Nekrolog: Diego Giménez Moreno



6. června 2010 zemřel v brazilském Sao Paulo veterán Španělské občanské války Diego Giménez Moreno. Bylo mu 99 let a trpěl příznaky Parkinsonovy choroby.

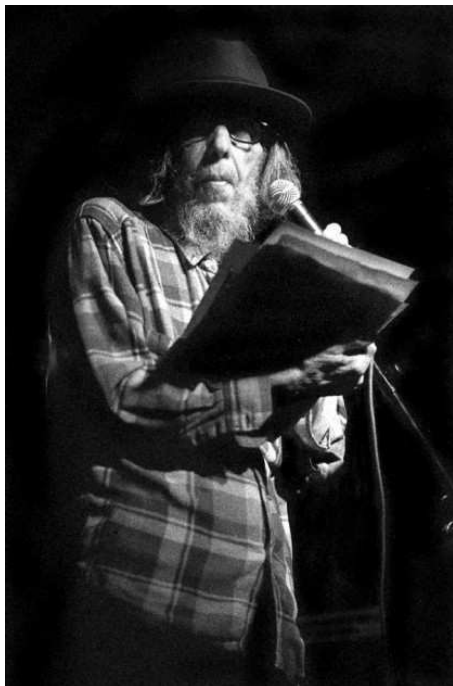
Diego se narodil 10. dubna 1911 v Jumille v provincii Murcia na jihovýchodě Španělska. Po smrti svého otce, když mu bylo 17 let, se zapojil do španělského anarchistického hnutí. Skrze Federación Ibérica de Juventudes Libertarias se dostal k myšlenkám svobodného naturismu ve spojení s vegetariánstvím a abstinencí. V roce 1931 vstoupil Diego do anarcho-syndikalistické organizace CNT a stal se sekretářem místního Syndikátu grafických umění. O pět let později se účastnil nejvýznamnější události v dějinách anarchismu – Španělské revoluce, když se připojil k legendární Durrutiho koloně v boji proti fašismu.

Po porážce lidové fronty frankistickými jednotkami byl Diego zatčen a poslán do koncentračního tábora Mauthausen v Rakousku, z kterého se mu podařilo uprchnout do Francie. V roce 1942 přesídlil do Sao Paulo a stal se členem místní anarchistické skupiny Sociedade Naturista Amigos de Nossa Chácara a Centra sociální kultury.

Diego byl v brazilském anarchistickém hnutí velmi respektován. Jeho přednášky o občanské válce a jeho obhajoba minimální spotřeby a střízlivosti měly velký vliv na mladší i starší anarchisty a anarchosyndikalisty. Některé z jeho myšlenek můžete najít v knihách *Mauthausen: Campo de Concentração e de Extermínio*, *Três Depoimentos Libertários a Anarquistas: Ética e Antologia de Exit*. Diego psal také články do francouzského anarchistického časopisu *Le Combat Syndicaliste*. Historie jeho životního boje zůstává inspirací celému hnutí. Jeho zkušenost, morální síla a charakter budou chybět.

„Musíme se vzdát svých nezdravých návyků. Jinak nehájíme naše zájmy, ale zájmy kapitálu. Musíme být jako had, který se zbaví své staré kůže, aby mohl mít novou.“ – Diego Giménez Moreno

Zemřel zpěvák The Fugs, Tuli Kupferberg



„Naším cílem bylo udělat revoluci. Byla by úplnou revolucí, ne jen ekonomickou nebo politickou. Měli jsme utopické ideály, a takové jsou těmi nejlepšími.“ Těmito slovy se vrátil k šedesátým rokům, v nichž sehrál neopominutelnou roli, v rozhovoru pro *Perfect Sound Forever* zpěvák kontroverzní a bojovné politické kapely The Fugs, která byla mostem mezi folkem a punkem, Tuli Kupferberg. Básník a hudebník zemřel ve svých v šestaosmdesáti letech na Manhattanu v pondělí 12. července 2010.

Podle jeho přítele, hudebníka Eda Sanderse, jej trápilo po dvou mrtvicích, které utrpěl v loňském roce, špatné zdraví.

The Fugs byly podle svého dlouholetého kritika z magazínu *Village Voice* Roberta Christgaua „prvním skutečným undergroundovým bandem z Lower East Side“.

Podle Bena Sisartia z listu *The New York Times* byly The Fugs jak nejinfantilnější, tak nejvzdělanější rockovou skupinou 60. let. Některé jejich skladby byly příkladně prosté, jiné se hodily na univerzitní semináře (například „Ah, Sunflower, Weary of Time“, založená na básni Williama Blakea). A všechny hrála kapela s příkladnou nenucenou radostí, již jako by položila základní kameny punk rocku.

Písněmi jako „Kill for Peace“ získali Fugs právem postavení agresivně protiválečné kapely, jejíž produkce jako by byla ovlivněná absurdním dramatem.

The Fugs hráli na řadě protiválečných shromáždění, včetně onoho v Pentagonu v roce 1967, které zaznamenal Norman Mailer ve své knize *Armády noci*. (S Mailerem toho The Fugs pojilo víc, název si ostatně vypůjčily z jeho knihy *Nazi a mrtví*). The Fugs vznikli v roce 1964 v Sandersově obchodě Peace Eye Bookstore, někdejší prodejně košer masa na East

10th Street na Manhattanu. Od té doby byl Kupferberg, v té době již čtyřicátník, něčím jako beatnickou celebritou. Byl uznávaným básníkem a vydával undergroundové literární magazíny jako například *Birth and Yeah*.

Renomé získal i jako inspirace pro báseň Allana Ginsberga *Kvílení*. Jak autor básně, tak Kupferberg přiznali, že zakladatel The Fugs byl oním, kdo „skočil z Brooklynského mostu, fakt se to stalo a odešel nepoznán a zapomenut“ – tahle Ginsbergova slova jsou odkazem na sebevražedný pokus (ovšem z Manhattanského, nikoli Brooklynského mostu), který spáchal v roce 1945.

Proslulost, kterou díky téhle příhodě získal, vynesla Kupferbergovi doživotní trápení. Lidé „mě potom obtěžovali otázkami jako ‘Ach, fakt jsi skočil z Brooklynského mostu?’, jako kdyby to byl nějaký skvělý výkon,“ vyprávěl později.

První album The Fugs *The Village Fugs Sing Ballads of Contemporary Protest, Points of View and General Dissatisfaction* vyšlo v roce 1965, rok po založení kapely. Skupina se stala stálou „položkou“ na menu undergroundových galerií, divadel i protiválečných protestů. Na koncertech byl Kupferberg často maskotem, harlekýnem kapely. Někdy sehrával satirické pantomimy (jako například tu, jak se americký voják promění v nacistu), někdy vůbec nezpíval.

Na pozdějších albech kapela sestavu mnohokrát měnila a dosáhal daleko profesionálnějšího zvuku, její sprostá témata ale byla důvodem, proč byla také mnohokrát vyhozena z oficiálních hudebních vydavatelství.

Se svými rozevlátými vlasy a huňatou bradkou ztělesňoval estetiku hippies, sám ale tvrdil, že je spíš bohém. Tenhle termín mu totiž symbolizoval oddanost umění a odmítnutí omezujících buržoazních hodnot. Jedna z knih Tuliho Kupferberga nesla název *Tisíc a jeden způsob, jak žít bez práce*. A po desetiletí byl její autor vidět na Lower Manhattanu, jak na ulici prodává své kresby. Byl dědečkem pro celé generace nonkonformistů.

Za jeho lotrovinami se však skrýval hluboký básnický a hudební intelekt, který čerpal z jeho židovských a východoevropských kořenů. Soustředil se na to, co nazýval jako „para-písně“, které adaptovaly a někdy satirizovaly staré písně, jimž dávaly nové texty. A některé ze skladeb The Fugs, jako například „Morning, Morning“, měly svůj původ v židovských náboženských melodiích.

Naphtali Kupferberg se narodil v New Yorku 28. září roku 1923. Vyrostl v Lower East Side a už jako teenager se stal fanouškem jazzu a levicovým aktivistou. V roce 1944 vystudoval Brooklyn College a začal pracovat jako knihovník zdravotnické literatury.

„Jeden čas jsem chtěl být doktorem, jako každý slušný židovský kluk,“ vzpomínal

v roce 2003 v rozhovoru s Edem Sandersem. Místo toho začal psát básně na aktuální témata a humorné kousky, přispíval do magazínu *The Village Voice* a jiných tiskovin.

Poté, co se The Fugs v roce 1969 rozešli, vystupoval Kupferberg s dvěma dalšími skupinami, Revolting Theater a Fuxxons. A dál psal.

The Fugs se čas od času dávali zase dohromady, poprvé to bylo v roce 1984. Nedávno podle Sanderse Kupferberg dokončil svou část pro nové album *Be Free: The Fugs Final CD (Part Two)*. Kromě toho publikoval na You Tube svá nemravná videa postavená na známých aforismech, které nazýval jako „perverbs“.

Zůstala po něm žena Sylvia Topp, tři děti Joseph Sacks, Noah Kupferberg a Samara Kupferberg a tři vnoučata.

Ke své účasti na revoltě šedesátých o třicet let později let řekl: „Hnutí, které vyrostlo, mělo spoustu problémů. Mnoho věcí nebylo tak zakořeněných, zakotvených, jak jsme si mysleli. Technologická revoluce a pohyb světa kapitálu vytvořily problémy, o nichž si nikdo nemyslel, že by mohly nastat. Šedesátá léta se nikdy nespojila. Bylo to v zásadě hnutí mladých a v podstatě hnutí střední třídy, mužské hnutí. To nestačí. V hnutí byli studenti, ale jeho velkou část a velkou část předchozí radikální historie vcucla válka. Bylo v něm hodně „dospělých“, akademiků a obyčejných lidí, ale kořeny hnutí nebyly dostatečně hluboké a jeho analýza (marxistická a anarchistická) nestačila na to, aby se chopila role. Nevěděli jsme, jak se od našich dobrých myšlenek dostat ke společnosti, kterou jsme chtěli. Pak to všechno začalo kolabovat, když válka skončila. Síly staré společnosti, náboženství a tradice, byly samozřejmě silnější, než jsme si mysleli. Takže vše pokračovalo a pokračuje. Pořád nám schází ideologie, která by nás z toho dostala. Nikdy jsme se nespojili s pracující třídou – a její členové se dnes, zdá se, rozplývají a ztrácejí v mikročipech – existuje spousta „nadbytečných“ lidí. Potřebujeme pochopit, co se děje, protože všechno se vymklo kontrole, zejména naší kontrole. My, my dnešní radikálové, máme jen malý vliv. Šedesátá léta byla naprostým překvapením, protože v padesátých se americká společnost vzpamatovávala z 2. světové války a vrátit se do školy a mít rodinu bylo vše, co si mladý muž přál. Žádná politika neexistovala. Pak přišly šedesáté roky. Nikdy nemůžeš předpovídat, co se stane, protože v lidské povaze je zakotveno, že dřív, než něco uděláš, dokážeš snést spoustu útlaku. Někdy možná uděláš špatnou věc. Nemáme odpovědi, kdyby nám ale dali šanci... Nebylo to úplně selhání, protože spousta věcí, v něž jsme věřili, si vyžádá hodně času, než bude zrealizována. Nebyli jsme idealisté. Jen jsme ony věci dávali najevo a učili se od jiných lidí.“

-jas-

V Soluní byla otevřena první samosprávná restaurace

V pondělí 7. června 2010 byla v centru řecké Soluně otevřena samosprávná restaurace Barthelonika. Restaurace, kterou řídí sami pracující, rozjela svou činnost v důsledku oznámení původního majitele, že bude podnik na další tři měsíce (během letní sezóny) zavírat a o jeho dalším osudu se rozhodne pravděpodobně až během září. Pracující oponovali, že není důvod přerušovat chod restaurace, která vydělává.

A tak uzavřeli neformální dohodu, podle níž se sami pracující postarají o chod restaurace během následujících dvou měsíců a předejdou tak hrozbě nezaměstnanosti. Nyní restaurace Barthelonika, jak sami říkají, „funguje normálně i bez šéfů, manažerů a hierarchických vztahů. Všichni společně rozhodujeme, společně hledáme dodavatele a staráme se tady o to.“ „V atmosféře krize nás, pokud akceptujeme rozhodnutí šéfů bez námitek, nečeká nic dobrého“, zdůrazňují.

Ihned po převzetí řízení restaurace zlevnili veškeré jídlo o 30% a vyzvali obyvatele Soluně, aby podpořili jejich samosprávný projekt. V neděli byla kuchyně z Bartheloniky přemístěna na Festival proti rasismu, jehož se pracující z restaurace rozhodli zúčastnit a vařit pro jeho návštěvníky.

Pracující z restaurace Barthelonika vydali prohlášení, kde vysvětlují svůj krok a zároveň volají po solidaritě:

Protí uzavření restaurace Barthelonika

Podpořte restauraci pod správou zaměstnanců!

Od pondělí 7. června vedou restauraci Barthelonika sami pracující, a proto také žádají o pomoc a podporu všechny soluňské pracující.

Před dvěma týdny nám majitel restaurace oznámil, že podnik dost dobře nefunguje a měl by se na další tři měsíce zavřít. Dále, že je

nejisté, zda bude znovu otevřen během září. Také nám sdělil, kolik z nás zde bude moci nadále pracovat a za jakých podmínek – a že všichni zaměstnanci restaurace by měli být okamžitě propuštěni, zatímco by ale odstupné dostali až někdy v říjnu... tedy pokud budou vůbec peníze na nějaké odstupné.

Jako zaměstnanci v potravinářském průmyslu víme velice dobře, že vyhazov by v dnešní době hluboké ekonomické krize a útoků vůči právům pracujících znamenal octnout se dlouhodobě na dlažbě. Z tohoto důvodu jsme se rozhodli jakožto pracující nesklonit své hlavy a vzali jsme vše do svých rukou. Požadovali jsme, a také jsme toho dosáhli, od vedení restaurace, aby zaplatilo nějaké výdaje a naše vlastní pojištění – a nyní sami řídíme restauraci na následující dva měsíce (červen a červenec), zatímco v září si vybereme dovolenou jako obvykle.

Jako zaměstnanci restaurace Barthelonika jsme rozhodnutí, že nedovolíme uzavření restaurace, ve které pracujeme, a také nedopustíme, aby byla zavřena jakákoliv restaurace a propuštěn nějaký kolega. Z tohoto důvodu voláme po solidaritě s bojem našich kolegů v restauraci Banquet.

Restaurace Barthelonika zůstane pod naší správou skrze společná shromáždění. Rozhodnutí týkající se chodu budou přijímána většinou hlasů a budou respektována všemi spolupracovníky. Cokoliv zůstane jako profit bude distribuováno rovně mezi všechny zaměstnance. Všichni z nás, pracujících, budou pracovat stejný počet hodin, na stejné pozici, kde jsme pracovali předtím.

Také jsme se rozhodli nabídnout 30% slevu všem hostům restaurace.

Vyzýváme všechny pracující, mládež a obyvatele Soluně k aktivní podpoře naší snahy rozběhnout restauraci, abychom zachránili svoje pracovní místa a nestali se nezaměstnanými a chudými.

Pracující z restaurace Barthelonika

Svobodu pohybu pro imigranty

Prohlášení evropských organizací na síti Anarkismo.net k jejich mezinárodní kampani, která se zaměřuje na práva imigrantů:

V posledních letech začaly xenofobie, rasismus a strach z ekonomického dopadu migrantů ovládat politické debaty uvnitř mnoha evropských zemí.

Imigrace je nevyhnutelný efekt hospodářské a vojenské politiky, kterou evropské státy vedou; výsledkem společného úsilí tomu předejít je rasismus a neochota čelit důsledkům na domácí půdě.

Reakcí mnoha někdejších hlasatelů globalizace je přijímání řady opatření, která mají za cíl zabránit migraci. Evropa přijala častou migrační politiku, podepsala smlouvy regulující práva uprchlíků a zesílila hraniční kontroly po svém obvodu. Základním předpokladem se stalo, že tito lidé nesmí být vpuštěni dovnitř. V procesu omezování imigrace porušují evropské země mezinárodní konvence o lidských právech.

Kombinace poptávky kapitálu po nedůstojné práci a zoufalství sužující nelegální migranty vede pracující k přijímání podřadné práce, čili nárůstu ilegální práce hluboko pod podmínkami, v nichž se nachází širší třída pracujících. To také pomáhá ke stlačování mezd a zhoršování pracovních podmínek. Kapitalistům se vlastně podařilo využívat migrační politiku k tomu, aby získali levnou pracovní sílu.

K dovršení toho všeho přijaly evropské státy politiku, která výrazně okleštila práva imigrantů. Rozšířené je užívání detenčních (zadržovacích) zařízení, určených pro lidi, o jejichž právním statutu není dosud rozhodnuto, nebo jejichž žádost byla zamítnuta, ti zde pak čelí zadržování po dlouhou dobu. Právní rámec migrace de facto kriminalizuje migranty. Detence a persekuce migrantů v Evropě způsobuje velké utrpení a podporuje vytváření podtřídy neobčanů.

Evropská unie sama o sobě je obzvláště zaměřena na uzavření hranic pomocí programů, jako je Haagský program a EU pro tento případ vytvořená agentura Frontex, jejíž práce je zcela založena na myšlence, že imigrace a migranti jsou vnitřním problémem. Tato agentura má na starosti evropské pohraniční policejní sbory, které provádějí represivní operace (jako kolektivní zatýkání a deportace) bez jakékoliv kontroly.

Tak jako se libertiniští socialisté stavěli proti třídnímu vykořisťování a státu, je nyní důležité, abychom my rozvinuli důkladnou analýzu těchto otázek a našli efektivní způsob, jak bojovat proti nárůstu xenofobie, represivní státní politiky zaměřené na migranty a nelidskému zacházení s uprchlíky. Navíc se musíme pokusit spojit tyto boje s širším třídním zápasem v Evropě, aby se tak znovuposlilo internacionální vědomí v organizacích pracující třídy.

Jako internacionalisté jsme proti jakýmkoli hraničním či bariérám mezi lidmi a bráníme se zesilování hranic kolem EU. Hodláme bojovat proti všem druhům xenofobie nebo rasové diskriminace vůči migrantům a domorodým etnickým menšinám.

Jakožto anarchokomunistické organizace podporujeme:

- svobodu pohybu a rovná práva pro všechny, se zvláštní pozorností k ženám,
- právo všech žít a pracovat v zemi podle své volby,
- konec svévolného zatýkání,
- uzavření všech detenčních center,
- konec deportací,
- zrovnoprávnění všech ilegálních migrantů
- zrušení všech evropských nařízení a dohod.

26. 7. 2010, *Alternative Libertaire (Francie), Workers Solidarity Movement (Irsko), Federazione dei Comunisti Anarchici (Itálie), Motmakt (Norsko), Organisation Socialiste Libertaire (Švýcarsko)*

Co dělat, když hoří?

K otázce, jak zacházet se sexuálním násilím

Hlavním tématem Existenci č. 2/2010 bylo sexuální násilí. K tomuto tématu jsme se jedním příspěvkem do diskuse vrátili i minulém čísle a činíme tak i v tomto. Ilustrací toho, jak se na tuto problematiku koukají jinde, může být text berlínské skupiny GAP – Gruppe Antisexistische Praxis.

Cílem tohoto textu je představení základů antisexistické praxe a možnosti, jak lze rychle jednat, jste-li v situaci, kdy ve vašem okolí došlo k útoku nebo znásilnění. Při psaní tohoto textu jsme vycházeli ze zkušeností naší smíšené (žensko-mužské) skupiny, která z levicově radikální perspektivy a v takto politicky orientovaných diskusích konfrontuje sexismus a sexuální násilí. Většinu naší práce představuje konkrétní podpora sexuálně napadených a souběžně s tímto vypořádání se s konkrétními „případy“ v rámci levice. Tento text může odrážet jen části naší praxe a měl by být spíše uveden do kontextu ve sborníku, který by se zabýval a do hloubky diskutoval celou řadu pojmů.

Sexistická normalita a levice

V rámci levice by se asi většina lidí označila za „antisexisticky smýšlející“ a souhlasila by s názorem, že téma antisexistismu je důležité. Dopřát si nálepku antisexistismu je v levicově radikálních prostorech a skupinách standardem a částečně patří téměř až k image scény. Na realitu to má bohužel malý vliv, většinou nejde o více než holé fráze a onálepkování sebe sama. Právě proto je důležité si uvědomit, že sexistické chování a sexuální násilí nemusí být nutně vědomými činy. Sexismus, stejně jako rasismus nebo kapitalismus, představuje větší společenskou strukturu, vztah, z něhož nelze jednoduše „vystoupit“ silou vůle nebo učiněním prohlášení. My všichni jsme součástí sexistických struktur: naše každodenní jednání, genderová identita, naše pocity a těla jsou součástí a výsledkem těchto struktur a zároveň je reprodukují. V tomto kontextu by tedy bylo asi lepší říci, že neexistují žádní antisexisté/ky, ale pouze antisexistické jednání. Toto většinou není v diskusích o případech sexuálního násilí úplně jasné. Informace, že sexuální násilí není žádným problémem společensky okrajových skupin, ale že k němu dochází zejména ve středu společnosti a v našich osobních vztazích, sice (díky feministickým bojům) došla už i do mainstreamu. Pachatelé a oběti se často znají a mnohdy dokonce mívají sexuální vztah. Je-li tato myšlenka důsledně dovedena do konce, plyne z ní, že tématem je zde „úplně normální“ sexualita a že ti, kteří konají a s nimiž je zacházeno, jsou „zcela obyčejné“ ženy a muži. Trochu abstraktněji řečeno: jde o to, jak je právě ve vztahu k sexualitě konstruováno „úplně normální“ mužství, jaký význam má pro mužskou pohlavní identitu sexuální aktivita a jak se tímto mužská sexualita strukturuje. A samozřejmě jde o to, jak je prostřednictvím statutu sexuálního objektu pro muže konstruováno „zcela normální“ ženství a co znamená být ženou v souvislosti s sexualitou s muži. Ale schopnost tematizovat naši vlastní sexualitu a podobit kritickému zkoumání vlastní normalnosti je většinou onou překážkou, na které antisexistické požadavky ztroskotávají. V tom se levice nijak zvlášť neliší od zbytku společnosti: komu se chce přemýšlet o sobě, o dobrých přátelích nebo soudruzích jako o násilnících? A navíc ještě uvažovat i o vlastní sexualitě jako o násilně strukturované asi také není jednoduché. Ale jak je možné, že je realita sexuálního násilí tak vytrvale popírána? Odpovědi na tuto otázku jsou „mýty o znásilnění“ – široce rozšířené obrazy a představy o sexuálním násilí, které slouží k odsunutí tohoto tématu z blízkosti nás a našeho okolí, k popírání a bagatelizaci.

Sexistické struktury jako zázemí pro pachatele

Většina mýtů o znásilnění se vztahuje na ženy coby oběti sexuálního násilí a jejich chování. Definují určité akty sexuálního násilí jako pohybující se (ještě) v rámci normality, vztahují se na věrohodnost obětí, která je zpochybňována a na jejich chování v dané situaci, které je hodnoceno a kritizováno. Klíčový mýtus ve vztahu k pachateli je jeho vnímání jako „jiného (druhého)“, jako toho nenormálního, narušeného nebo nemocného. Klíčovým momentem je zde představa sexuálního pudu, který byl ženou provokován a pachatel jej nemůže kontrolovat. Za tímto argumenty vlastně stojí strukturálně rasistická představa o neznámém pachateli, který křičící ženu znásilní přes její fyzický odpor. Dalším mýtem je představa



pachatele nacházejícího se ve výjimečné situaci (zcela opilý, neshody v partnerství, apod). Tyto představy tvoří vlastně jakési plátno, na které se promítají všechny probíhající situace. To znamená, že ve svých hlavách nosíme řadu představ, které musejí být potvrzeny, abychom něco identifikovali a uznali za znásilnění. Čili dokud nejsou potvrzeny určité vzorce nebo splněna očekávání založená na tomto smýšlení, „k žádnému znásilnění nedošlo“. Každá odchylka ztěžuje zařazení daných situací do oblasti sexuálního násilí. Znásilnění a sexuální útoky ale prakticky nikdy neodpovídají představě o „cizím muži, který ve tmě v parku znásilní ženu na její cestě domů.“

Mýty o znásilnění jsou tedy jednou z více podmínek, které umožňují, aby docházelo k sexuálnímu násilí: jsou pozadím, na jehož základě mohou pachatelé páchat své činy. Ty obvykle nejsou chápány jako sexuální násilí, a už vůbec ne jako pachatelé pachatelé a často ani napadené ženy. Mýty představují pro pachatele argumenty, proč jejich chování nevybočuje z rámce normality. Mýty zprostředkovávají představy o pachatelích, jimž téměř žádný pachatel neodpovídá. Také velice ženám ztěžují sexuální násilí nazvat sexuální násilím, protože jejich vlastní vnímání neodpovídá oficiálně (např. médií) prezentovaným představám o sexuálním násilí. K tomu se ještě přidává, že z odchylek od běžných představ jsou viněny ženy: jim se přiřazuje částečná vina nebo dokonce celková odpovědnost za danou situaci. Koneckonců se do této situace dostala sama, nebyla dostatečně opatrná, své „ne!“ nevyjádřila dostatečně jasně, pachatele provokovala nebo se dostatečně nebránila. Ke strašné zkušenosti násilí, bezmoci a ponížení se pro oběti sexuálního násilí přidává ještě další zátěž v podobě pocitů studu a viny, které jsou vyvolávány zejména takovými představami. I dnes je ještě skutečně nesmírně stigmatizující označit sebe sama za oběť sexuálního násilí. Ze všech těchto důvodů většinou nemůže být sexuální násilí řadou napadených žen jako takové označeno. Je zapotřebí obrovské podpory (ze strany přátel, kruhu podporujících osob atd.), aby se někdo k tomuto kroku odvážil. Ale i tehdy, pokud napadená nalezne sílu a prožitěm promluvit, dochází obvykle k jejímu dalšímu zraňování. K zátěži, která vzniká požadavkem na opakované vyprávění o traumatických prožitcích, se přidávají obvykle katastrofální reakce okolí, které na základě nedostatečné diskuse o problematice také sledují výše uvedené vzorce: buď se ženě nevěří, její obvinění nejsou brána vážně, požadují se stále další informace, je jí přiřazena částečná vina nebo je patologizována, tj. pomlouvána jako nemocná, bláznivá, hysterická apod. Často jsou napadené ženy nesprávně obviňovány z pomstychtivosti, touhy zničit nějaké struktury (skupiny, společenství spolubydlících) apod. Zde se jedná o obrácení vztahu pachatel-oběť, které je dobré k tomu, aby nebylo třeba se vypořádat s vlastním problémem (sexuálním násilím, sexistickými strukturami a představami). Další nesnáze v naší práci opakovaně představuje asymetrická struktura konfliktu: zatímco pro pachatele není obtížné stále znovu veřejně prohlašovat svou nevinu, znamená pro napadenou tematizaci jejího zranění stále opakovanou traumatizaci, ustavičné znovuprožívání útoku. V této společenské situaci, v níž je sexismus a neviditelnost sexuálního násilí normální, je nutné zaujmout postoj. Pokaždé, když

tuto normalitu udržujeme, necháváme osoby postižené sexuálním násilím bez pomoci a podporujeme sexistické struktury a pachatele. Z těchto důvodů nelze být neutrální. Nikdy! Nejednat, vytvořit si objektivní názor nebo „chtít vyslechnout obě strany“ znamená tento stav spoluvytvářet a podporovat pachatele sexuálního násilí.

Moc definovat

Proces, během něhož je tento normální sexistický stav napadán a zpochybňován, nazýváme mocí definovat. Napadená žena musí mít neomezenou možnost popsat (definovat), co se jí stalo. Jejímu prožívání, které vybočuje z rámce sexistické normality, musí být přiznán status popsatelného. Ve světle výše nastíněné výchozí situace chápeme moc definovat jako proces osvojení, během něhož musí být vůči realitě bez sexuálního násilí postavena do kontrastu realita napadené. A to je velice těžké, neboť my jako ženy, jež zažíváme sexuální násilí, koneckonců nestojíme mimo společenské, sexistické struktury. Někdy se stává, že my jako napadené věříme, že jsme se mohly nebo měly chovat jinak nebo dokonce pocítujeme „spoluvinu“ na tom, co nám bylo uděláno. Zcela jasné je, že žádná napadená žena nenese (spolu)vinu na tom, co jí bylo uděláno! Společenská sexistická přesvědčení a představy nepřátelské vůči obětem jsou tak mocné, že zasahují až do našeho vnímání nás samotných. Pro mnohé napadené je rozpoznání takových struktur a boj proti nim zásadní součástí vlastního vyrovnání se se zkušeností sexuálního násilí. Toto vyrovnání je nutně proces, pro který je změna pocitů a vyhodnocení situace dokonce důležitá a žádoucí. Je důležité mít možnost pocítovat smutek a vztek, a to v žádném případě není banální: není samozřejmé, že si napadená žena může tyto pocity přiznat a ještě méně jsou tyto emoce schvalovány okolím. Moc definovat je tedy praxí osvojení a pro nás tudíž není žádnou „špatnou“, ale z důvodu nedostatku lepšího řešení dočasně nutnou praxí, jak se často argumentuje v rámci levice. Osvojuje se vnímání a popisování reality. Pokud si jako antisexistické aktivistky a aktivisté osvojíme perspektivu účasti, současně se tím nutně osvobodíme od perspektivy pachatelské. Touto perspektivou není myšlen jen postoj konkrétního muže, nýbrž soubor sexistických přesvědčení, které jednotlivým mužům teprve vůbec umožňují stát se pachateli bez toho, aby se jako takoví cítili a které zastávají všemožní lidé ve různých situacích.

Ze všech těchto důvodů není moc definovat nějakým právem, které někdo někomu přiznává. To by předpokládalo objektivní posuzovací instanci, která dle svého posudku moc definovat někomu přizná nebo odepře. Přítom je úplně jedno, koho bychom si jako tuto instanci představili – stát, levice, politickou skupinu apod. – takový vztah je hierarchický a paternalistický. Udělali jsme zkušenost, že ve všech jednáních o případech, kde se předpokládá takováto objektivní instance, nejsou zohledňovány potřeby napadené. Je-li ale moc definovat chápána jako praxe osvojení, jsou potřeby napadené výchozím bodem jakéhokoliv jednání. Všeobecná diskuse o antisexistické praxi v levici a o strukturálních aspektech je až na druhém místě. Na třetím místě se pro nás nachází otázka, jak zacházet s pachatelem. Tuto hierarchizaci praktických přístupů bychom v následujícím textu rádi krátce rozvedli.

1. Aktivní solidarita s napadenou

Na prvním místě musí vždy stát potřeby napadené ženy. Každé obvinění ze sexuálního násilí nebo sexismu prezentované jakoukoli formou je třeba brát zcela vážně. Nejdříve je nejdůležitější se s napadenou solidarizovat. Ústředním prvkem zkušenosti sexuálního násilí je situace absolutní ztráty kontroly a intenzivní pocit bezmoci – pachatel používá násilí k tomu, aby z napadené učinil objekt a oběť. Sexistické a pachatele ochraňující struktury opakovaně nutí napadenou v této situaci setrvat. Proto je pro ni zásadní mít co největší možnou kontrolu nad vším, co se stane. Opravdu se nesmí stát nic, co by napadená nechtěla. Podíváme-li se na to z pozitivního hlediska, jde v procesu podporování o obnovení sebeurčení a schopnosti jednat u obětí. To znamená vytvořit situaci, v níž napadená nemusí být dál obětí, nýbrž kde může být jednajícím aktivistkou.

Konkrétně to znamená toto: komu a kolik toho napadená kdy řekne, musí být vždy jejím samostatným rozhodnutím. Pro zaujmutí pozice a solidarizování se stačí vědět, že bylo vzneseno obvinění. Je-li nutně mluvit o konkrétních případech sexuálního násilí (např. v rámci zveřejnění vyzývajícího k solidaritě), musí to být zásadně vždy v anonymní formě. Anonymita znamená, že nikdy nebude zveřejněno jméno napadené a že také nikdo její jméno nebude chtít znát. Zveřejňovat lze jen takové věci a takovou formou, jak si to

přeje napadená. To je obvykle úzce vázané na požadavky, které si přeje prosadit a na to, zda si přeje, aby diskuse proběhla politickou formou nebo se toho (na základě zkušeností z levicových struktur a již proběhlých diskusí o znásilnění) oprávněně obává. Konfrontaci se sexuálním násilím je bezpodmínečně nutné oddělit od všech ostatních osobních a politických otázek, protože jinak se nelze vyhnout instrumentalizaci! To znamená, že případy sexuálního násilí nemohou a nesmějí být nikdy použity jako argumenty v jiných konfliktech! Do problematické oblasti anonymity také patří to, že ve většině případů pachatel na anonymitu kašle a je třeba zabránit tomu, aby případ vytáhl na veřejnost a všude vykládal „svou verzi“. Vesměs lze anonymizovaného jednání docílit jen za předpokladu, že jsou všichni lidé v širším okolí dostatečně citliví na to, aby nechtěli znát žádná jména a detaily a toto téma pro ně nebylo „výživným skandálem“, ale politickým konfliktním polem, v němž jde o solidaritu.

Na prvním místě většinou stojí čistě defenzivní ochrana soukromých a politických prostor napadené (zde jde také o konkrétní potřebu napadené). Přítomnost pachatele nebo jeho aktivního okolí vlastně vždy představuje omezení svobody pohybu napadené. Proti tomuto ohrožení je třeba vytvořit a prosadit ochranný prostor.

Napadená se společně se svým okolím, jemuž důvěřuje (podpůrná skupina), rozhodne, kdy a jak dojde ke konfrontaci pachatele. O všech otázkách týkajících se pravidel chování pachatele, hodnocení jeho reakcí a rozhodnutí o dalším zacházení s ním rozhoduje napadená. Koneckonců zde nejde o objektivní zhodnocení „závažnosti zločinu“, nýbrž o aplikaci moci definovat v rámci utlačovatelského vztahu.

2. Antisexistická politika

„Případ“ nikdy není jen konfliktem s konkrétním pachatelem, nýbrž také se sexistickými společenskými strukturami. Protože je sexismus všudypřítomnou realitou a mnoho lidí se tímto tématem zabírá ve zcela nedostačující míře, dochází stále ke mnoha konfliktům s osobami, které více nebo méně zastávají perspektivu pachatele, reprodukují sexistické stereotypy, atd. Konkrétní podpora tedy pro nás také vždy znamená dosáhnout co nejvyššího možného stupně politizace a osvěty. Kromě anonymizování diskuse je důležitým cílem i v zájmu napadené ženy také vytažení diskuse z osobní a soukromé sféry, to znamená, že konflikt není osobní, nýbrž politický a týká se nás všech. Výhradní zaměření se na konkrétního pachatele, konkrétní napadenou a vztah mezi nimi skrývá nebezpečí, že se za fetišizaci pachatele skryjí sexistické rysy vlastní osoby nebo vlastního okolí. Fetišizace zde znamená, že pomocí vykonstruování pachatele jako toho zcela „jiného“ může být odvrácena pozornost od sexistického normálu, v němž žijeme. Redukce na konkrétní vztah pachatel-napadená pak znamená zahalení sexistických struktur, v nichž všichni žijeme a které všichni spoluvytváříme. Podobný problém může také vzniknout „odfajfkujeli“ někdo právo definovat – koneckonců byla „uznána“ ženina definice, což je naprosto správné a tím někdo demonstroval svůj antisexistický postoj. Antisexistická politika ale znamená konfrontaci se společenskými strukturami a příčinami sexismu. Nutně ale také znamená, že možnosti, jak jednat antisexisticky, které si člověk tak promyslí, také bude využívat on sám a jeho okolí a zejména znamená kriticky hodnotit své vlastní jednání. To jsou úrovně zásadního vypořádání se s antisexismem, které jsou bezpodmínečně nutností pro všechny skupiny a jednotlivce – zejména proto, aby se již od začátku zabránilo pocitu spojenectví založeného na příslušnosti k pohlaví a mužskému spolčování a z něj vyplývající identitě, k čemuž dochází fakticky ve všech skupinách. Pokud by docházelo k této konfrontaci, mohly by se sexuálně napadené osoby spoléhat na lepší přístup a lepší úroveň reflexe v rámci levice. Antisexismus by pak možná mohl mít i něco společného s tím, učinit sexuální násilí mnohem méně možným, popřípadě trvale zlepšit situaci napadených.

3. Zacházení s pachatelem

Z naší perspektivy je v současné době práce s pachatelem téměř nemožná, protože pachatel téměř nikdy nedojde k náhledu (pochopení) a navíc je jeho nadále sexistické jednání často podporováno, posilováno a rehabilitováno jeho okolím. To znamená, že podpora, která je již beztak směřována k pachateli (na úkor napadené), je dále posilována tehdy, když okolí nezaujme žádný nebo špatný postoj. Není-li toto okolí aktivně solidární s napadenou, vede situace dle našich zkušeností téměř vždy k ochráně pachatele. Okolí pachatele by však v ideálním případě mohlo přispět

k vytvoření podpory pro napadenou, např. tím, že pro ni vytvoří ochranné prostory. Pokud ale okolí pachatele chrání, stane se situace velice problematickou. Často může pachatel ve svém okolí o případech vykládat, jmenovitě uvádět napadenou a sám ze sebe dělat oběť nepravdivých obvinění. Je-li v tomto svém okolí posilován (např. tím, že si jeho kecy jen tak vyslechne), má tak možnost pomocí určitých strategií popřít své sexistické jednání a vyhnout se tak konfrontaci. K ochraně pachatele dochází v rámci mocenských vztahů, kde je podpora jasně rozdělena: v naší společnosti je podpora větší pro pachatele. Je vždy jednodušší říkat „nejsem násilník“, než pro napadenou jmenovat pachatele, mluvit o jeho činu a takto vždy také o svém zranění.

V následujícím textu se pokoušíme nastínit základní body konfrontace s pachatelem:

• Zaprvé

Pachatelé jsou takové osoby, které překročí nebo poruší tělesné nebo psychické hranice jiné osoby.

• Priorita ochrany oběti

Není prioritou, aby pachatel situaci pochopil, změnil se apod. Na prvním místě musí stát ochrana oběti a politizace konfliktu (viz výše).

• Pachatel a okolí

Pachatelé jsou úplně „normální“ / „levicoví“ týpci. Mohou být z tvého okolí, tvého kruhu přátel nebo tvé politické skupiny. Jako pachatelé se ani nenarodili, ani tak nevypadají. Proto je při konfrontaci s pachatelem nutné je jako pachatele pojmenovat. Právě krok, kdy je pachatel pojmenován, považujeme v naší praxi za obzvláště důležitý. Protože jen takto lze vyvrátit představu, že ty nebo tvé okolí s tím nemáš nic společného a jen takto je pachatel se svým činem konfrontován a přinucen jednat. Ale: výhradní zaměření se na jednání s pachatelem skrývá nebezpečí, že na jeho činy bude nahlíženo mimo kontext společenských podmínek.

• Zodpovědnost pachatele

Nejsme sociální pracovníci a také nejsme stoupenci teorií, podle kterých „jsou zlí lidé, náckové nebo násilníci zlí jen proto, že přišli o práci“ nebo podobných nesmyslů. Proto v kontextu sexismu vycházíme z konkrétní zodpovědnosti, kterou muži za své činy musí nést. Ignorance a konstatování, že se někdo „prostě nikdy o sexismus nezajímá“ nejsou žádnou omluvou pro to, aby se někdo stal násilníkem a/nebo se choval sexisticky.

• Vyloučení a rozchod

Distancování se od pachatele a jeho vyloučení z levicových prostor jsou nutnou součástí antisexistické politiky. Rozchod se sexistickým normálem znamená ve vztahu k pachateli nejprve vypovězení všech dosavadních vztahů. Na návrat k přátelským či politickým stykům lze pomýšlet jen tehdy, došlo-li u pachatele k náhledu (pochopení) a změně. To ovšem nesmí být zaměňováno s pseudo-omluvou, ale musí být patrné také z jednání pachatele. Toto jeho jednání je posuzováno z perspektivy napadené.

Je bezpodmínečně nutné zabránit plíživé rehabilitaci pachatele („už je to tak dlouho...“), pokud u něj nedojde k náhledu. V tomto hraje velkou roli okolí pachatele, jeho politická skupina, kruh přátel nebo sousedství. Tak dlouho, jak bude pachatele chránit jeho okolí, budou vznikat prostory, v nichž se může vyhýbat konfrontaci se svým činem a v nichž nemusí přebírat odpovědnost za své sexistické chování.

• Možné zacházení s pachatelem

Pokud je pachatel ve tvém okolí jako takový pojmenován, vyžaduje to:

1. zaujetí jasného postoje a solidarity s napadenou. To znamená: neexistuje žádná neutrální úroveň, na níž by bylo možné s pachatelem zajít na pivo, protože „má i jiné stránky“ nebo je důležitý pro práci ve skupině. Nelze rozlišovat mezi jeho osobou jako soudruhem, kamarádem apod. a jeho sexistickým chováním. Dokud se toto bude rozlišovat a dokud bude praktikována normalita ve vztahu k pachateli, bude jeho sexistické chování a tím i sexismus celkově jako mocenská struktura chráněn a reprodukován.

2. je důležitá konfrontace pachatele s jeho jednáním. Základem dalšího „střetu“ s pachatelem je uznání definice situace a potřeb napadené pachatelem a samozřejmě také jeho okolím, které se s ním konfrontuje. To zahrnuje také uznání a dodržování požadavků (např. respektování ochranných prostor) napadené.

Jednání s pachatelem, které jde za rámec všedních situací, je těžké a dle našich zkušeností nutně vyžaduje profesionální poradenství. S tímto nemáme žádné zkušenosti a kromě výše uvedených rámcových bodů k tomu nemůžeme mnoho sdělit.

Hledět kupředu...

Tento text a naše práce se řídí levicovými kontexty, v nichž existují nároky na to, „o něco zlepšit svět“. Tento sdílený nárok je základem naší společné síly a solidarity. Do problémů se ale dostaneme pokaždé tehdy, když tento nárok nepřetvoříme v realitu, když se za antisexist(k)y jenom označujeme místo toho, abychom tuto nálepku naplnili praxí. Pak se z „my jsme ti, kteří chceme věci dělat lépe“ stanou „ti, kteří věci dělají lépe“ a z nároku na svobodu se stane předstírání, že jsme se osvobodili od sexismu, rasismu, homofobie atd. A přesně v tomto bodě se hojně proklamovaná antisexistická nálepka stále znovu stává součástí reprodukce sexistických struktur a jednání, právě tím, že je povrchně popírá.



Antisexistismus se musí stát konkrétním. Nejen, protože v tom, v čem každý den žijeme a co spoluvytváříme, je ochrana a solidarita životní nutností. Ale také proto, že jde o to, začít. Začít stavět každodennost antisexistického odporu proti každodennosti sexistických sraček. Praxi rozvíjet, pojmenovat, diskutovat, rozšiřovat, realizovat, sbírat a propojovat zkušenosti. Zkrátka: organizovat antisexistismus! V praxi moci definovat nám nejde o možnost organizovat se, nýbrž o to, z přežívání udělat žítí. Zachovej se: ted!

Für eine fette feministische Bewegung! Sexists – you can run – you can't hide!

GAP – Gruppe Antisexistische Praxis, Berlin

Pozn. překl.:

Text reflektuje situaci v rámci německé radikální levice a je tedy poplatný tamnímu stupni sebereflexe hnutí, jeho vnitřního vývoje, historii (západoněmeckého feministického aktivismu a také rétorice. Ačkoli tedy tuzemskému anarchistovi či anarchistce mohou připadat např. volené obraty jako nevhodné nebo se může podívat nad frekvencí užívání termínu „sexismus“, nebyl článek nijak upravován, jelikož se jedná o konkrétní zkušenost jedné skupiny.

Pro násince může být zářející jasné rozdělení „obětí“ na ženy a pachatele na muže, jež se v článku objevuje. České anarcho-feministické materiály se snaží takového rozdělení vyvarovat, neboť napadení i pachatelé mohou být oběho pohlaví. Přesto nelze zavírat oči nad faktem, že naprostá většina případů sexuálního násilí je páchána muži na ženách, i v rámci hnutí, a proto diskuse o sexistických strukturách v rámci hnutí není neopodstatněná.

Text je tedy třeba brát jako diskusní. Lze diskutovat o tom, zda je politizace konkrétních „kauz“ vždy nutná a/nebo prospěšná. Je nutné se důrazně a opakovaně ptát, proč se někdo solidarizuje či proč pomáhá – dělá to opravdu „z čistého srdce“, nebo si na záležitosti „honí triko“? Protože solidarita i pomoc založená na „nečistých pohnutkách“ může často více uškodit než prospět. Je velice nutné diskutovat a trénovat přístup, který bude napadenou osobu respektovat a kdy nebude žádným způsobem jednáno proti její vůli, což není zdaleka tak jednoduché, jak se na první pohled může zdát. Lze také polemizovat o tom, nakolik je v českém prostředí reálné dostat výzvam v článku obsaženým. Neexistuje však argument pro to, udržovat situaci, kdy je (samozřejmě nejen) české anarchistické (potažmo alternativní nebo antiautoritářské) hnutí obvykle pasivní až místy otevřeně nepřátelské vůči napadeným osobám a aktivně či pasivně chrání pachatele.

A3 je projekt nástěnných novin, které každý měsíc vydává Československá anarchistická federace (ČSAF) a vylepují ho její členové a členky. Přidat se však může každý, kdo má zájem a rád by šířil A3 ve svém okolí. Každé nové číslo je ihned k dispozici ke stažení v tiskové podobě na stránce www.csaf.cz nebo si o něj můžete napsat na e-mail: csaf@csaf.cz.

A3 - červenec 2010

Třídní boj na univerzitní půdě



Číslo 22, červenec 2010

Třídní boj na univerzitní půdě
Náštesti ne všichni skočili na lži o tom, že zavádění školného je "ekonomická nutnost" a postavili se na odpor. V ČR vznikla iniciativa Vzdělání není zboží, která uspořádala 27. června v Praze demonstraci proti školnému na veřejných vysokých školách. Odpor však probíhá i jinde v Evropě. Na Slovensku kvůli školnému vypískali studenti a studentky ministra. V Rakousku studujícími zachytanala okupace univerzit a protestní pochody proběhly i ve Španělsku, Řecku nebo Německu (tam dokonce ve 35 městech). Ve Slovinsku pak skončila studentská demonstrace proti škrtům ve školství tvrdým střetem s policií.

Veřejné vzdělání – celé století bylo neoddiskutovatelným sociálním právem a dnes nám politici po celé Evropě říkají, že se má proměnit v luxusní zboží přístupné jen těm, co mají dost peněz. Tak jako celý veřejný sektor i vzdělání se má stát výhodou jen pro bohaté a privilegované. Krokem k tomuto stavu má být zavádění školného na veřejných vysokých školách.

ODS sice zamítla radikálnější návrh TOP09 na okamžité placení již během studia a prohlásila, že školné budou



A v České republice? U nás je zatím klid. Lidé asi budou muset pocítit tlak pravcové vlády, která vzejde z proběhlých voleb, aby se konečně probudili z apatického spánku.

A3 - srpen 2010

Výroba a úklid bezdomovců

mladí lidé splácet až po ukončení oboru. I tak jde ale o nepříjemný krok a je jasné, že úhrada desítek tisíc korun pomocí „splátkového kalendáře“ bude pro mnoho lidí neuvěřitelnou finanční zátěží, díky které nebudou moci uspokojit mnohé ze svých potřeb.

Náštesti ne všichni skočili na lži o tom, že zavádění školného je „ekonomická nutnost“ a postavili se na odpor. V ČR vznikla iniciativa Vzdělání není zboží, která uspořádala 27. června v Praze demonstraci proti školnému na veřejných vysokých školách. Odpor však probíhá i jinde v Evropě. Na Slovensku kvůli školnému vypískali studenti a studentky ministra. V Rakousku studujícími zachytanala okupace univerzit a protestní pochody proběhly i ve Španělsku, Řecku nebo Německu (tam dokonce ve 35 městech). Ve Slovinsku pak skončila studentská demonstrace proti škrtům ve školství tvrdým střetem s policií.

Některé ze zmíněných protestů sice nejsou iniciované přímo anarchistickými skupinami, ale často využívají taktiku přímé akce a kolektivního odporu – tedy principy, které anarchisté a anarchistky považují za základy své politiky. S některými protesty proto solidarizujeme a tam, kde je to možné, je i reálně podporujeme aktivní účastí.

Během protestů nás neustále doprovází otázka: Zvítězí bezohledný kapitalismus, komodifikace vzdělání a zájmy privilegovaných elit, nebo neprivilegovaní lidé a jejich práva a zájmy? Odpověď se ukáže na základě toho, jak intenzivní bude či nebude naše odhodlaní bojovat.

Kdo vydělává na krizi?

Politici úzce svázaní s ekonomickými elitami nás den co den přesvědčují, že je potřeba zavádět další úporná opatření, omezovat veřejné výdaje a utahovat si opasky. Zároveň s omezováním a oklešťováním veřejného prostoru přichází jeho privatizace a výhodnější podmínky pro svět velkého byznysu. Není tedy divu, že když se podíváme globálně na poslední celosvětovou finanční krizi, tak zatímco miliony lidí si budou loňský rok pamatovat jako rok, kdy přišly o práci, byt či vyhlídky na vzdělání, bohaté špičky světové společnosti zažívaly ty nejlepší časy. Bohatství miliardářů z celého světa vzrostlo o 50% a jejich počet stoupl ze 793 na 1011.

Vláda hledící na svět skrze neoliberální a konzervativní brýle; největší podpora hlasů ve sněmovně od listopadu 89; koaliční smlouva demontující pracovní a sociální právo dle taktovky místní podnikatelské lobby a zahraničních korporací – aktuální události na politické scéně neslibují člověku zrovna světlé zítřky, respektive obyčejnému člověku, kterému se nedostává žádných výsad ani privilegií. Zbohatlíci, politici, finančníci a byrokraté si opět mnou ruce.

A3 ANARCHISTICKÝ MĚSÍČNÍK
Číslo 23, srpen 2010
VÝROBA A ÚKLID BEZDOMOVců
Vláda hledící na svět skrze neoliberální a konzervativní brýle; největší podpora hlasů ve sněmovně od listopadu 89; koaliční smlouva demontující pracovní a sociální právo dle taktovky místní podnikatelské lobby a zahraničních korporací – aktuální události na politické scéně neslibují člověku zrovna světlé zítřky, respektive obyčejnému člověku, kterému se nedostává žádných výsad ani privilegií. Zbohatlíci, politici, finančníci a byrokraté si opět mnou ruce.

ocitně nezanedbatelná část společnosti. Nutno dodat, že velké procento nezaměstnaných se zaměstnavatelům hodí – mohou si klást vysoké nároky.

Zvýhodňování smluv na dobu určitou a dohod o provedení práce se postará o zvýšení počtu nemajetných, kteří za celý svůj život nebudou mít šanci dosáhnout na vlastní bydlení. Zbývá ještě „řádně upravit“ pravidla o pronájmu bytových prostor, aby si majitelé nemovitostí mohli dělat se svými nájemníky, co se jim zlíbí, a máme tu další početnou vrstvu, které bude hrozit živoření bez přístřeší. Lidem, kteří se budou potácet v bludných kruzích smluv na dobu určitou, přibudou velké problémy po uplynutí produktivního věku. Kdo prodlouží smlouvu padesátníkovi či padesátníci?

Trend prohlubování propasti mezi bohatými a chudými dále dokládá neustálý nárůst exekucí. Steže více lidí si uvědomuje, že se zde nejedná o lajdáctví neplátců, ale tvrdou formu ekonomické represe. V únoru přesáhl počet evidovaných exekucí jeden milion. Dokonce i v období prosperity se počet zvyšoval ročně o zhruba 120.000 případů. Během krize se navýšení téměř zdvojnásobilo. V průměru prochází exekucí zhruba čtyři až pět procent obyvatel Česka.

Úklid

Pokud by se díky asociálním experimentům nové vlády podařilo přece jenom vyrobit neúměrné množství bezdomovců, přichází na řadu přísluhovači, kteří zahřívají křesla na magistrátech a v městských zastupitelstvech. Pražský radní Janeček se již pokusil předložit plán, postavený na vyhánění bezdomovců z centra města, na jejich totalitní evidenci a umisťování pod dohled do speciálních táborů. Proti záměru již vystoupila iniciativa Freedom Not Fear a anarchistická iniciativa Food Not Bombs.

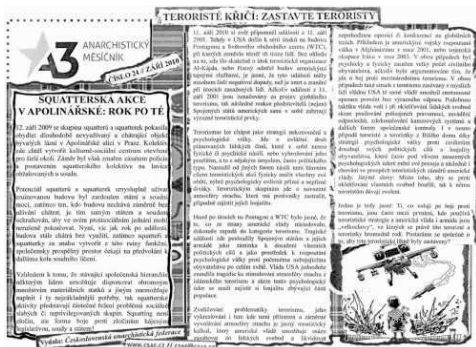
Následek

Jsme anarchisté a nevěříme, že stát slouží k ochraně lidu. Naopak, slouží k jeho zotročení a pokud v sobě zahrnuje nějaký sociální rámec, je to pouze k uklidnění nepřizpůsobivé a rebelující části populace. Těžko lze doufat, že v České republice povstane hnutí nezaměstnaných tak jako v Argentině na konci 90. let. Můžeme si být však jisti, že lidé musí jíst a bydlet, a pokud si nebudou moci zajistit základní potřeby způsoby, které jim nabízí konstruktivní tohoto režimu, najdou si jiné. Můžeme si být jisti, že chudí lidé nemají co ztratit.

Žádnou loajalitu se systémem!

A3 – září 2010

Teroristé křičí: Zastavte teroristy!



11. září 2010 si svět připomněl události z 11. září 2001. Tehdy v USA došlo k sérii útoků na budovu Pentagonu a Světového obchodního centra (WTC), při kterých zemřelo téměř tři tisíce lidí. Bez ohledu na to,

zda šlo skutečně o útok teroristické organizace Al-Káida, nebo řízený odstřel budov americkými tajnými službami, je jasné, že tyto události měly mnohem širší negativní dopady, než je smrt a zranění při útocích zasažených lidí. Ačkoliv události z 11. září 2001 jsou označovány za projev globálního terorismu, tak následně reakce představitelů



(nejen) Spojených států amerických sami v sobě zahrnují výrazné teroristické prvky.

Terorismus lze chápat jako strategii nekonvenční a psychologické války. Jde o zvláštní druh plánovaných lidských činů, které v sobě nesou fyzické či psychické násilí, nebo vyhrožování jeho použitím, a to s nějakým úmyslem, často politického typu. Narozdíl od jiných forem násilí není hlavním cílem teroristických akcí fyzicky zničit všechny své oběti, nýbrž psychologicky ovlivnit přímé a nepřímé diváky. Teroristickým skupinám jde o navození atmosféry strachu, která má protivníky zastrašit, případně zajistit jejich loajalitu.

Hned po útocích na Pentagon a WTC bylo jasné, že to, co ze strany americké vlády následovalo, dokonale zapadá do kategorie terorismu. Tragické události zde posloužily Spojeným státům a jejich armádě jako záminka k dosažení vlastních politických cílů a jako prostředek k rozpoutání psychologické války proti početnému nebojovajícímu obyvatelstvu po celém světě. Vláda USA jednoduše zneužila tragédie ke stimulování atmosféry strachu z islámského terorismu a skrze tento psychologický úder se snaží zajistit si loajalitu zbývající části populace.

Zveličování problematiky terorismu, jeho vykreslování i tam, kde není přítomen, a záměrné vyvolávání atmosféry strachu je jasný teroristický kalkul, který americké vládě umožňuje snáze zasahovat do lidských svobod a likvidovat nepohodlnou opozici či konkurenci na globálních trzích. Příkladem je americkými vojsky rozpoutaná válka v Afghánistánu v roce 2001, nebo vojenská okupace Iráku v roce 2003. V obou případech byl psychicky a fyzicky zasažen velký počet civilního obyvatelstva, ačkoliv bylo argumentováno tím, že jde o boj proti mezinárodnímu terorismu. V obou případech také strach z terorismu zasévaný v myslích lidí vládou USA té samé vládě umožnil smrtelné operace provést bez výrazného odporu. Podobnou taktiku vláda volí i při oklešťování lidských svobod skrze posilování policejních pravomocí, zavádění odposlechů, zdokonalování kamerových systémů a dalších forem společenské kontroly. I v tomto případě teroristé a teroristky z Bílého domu díky strategii psychologické války proti civilistům dosahují svých politických cílů a loajality obyvatelstva, které často pod vlivem zasazených psychologických úderů mění své postoje a následně i chování ve prospěch teroristických záměrů americké vlády. Jinými slovy: Místo toho, aby se proti oklešťování vlastních svobod bouřili, tak k němu teroristům dávají svolení.

Jedno je tedy jasné: Ti, co volají po boji proti terorismu, jsou často mezi prvními, kdo používá teroristické strategie a americká vláda i armáda jsou „velkochovy“, ve kterých se právě tyto teroristé a teroristky hromadně rodí. Postaráme se společně o to, aby tyto teroristické líhně byly zastaveny?

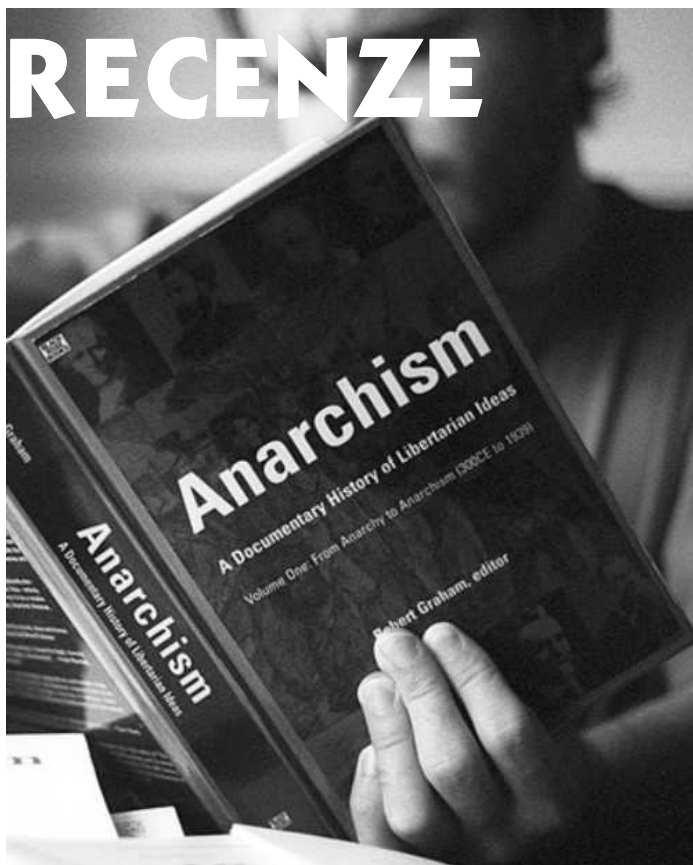
Squatterská akce v Apolinářské – rok poté

12. září 2009 se skupina squatterů a squatterek pokusila obydlet dlouhodobě nevyužívaný a chátrající objekt bývalých lázní v Apolinářské ulici v Praze. Kolektiv zde chtěl vytvořit kulturně-sociální centrum otevřené pro širší okolí. Záměr byl však zmařen zásahem policie a postavením squatterského kolektivu na lavice obžalovaných u soudu.

Potenciál squatterů a squatterek smysluplně užívat zruinovanou budovu byl zardoušen státní a soudní mocí, zatímco ten, kdo budovu nechává záměrně bez užívání chátrat, je tím samým státem a soudem ochraňován, aby ve svém protisociálním jednání mohl nerušeně pokračovat. Nyní, víc jak rok po události, budova stále chátrá bez využití, zatímco squatteři a squatterky za snahu vytvořit z této ruiny funkční, společensky prospěšný prostor čekají na předvolání k dalšímu kolu soudního líčení.

Vzhledem k tomu, že stávající společenská hierarchie některým lidem umožňuje disponovat ohromným množstvím materiálních statků a jiným znemožňuje naplnit i ty nejzákladnější potřeby, tak squatterské aktivity představují částečné řešení problémů sociálně slabých či nepřivilegovaných skupin. Squatting není zločinem, ale formou boje proti zločinům hájeným legislativou, soudy a státem!

RECENZE



Anarchismus na prodej

V distribuci ČSAF se znovu objevila kniha autorů Václava Tomka a Ondřeje Slačálka *Anarchismus – svoboda proti moci*. Nakladatelství Vyšehrad, které ji vydalo v roce 2006, tento titul vyprodává za sníženou cenu. Původně se prodávala kniha za 498 Kč, v naší distribuci ji nyní nabízíme za 150 Kč, z čehož případný výtěžek bude putovat na tiskoviny ČSAF, které jsou vydávány a distribuovány zdarma či za solidární příspěvek – A3 a Zdola.



Kniha autorské dvojice Tomek – Slačálek je obsáhlým (což se o 672 stranách dá s klidným svědomím tvrdit) přehledem dějin anarchistické myšlenky. Poměrně čtivou formou, vezmeme-li v úvahu, že jde de facto o vědeckou publikaci, jsou čtenářům a čtenářkám představeny všechny významné proudy anarchismu ve spojení se svými nejznámějšími nositeli a nositelkami. Zapomenuti nejsou ani myslitelé, na něž mnozí anarchisté při rozvíjení vlastních teorií navazovali.

Nechybí notoricky známá jména jako Proudhon, Bakunin, Kropotkin, Goldmanová, Ferrer nebo Rocker. Seznámíte se ale

i s těmi méně často citovanými – Landauerem, Pougetem, Mostem či Reclussem. Spolu s nimi máte možnost poznat teorie anarcho-komunismu, anarcho-socialismu či anarcho-individualismu, stejně jako praktická prosazování anarchistických myšlenek prostřednictvím syndikalismu nebo propagandy činem.

Kniha však není věnována jen minulosti – 19. a první polovině 20. století. Reflektuje také novější směry, například sociální anarchismus reprezentovaný Murrayem Bookchinem či anarcho-primitivismus v podání Johna Zerzana. Nechybí ani kapitola věnovaná myšlenkám, které formulovala britská Anarchist

Federation, naše sesterská organizace z Internacionály anarchistických federací.

V závěru knihy nechybí ani pohled na novodobé české (potažmo československé) anarchistické hnutí s nastíněním jeho stručné historie a stěžejních diskusí, které v jeho rámci proběhly.

Anarchismus od Tomka a Slačálka můžeme jedinečně doporučit. Bezesporně jde o jedinečnou přehledovou publikaci na téma anarchismu, která kdy v českém jazyce vyšla. Může se sice díky své tloušťce mnohým zdát jako nepřehledná, ale není tomu tak. Má tu výhodu, že se můžete věnovat klidně i na přeskáčku různým kapitolám knihy a později se k ní zase vrátet. Tato publikace by rozhodně neměla chybět v knihovně žádného anarchisty/ky.

Objednat si ji můžete na e-mailu csaf@csaf.cz nebo zakoupit v infoshopu Discentrum či v Emergency shopu.

Edelweiss Piraten - Chains

Výjimečně vkládáme také jednu hudební recenzi, a to na album kapely Edelweiss Piraten, která již neodmyslitelně patří na přední místa českého anarcho-punku.

Tito čeští Sin Dios po dlouhých čtyřech letech vydávají touženou očekávanou EP pod názvem *Chains* (Okovy). Nutno říci, že „Piráti“ udělali na celé placce velký kus práce. Každý, kdo jejich hudbu zná, mi dá za pravdu v tom, že se jedná o technicky nejlépe vybrané album – čisté zpěvy, přesné nástroje, které se schází atd. Piráti jsou prostě již nějakou tu dobu na hudební scéně a ví jak nástroje použít.



To, že se odklonili od prvotního street-punku k melodickému ska-punku, je věc druhá. Zde se jejich skalní fanoušci dělí na dva tábory. Já osobně patřím k oněm „konzervativcům“, kteří hájí původní nařvanou kořenu. Naštěstí však nevyměklí v oblasti textů a zpívají dál kriticky o skutečných problémech, nikoliv o pivu, sexu či o tom, jak to všechno stojí za hovno. Ovšem i přesto se i styl textů změnil, většina songů je zpívána dvojjazyčně a u mnohých je kladen důraz na odrhovačnost, tzn. opakování refrénů, krátkých textů a zvolání, která by vyzněla úderněji, kdyby se neopakovala tak často.

Album *Chains* je počín, na který jsem se velice těšil, a i přes to, že se nedrží předešlé linie, se mi velice líbí. Vlastní osobní názor si však udělejte po poslechu samy. Písničky z alba jsou volně ke stažení na webových stránkách kapely: edelweisspiraten.pcriot.com.

Nyní k jednotlivým písním:

Immigrants welcome – Jak název napovídá, song vyzývá k podpoře imigrantů a k odporu vůči nenávisným fašizujícím kecům v tom stylu, že cizáci kradou „našim“ práci. O tom, že vykonávají často za mrzké peníze tu nejhorší práci, kterou by nikdo místní nechtěl, již tito národovci nemluví.

Class'n'roll – Veselý a rytmický song o dělnické třídě, v podobném duchu jako píseň „I wann be a hippy“.

Slunce, moře... revoluce – Předělávka úderného songu z prvního alba *Pořád dole*, ve skáčkovém rytmu a s dámským vokálem.

Sacco and Vanzetti – Jména dvou italských anarchistů, kteří emigrovali do Spojených států, kde se po čase stali obětí justiční vraždy, když byli křivě obviněni ze zločinů, které nespáchali. Tento neodpuštělný zločin, motivovaný záští vůči angažovaným dělníkům a imigrantům, však není ani dnes ojedinělý. I v těchto dnech je ve věznicích spousta nepohodlných a nepřizpůsobivých. Nezapomínejme na ně!

Separate your garbage – Žijeme ve zlovolném neřádu a odpornosti jako rasismus, sexismus či xenofobie nejsou rozdílné věci. Všechno toto chování stvořil kapitalismus, ten nás rozešťval proti sobě, ten nás učí soudit lidi podle původu, rasy a pohlaví. Zaměřme se tedy na kořeny, netrhejme pouze listy plevelu.

Chains – Poselství tohoto songu je jasné. Vykašlat se na konzum, který nás svazuje a zbavuje sociálního citění, a raději se aktivně zapojit v boji za lepší společnost. Vždyť nemáme co ztratit, nanejvýš své okovy!

Rozpočtová krize řeckého státu

Nová brožura z dílny skupiny Kolektivně proti kapitálu (KPK) byla prvně představena během přednášky jednoho z jejích členů na akci k 15. výročí od založení ČSAF (viz reportáž v tomto čísle *Existence*).

Publikace není jediným, uceleným dokumentem, nýbrž kompilací různých textů, které byly napsány po sobě s určitým časovým odstupem. Najdete zde tedy následující příspěvky: *Minoritní pokusy o povstání v Řecku* (z 16. ledna 2010), *Letmý pohled na řeckou ekonomiku* (z 17. dubna 2010), *Řecká fiskální krize, konsekvence globální úvěrové krize* (z 20. února 2010), *Dělnická reakce na vládní plán* (z 29. dubna 2010) a *Květnové dny* (z 10. května 2010).

Tyto texty se zabývají jak střety, které vypukly v Řecku po policejní vraždě mladého anarchisty v prosinci 2008, tak vlnou stávek, která následovala po ohlášení vládních škrťů na jaře tohoto roku. Finanční krize v Řecku je zde zasazena do kontextu dění na kapitálových trzích.

„Plán kapitálu, podle něhož mají za krizi zaplatit vykořisťovaní, je politickým plánem. Řecký příklad je paradigmatický pro to, co se v různých podobách odehrává v životě celé občanské společnosti, ale zejména pracující třídy, v nadcházejícím desetiletí. Pouze obecný politický plán ofenzivní dělnické třídy tomu může čelit. Plán, který nevznikne za zavřenými dveřmi na schůzích revolučních skupin, ale naopak, zrodí se v horku bojů autonomních politických výborů. Plán, který přímo zaútočí na státní reformismus a agenta kapitalistické ofenzivy, který již vládně v Aténách.“

Ke stažení na www.protikapitalu.org



rozhovor s Ramonem, tanečním performerem, který nakonec vystupoval i na zmiňovaném Scream festu.

Ke stažení na alerta.s.cz/hlas/hu03.pdf

Chyba č.7

Alternativní občasník *Chyba* se stal za několik posledních let již zavedeným zinem. Jeho sedmé číslo s 84 stranami formátu A5 je to ho jen dokladem.

Kde s jeho představením začít? Třeba u rozhovorů. Ty jsou směřovány především na hc/punk kapely, které mají co říci. Olomoucko-brněnsko-pražská kapela Gattaca odpovídá na otázky ohledně veganství, HC scény, squattingu, represí, anarchismu apod. U poslední jmenovaného tématu zaznívá postesk nad pokulhávající diskusí a nedostatkem sebekritického přístupu. Podobným otázkám čelí i členové a členka orlovské kapely Tupak Amaru. Pohled ze zahraničí pak poskytují skotští Oi Polloi.

Ke každému HC zinu bezesporu patří i „sloupky“ s názory protagonistů této scény. Nejinak je tomu i v *Chybě* a stejně jako jinde i zde najdeme názory a zprávy, které jsme si mohli přečíst již mnohokrát v desítkách předešlých zínů. Jenže ziny našťásti nečtou jen ti, kteří se ve scéně pohybují již nějaký ten pátek a snědli už většinu „zinařských mouder“. Ze „sloupků“ bych zmínil jeden, který mě opravdu zaujal. Vypráví o osobní zkušenosti s rozhodováním se, jak se postavit k faktu, že někdejší kamarád je dnes členem xenofobní partaje.

Další povinnou výbavu HC zínů tvoří scene reporty a chronologická vyprávění z koncertních šňůr kapel. V *Chybě* díky tomu můžeme nasát alkoholické výpary finských barů a klubů a projet se se slovenskými kapelami Time of my life a Rúbänisko po Česku.

Šest stran se věnuje tématu pornografie a na šesti lidech z HC scény v anketě testuje jejich vztah k pornu obecně, porno-průmyslu a případným alternativám.

Důkazem, že *Chyba* není jen o jedné hudební scéně budiž stručné seznámení s životy a odkazy anarchistů Durrutiho a Bookchina.

Na závěr bych vyzdvihl pěkné grafické zpracování zinu, doplněné o četné komixy z vlastní dílny či o příběh Bažinače od Alana Moora.

K sehnání na e-mailu: chyba@riseup.net



Komentátor č.6



Regionální zpravodaj vydávaný severočeskou skupinou ČSAF, *Informátor*, byl po drobné diskusi jeho vydavatelů přejmenován na *Komentátor*. Jeho šesté číslo vyšlo u příležitosti mosteckého Scream festu, který se konal z iniciativy asociace ALERTA a o němž si můžete přečíst v tomto čísle *Existence*.

Komentátor (v rozsahu 4 stran A4, dělaný formou „vystřihni a nalep“) se věnuje, stejně jako celý Scream fest, problematice rozšiřování těžby uhlí. Hned úvodní článek však působí jako lehce přitažený za vlasy, když přirovnává demagogický výrok Czech Coalu o tom, že nerozšiřování těžby uhlí povede k rozsáhlým výpadkům proudu, k šíření strachu mezi lidmi srovnatelnému s terorismem.

Další texty se věnují sporným tvrzením o rekultivaci krajiny zasažené povrchovou těžbou uhlí a nikam nevedoucímu summitu o klimatu, který se konal loni v Kodani.

Ke stažení na www.csaf.cz/obrazky/plakaty/Komentator_6.pdf

Hlas ulice č.2

Druhé číslo *Hlasu ulice* má s výše uvedeným *Komentátorem* mnoho společného – vyšlo na severu Čech na 4 stranách A4, je dělané metodou „vystřihni a nalep“ a věnuje se mosteckému Scream festu.

Hlas ulice vydává iniciativa ALERTA a sprnovém čísle zve právě na Scream fest formou prohlášení, za jakým účelem tento festival pořádá. Tento zpravodaj pak vedle pozvánek na různé akce doplňuje



internetová distribuce

HAUS

VERUS.IN.CZ

- ☞ široký výběr nášivek a plavek s punk, hardcore, crust, ska, metal, emo, skate, vegan, reggae, hip hop a další tematikou
- ☞ publikace se subkulturním, sportovním, ekologickým a anarchistickým zaměřením
- ☞ levná výroba plavek pro kapely, organizace, kolektivy či jednotlivce

www.csaaf.cz



ANARCHISTICKÝ
ČERNÝ KŘÍŽ



Československé anarchistické federace



AFA

antifa.cz

 **kontra**

www.a-kontra.net

priama akcia
map

www.priamaakcia.sk



SQUAT.NET/PRAHA